

**Κατευθυντήριες Οδηγίες
για την Αξιολόγηση των Αναγκών Διεθνούς Προστασίας
των Αιτούντων Άσυλο από το Αφγανιστάν**

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

17 Δεκεμβρίου 2010

HRC/EG/AFG/10/04

Σημείωση

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκδίδει τις *Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Αξιολόγηση των Αιτημάτων Ασύλου* για να συνδράμει τους κριτές των αιτημάτων ασύλου, συμπεριλαμβανομένων του προσωπικού της, των κυβερνήσεων και των δικηγόρων, κατά την αξιολόγηση των αναγκών προστασίας των αιτούντων άσυλο από συγκεκριμένη χώρα. Οι κατευθυντήριες οδηγίες περιλαμβάνουν αυθεντική ερμηνεία των κριτηρίων του ορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα για συγκεκριμένες ομάδες με βάση τις αντικειμενικά αξιολογηθείσες κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές συνθήκες, την ανθρωπιστική κατάσταση καθώς και την κατάσταση ασφάλειας και σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου που επικρατεί στη συγκεκριμένη χώρα. Οι κρίσιμες ανάγκες προστασίας αναλύονται λεπτομερειακά και διατυπώνονται συστάσεις για τον τρόπο κρίσης των αιτήσεων ασύλου σύμφωνα με τις σχετικές αρχές του προσφυγικού δικαίου, δηλαδή της Σύμβασης του 1951 και του Πρωτοκόλλου του 1967, του Καταστατικού της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και των σχετικών περιφερειακών κειμένων προστασίας των προσφύγων όπως είναι η Σύμβαση της Καρθαγένης, η Σύμβαση του 1969 του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας και οι Οδηγίες Ασύλου της ΕΕ. Ανάλογα με την περίπτωση, οι συστάσεις που διατυπώνονται μπορεί να αφορούν, καθεστώτα συμπληρωματικής ή επικουρικής προστασίας.

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκδίδει τις Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Αξιολόγηση των Αιτημάτων Ασύλου στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της, που προβλέπουν το άρθρο 8 του Καταστατικού της, το άρθρο 35 της Σύμβασης του 1951 και το άρθρο II του συναφούς Πρωτοκόλλου του 1967, για την προαγωγή της ορθής ερμηνείας και εφαρμογής των προαναφερόμενων κριτηρίων του ορισμού του πρόσφυγα και στηριζόμενη στην τεχνογνωσία που έχει αναπτύξει με τη μακρόχρονη εμπειρία της σε θέματα αναγνώρισης και καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα. Αναμένεται από τις αρμόδιες να κρίνουν τα αιτήματα ασύλου αρχές να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις θέσεις και τις οδηγίες που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο κατά την έκδοση των σχετικών αποφάσεών τους. Οι Οδηγίες είναι προϊόν ενδελεχούς έρευνας και στηρίζονται σε πραγματικά γεγονότα για τα οποία η οργάνωση ενημερώνεται από το παγκόσμιο δίκτυο των κατά τόπους γραφείων της, σε πληροφορίες ανεξάρτητων εθνικών, ερευνητών και άλλων πηγών που ελέγχονται αυστηρά για την αξιοπιστία τους.

Οι παρούσες οδηγίες είναι επίσης αναρτημένες στην ιστοσελίδα της οργάνωσης (<http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d0b55c92.html>) και στη διαδικτυακή διεύθυνση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Αθήνα (www.unhcr.gr).

Περιεχόμενα

Σελίδα

I. Εισαγωγή	1
II. Γενικές πληροφορίες	3
III. Ανάγκες διεθνούς προστασίας	8
A. Ομάδες σε κίνδυνο	9
1. Πολίτες που συνδέονται ή εκλαμβάνονται ως υποστηρικτές της κυβέρνησης και της διεθνούς κοινότητας, συμπεριλαμβανομένης της Διεθνούς Δύναμης για την Ασφάλεια (ISAF)	9
α) Άμαχοι που συνδέονται ή εκλαμβάνονται ως υποστηρικτές της ISAF	11
β) Κυβερνητικοί αξιωματούχοι και δημόσιοι υπάλληλοι	12
γ) Παραδοσιακοί φυλετικοί και θρησκευτικοί ηγέτες	15
δ) Γυναίκες στη δημόσια ζωή	15
ε) Υποψήφιοι και εργαζόμενοι στην προεκλογική διαδικασία	16
2. Εργαζόμενοι των ανθρωπιστικών οργανώσεων και υπερασπιστές των δικαιωμάτων του ανθρώπου	17
3. Δημοσιογράφοι και άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης	20
4. Πολίτες ύποπτοι υποστήριξης των ένοπλων αντικυβερνητικών ομάδων	24
5. Μέλη των μειονοτικών θρησκευτικών ομάδων και πρόσωπα που θεωρείται ότι παραβαίνουν τον Ισλαμικό Νόμο	28
α) Μουσουλμάνοι που ασπάζονται άλλη θρησκεία	29
β) Άλλες πράξεις που παραβιάζουν τον Ισλαμικό Νόμο	30
γ) Μειονοτικές θρησκευτικές ομάδες	31
6. Γυναίκες με ειδικά χαρακτηριστικά	32
α) Σεξουαλική βία και βία κατά των γυναικών	34
β) Επιβλαβείς παραδοσιακές πρακτικές	36
γ) Γυναίκες που θεωρείται ότι παραβαίνουν τα κοινωνικά ήθη	38
7. Παιδιά με ειδικά χαρακτηριστικά	41
α) Αναγκαστική στρατολόγηση	41
β) Πρόσβαση στην εκπαίδευση	43
γ) Η σεξουαλική βία και η βία λόγω φύλου	44
8. Θύματα εμπορίας ανθρώπων	45
9. Λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι, τρανσέξουαλ και ερμαφρόδιτα πρόσωπα	47
10. Μέλη των (μειονοτικών) εθνοτικών ομάδων	49
11. Βεντέτες	55
B. Υπαγωγή στα κριτήρια της διευρυμένης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των συμπληρωματικών μορφών προστασίας	56
1. Απώλειες αμάχων	58
2. Περιστατικά ασφάλειας	61
3. Μετακινήσεις πληθυσμών λόγω των συγκρούσεων και εθελοντικός επαναπατρισμός	62
4. Συνοπτική παρουσίαση των περιοχών που πλήττονται από γενικευμένη βία	63
Γ. Δυνατότητα εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής ή εγχώρια προστασία	65
1. Πολίτες που κινδυνεύουν από στοχευμένη δίωξη	66
2. Πολίτες που διαφεύγουν τη γενικευμένη βία	69
Δ. Αποκλεισμός από το καθεστώς της διεθνούς προστασίας	70
1. Μέλη των Σωμάτων Ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων όσων υπηρέτησαν στις υπηρεσίες ασφαλείας KhAD / WAD και των υψηλόβαθμων αξιωματούχων του Κομμουνιστικού Καθεστώτος	74
2. Μέλη των ενόπλων και παραστρατιωτικών ομάδων που έδρασαν κατά τη διάρκεια και μετά τη διακυβέρνηση της χώρας από το κομμουνιστικό καθεστώς	75
3. Μέλη των Ταλιμπάν, Hezb-e-Islami Hikmatyar και άλλων ενόπλων αντικυβερνητικών ομάδων	76

Ι. Εισαγωγή

Οι παρούσες κατευθυντήριες οδηγίες επικαιροποιούν και αντικαθιστούν τις προηγούμενες που εξέδωσε η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες τον Ιούλιο του 2009 για την αξιολόγηση των αναγκών διεθνούς προστασίας των αιτούντων άσυλο από το Αφγανιστάν¹. Εκδίδονται λόγω της επιδείνωσης της κατάστασης της ασφάλειας σε ορισμένες περιοχές του Αφγανιστάν και των συνεχιζόμενων παραβιάσεων των δικαιωμάτων του ανθρώπου στο πλαίσιο των ένοπλων συγκρούσεων. Περαιτέρω, περιλαμβάνουν πληροφορίες για ειδικότερες κατηγορίες αιτούντων άσυλο για τους οποίους μπορεί να ανακύψουν ανάγκες διεθνούς προστασίας στο πλαίσιο της κατάστασης που επικρατεί σήμερα στο Αφγανιστάν². Στη συνέχεια εκτίθενται συνοπτικά οι συστάσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, όπως αποτυπώνονται στις παρούσες οδηγίες.

Όλα τα αιτήματα ασύλου, είτε στηρίζονται στα κριτήρια του ορισμού του πρόσφυγα της Σύμβασης του 1951 είτε στα ευρύτερα κριτήρια διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των συμπληρωματικών μορφών προστασίας, πρέπει να εξετάζονται σε εξατομικευμένη βάση με δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες καθορισμού του καθεστώτος πρόσφυγα και στο πλαίσιο επικαιροποιημένων πληροφοριών για την κατάσταση που επικρατεί στο Αφγανιστάν.

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι πρέπει να εξετάζονται με ιδιαίτερη προσοχή οι κίνδυνοι που διατρέχουν τα πρόσωπα με τα χαρακτηριστικά που σκιαγραφούνται στη συνέχεια. Χωρίς να είναι εξαντλητικός ο σχετικός κατάλογος, στα πρόσωπα που κινδυνεύουν συγκαταλέγονται: (i) τα πρόσωπα που συνδέονται ή εκλαμβάνονται ως υποστηρικτές της αφγανικής κυβέρνησης και της διεθνούς κοινότητας, συμπεριλαμβανομένης της Διεθνούς Δύναμης Βοήθειας για την Ασφάλεια (ISAF), (ii) τα μέλη των ανθρωπιστικών οργανώσεων και οι υπερασπιστές των δικαιωμάτων του ανθρώπου, (iii) οι δημοσιογράφοι και άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, (iv) οι άμαχοι, που θεωρούνται ύποπτοι υποστήριξης των ένοπλων αντικυβερνητικών ομάδων, (v) τα μέλη των μειονοτικών θρησκευτικών ομάδων και τα πρόσωπα που θεωρείται ότι παραβιάζουν τον Ισλαμικό Νόμο (Shari'a), (vi) οι γυναίκες με ειδικά χαρακτηριστικά, (vii) τα παιδιά με ειδικά χαρακτηριστικά, (viii) τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων, (ix) οι λεσβίες, οι ομοφυλόφιλοι, οι αμφιφυλόφιλοι, οι τρανσέξουαλ και οι ερμαφρόδιτοι/ανδρόγυνοι

¹ Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Κατευθυντήριες Οδηγίες για την αξιολόγηση των αναγκών διεθνούς προστασίας των αιτούντων άσυλο από το Αφγανιστάν*, Ιούλιος 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a6477ef2.html>

² Οι παρούσες οδηγίες στηρίζονται σε πληροφορίες διαθέσιμες στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες έως την 30.11.2010, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

(LGBTI), (x) τα μέλη των (μειονοτικών) εθνοτικών ομάδων και (χι) τα πρόσωπα που κινδυνεύουν να καταστούν θύματα βεντέτας.

Υπό το φως της επιδείνωσης του περιβάλλοντος της ασφάλειας σε ορισμένες περιοχές της χώρας και του αυξανόμενου αριθμού των θυμάτων μεταξύ των αμάχων, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι έχουν τα χαρακτηριστικά της κατάστασης γενικευμένης βίας οι συνθήκες που επικρατούν στις επαρχίες Helmand, Kandahar, Kunar, και σε περιοχές της επαρχίας Ghazni και Khost. Ως εκ τούτου, οι Αφγανοί αιτούντες άσυλο που διέμεναν στο παρελθόν σε αυτές τις περιοχές μπορεί να έχουν ανάγκη προστασίας στο πλαίσιο ευρύτερων κριτηρίων διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των συμπληρωματικών μορφών προστασίας. Επιπλέον, δεδομένης της ρευστής και ευμετάβλητης φύσης των συγκρούσεων, τα αιτήματα ασύλου των Αφγανών που ισχυρίζονται ότι διαφεύγουν τη γενικευμένη βία που επικρατεί σε άλλες περιοχές του Αφγανιστάν θα πρέπει να αξιολογούνται με προσοχή, υπό το πρίσμα των αποδεικτικών στοιχείων που επικαλούνται και άλλων επίκαιρων και αξιόπιστων πληροφοριών που αφορούν στην κατάσταση που επικρατεί στον τόπο της προηγούμενης διαμονής τους. Ο σχετικός καθορισμός εμπεριέχει κατ' ανάγκη την αξιολόγηση της κατάστασης της γενικευμένης βίας στον τόπο της προηγούμενης διαμονής κατά το χρόνο της εξέτασης της αίτησης ασύλου.

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες θεωρεί εν γένει εύλογη τη δυνατότητα εγκατάστασης σε άλλη περιοχή του Αφγανιστάν όταν ο ενδιαφερόμενος απολαμβάνει την προστασία του ευρύτερου οικογενειακού του περιβάλλοντος, της κοινότητας ή της φυλής του στην προτεινόμενη περιοχή μετεγκατάστασης. Υπό προϋποθέσεις, οι άγαμοι άντρες και οι οικογένειες (με την στενή έννοια του όρου) μπορούν να διαβιώσουν χωρίς υποστηρικτικό περιβάλλον σε αστικές και ημι-αστικές περιοχές όπου υπάρχουν υποδομές και ελέγχονται αποτελεσματικά από την κυβέρνηση. Ωστόσο, είναι αναγκαία η εξατομικευμένη αξιολόγηση κάθε υπόθεσης λόγω της κατάρρευσης του παραδοσιακού κοινωνικού ιστού της χώρας, που προκάλεσαν οι δεκαετίες του πολέμου, των μαζικών προσφυγικών ρευμάτων και της αυξανόμενης εσωτερικής μετανάστευσης προς τις αστικές περιοχές.

Υπό το φως των σοβαρών παραβιάσεων του δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου στη μακροχρόνια ιστορία των ενόπλων συγκρούσεων του Αφγανιστάν ενδέχεται να ανακύψουν περιπτώσεις αιτημάτων ασύλου που επιβάλλεται να εξεταστούν σε εξατομικευμένη βάση στο πλαίσιο του αποκλεισμού από τη διεθνή προστασία που ορίζει το άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951. Σχετικά, είναι αναγκαία η ενδελεχής αξιολόγηση των ισχυρισμών διεθνούς προστασίας των αιτούντων άσυλο με τα εξής χαρακτηριστικά: (i) μέλη των

δυνάμεων ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων όσων υπηρέτησαν στην KhAD / WAD και των ανώτατων αξιωματούχων των κομμουνιστικών καθεστώτων, (ii) μέλη και διοικητές των ενόπλων ομάδων και της εθνοφρουράς κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης της χώρας από κομμουνιστικά καθεστώτα, (iii) μέλη και διοικητές των Ταλιμπάν, της ομάδας Hezb-e-Islami Hikmatyar και άλλων ένοπλων αντί-κυβερνητικών ομάδων, (iv) μέλη ομάδων οργανωμένου εγκλήματος, (v) μέλη των αφγανικών δυνάμεων ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της NDS και (vi) φιλοκυβερνητικές παραστρατιωτικές ομάδες και εθνοφρουρές.

II. Γενικές πληροφορίες

Το 2009, η κλιμάκωση και η εξάπλωση των ένοπλων συγκρούσεων στο Αφγανιστάν έπληξε βαρύτατα τον άμαχο πληθυσμό. Η κατάσταση επιδεινώθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2010. Το 2009 αναφέρθηκαν ο θάνατος και ο τραυματισμός τουλάχιστον 5.978 αμάχων: πρόκειται για τον υψηλότερο αριθμό θυμάτων³ μεταξύ των αμάχων που καταγράφηκαν σε διάστημα ενός έτους από το 2001, όταν κατέρρευσε το καθεστώς των Ταλιμπάν⁴. Τους πρώτους έξη μήνες του 2010 καταγράφηκαν 3.268 θύματα, αριθμός που αντιπροσωπεύει αύξηση 31% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2009⁵. Σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια και σε αντίθεση με τις εποχικές τάσεις, το πρώτο εξάμηνο του 2010 διαπιστώθηκε σημαντική αύξηση του αριθμού των περιστατικών ασφάλειας. Η αύξηση αυτή οφείλεται, εν μέρει, στην ένταση των στρατιωτικών επιχειρήσεων στις νότιες περιοχές της χώρας από τον Φεβρουάριο του 2010 και στις αξιοσημείωτες αντικυβερνητικές δραστηριότητες των ένοπλων ομάδων στις νοτιοανατολικές και ανατολικές περιοχές του Αφγανιστάν⁶. Αναφέρεται ότι, λόγω των στοχευμένων ή αδιάκριτων επιθέσεων που

³ Ο όρος «θύματα» στο παρόν έγγραφο περιλαμβάνει τόσο απώλειες όσο και τραυματισμό των αμάχων.

⁴ UN Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict, 2009*, January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4ef6d52.html>

⁵ UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>. Σύμφωνα με την Ανεξάρτητη Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Αφγανιστάν τους πρώτους επτά μήνες του 2010 σκοτώθηκαν λόγω των ένοπλων συγκρούσεων 1352 άμαχοι, βλέπε Afghanistan Independent Human Rights Commission, *Civilian Casualty Figure: First Seven Months of 2010 (1st January - 31st July)*, 8.8.2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cbd67aa21.html>. Σύμφωνα με τη μη κυβερνητική οργάνωση Γραφείο του Αφγανιστάν για την Ασφάλεια (Afghan NGO Safety Office), ο συνολικός αριθμός των αμάχων που σκοτώθηκαν (μη συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων στις μη κυβερνητικές οργανώσεις) λόγω των ενόπλων συγκρούσεων αυξήθηκε από 1601 στις 30.9.2009 σε 1862 στις 30.9.2010. Βλέπε, ANSO *Quarterly Data Report: Q.3.2010, 1 January 2010-30 September 2010*, 30 September 2010, p. 15, <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/JALR-8A9DLQ>

⁶ Για παράδειγμα, το Φεβρουάριο του 2010 η πολυεθνική δύναμη στο Αφγανιστάν (ISAF) και οι Αφγανικές ένοπλες δυνάμεις εξαπέλυσαν ευρείας κλίμακας στρατιωτικές επιχειρήσεις στις περιοχές Nad Ali και Marja της Επαρχίας Helmand, ενώ το Μάιο εξαπέλυσαν την επιχείρηση Hamkari στην επαρχία Kandahar και στις όμορες επαρχίες. Βλέπε, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, pp.15-17, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>, UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, para. 18, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html> και ICRC, *Afghanistan: homemade bombs and improvised*

εξαπολύουν, οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες ευθύνονται για το μεγαλύτερο ποσοστό θυμάτων μεταξύ των αμάχων⁷.

Η συνεχιζόμενη αστάθεια στο Αφγανιστάν είχε ως αποτέλεσμα τη συρρίκνωση της ανθρωπιστικής δράσης, περιορίζοντας την παρουσία και τις δραστηριότητες του προσωπικού των ανθρωπιστικών και των μη κυβερνητικών οργανώσεων⁸. Έχουν αυξηθεί τα περιστατικά των παραβιάσεων των δικαιωμάτων του ανθρώπου λόγω των συγκρούσεων ακόμη και σε περιοχές που στο παρελθόν θεωρούνταν σχετικά σταθερές⁹. Η κλιμάκωση των συγκρούσεων μεταξύ των αφγανικών και διεθνών στρατιωτικών δυνάμεων και των Ταλιμπάν και άλλων ένοπλων ομάδων συνέβαλε στον περιορισμό της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και στην εκπαίδευση, κυρίως στις νότιες και νοτιοανατολικές περιοχές της χώρας. Οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες στοχοποίησαν ευρύ φάσμα αμάχων, συμπεριλαμβανομένων των γερόντων των κοινοτήτων, του προσωπικού που παρέχει ανθρωπιστικό έργο, των γιατρών, των εκπαιδευτικών και των απασχολούμενων σε κατασκευαστικές δραστηριότητες¹⁰.

Τα αναφερόμενα υψηλά επίπεδα διαφθοράς, η αναποτελεσματική διακυβέρνηση, το κλίμα ατιμωρησίας, η έλλειψη επίσημων πρωτοβουλιών για τη μεταβατική οργάνωση απονομής της δικαιοσύνης, το ανίσχυρο κράτος δικαίου και η εκτεταμένη εξάρτηση από τους παραδοσιακούς μη-

mines kill and maim civilians in south, 14 April 2010, <http://www.icrc.org/eng/resources/documents/update/afghanistan-update-140410.htm>

⁷ Σύμφωνα με τη μη κυβερνητική οργάνωση ANSO μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου και της 30ης Σεπτεμβρίου 2010 ο συνολικός αριθμός των επιθέσεων που εξαπέλυσαν οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες αυξήθηκε κατά 59% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2009. Βλέπε, ANSO, *ANSO Quarterly Data Report: Q.3.2010, 1 January 2010-30 September 2010*, 30 September 2010, p. 10, <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/JALR-8A9DLQ>. Αναφέρεται ότι κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουλίου 2010 οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες ευθύνονται για τις απώλειες 76% των αμάχων. Βλέπε, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, pp.1-13, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>.

⁸ Βλέπε, για παράδειγμα, OCHA, *Monthly Humanitarian Update – September 2010*, 7 October 2010, <http://ochaonline.un.org/OchaLinkClick.aspx?link=ocha&docid=1177632>, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/911–S/2010/463, 14 September 2010, para. 37, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html> και ANSO, *ANSO Quarterly Data Report: Q.2.2010, Jan 1st-June 30th 2010*, 30 June 2010, <http://english.aljazeera.net/mritems/Documents/2010/7/19/201071954927192734anso-report.pdf>.

⁹ Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει συλλέξει η μη κυβερνητική οργάνωση ANSO, το 2010 σημειώθηκε σε οκτώ επαρχίες αύξηση του ποσοστού των επιθέσεων των ένοπλων αντικυβερνητικών ομάδων, ιδίως στις επαρχίες Takhar, Baghlan, Balkh, Faryab, Nangahar, Paktya, Uruzgan και Badghis. Βλέπε, ANSO, *ANSO Quarterly Data Report: Q.3.2010, 1 January 2010-30 September 2010*, 30 September 2010, p. 14, <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/JALR-8A9DLQ>.

¹⁰ Βλέπε, για παράδειγμα, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Afghanistan*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a845c.html>, UNAMA, *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict, 2009*, January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4ef6d52.html> και AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan – IV, December 2009*, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html>.

χανισμού επίλυσης των διαφορών, που δεν πληρούν τους κανόνες της δίκαιης διαδικασίας, συμβάλλουν στην επιδείνωση της κατάστασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη χώρα¹¹.

Οι προεδρικές εκλογές και οι εκλογές για την ανάδειξη του Συμβουλίου διεξήχθησαν τον Αύγουστο του 2009 σε κλίμα έντονης ανασφάλειας και αμαυρώθηκαν από καταγγελίες για απάτες και παρατυπίες¹². Σε κλίμα σημαντικές προκλήσεων για την ασφάλεια¹³ διεξήχθησαν στις 18 Σεπτέμβρη 2010 βουλευτικές εκλογές που χαρακτηρίστηκαν από το χαμηλό ποσοστό προσέλευσης των ψηφοφόρων στις κάλπες και την κριτική για εκλογικές παραβάσεις και παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένων του εκφοβισμού των ψηφοφόρων και της νοθείας¹⁴.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010, η κυβέρνηση κατέβαλε κάποιες προσπάθειες για τη βελτίωση της ασφάλειας, της επανένταξης και της συμφιλίωσης. Πρόκειται για την υιοθέτηση, κατά τη διάσκεψη του Λονδίνου για το Αφγανιστάν, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιανουαρίου¹⁵,

¹¹ Βλέπε, για παράδειγμα, Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Corrupting the State or State-Crafted Corruption? Exploring the Nexus between Corruption and Subnational Governance*, June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c21cd102.html>, UN Human Rights Council, Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Afghanistan and on the achievements of technical assistance in the field of human rights, A/HRC/13/62, 11 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc2c8d62.html>, UNODC, *Corruption in Afghanistan: Bribery as reported by the victims*, January 2010, <http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Afghanistan/Afghanistan-corruption-survey2010-Eng.pdf>, Human Rights Watch, *Selling Justice Short: Why Accountability Matters for Peace*, 7 July 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a52fd692.html>.

¹² Οι καταγγελίες αφορούν κυρίως νοθεία, ψήφο δια πληρεξουσίου, ψήφο από πρόσωπα χωρίς δικαίωμα ψήφου και ψηφοφορία με τη χρήση πολλαπλών εκλογικών βιβλιαρίων. Βλέπε, UN Human Rights Council, *Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Afghanistan and on the achievements of technical assistance in the field of human rights*, A/HRC/13/62, 11 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc2c8d62.html> και EurasiaNet, *Afghanistan: Karzai declared president, but is Abdullah the real winner?*, 2 November 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b06756023.html>

¹³ Αναφέρθηκε ότι, την ημέρα των εκλογών ξέσπασαν βίαια επεισόδια στην επαρχία Helmand. Βλέπε, Institute for War and Peace Reporting, *Helmand Vote Marred by Attacks*, 21 September 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c9c63e21a.html>. Το Ίδρυμα για Ελεύθερες και Δίκαιες Εκλογές στο Αφγανιστάν κατέγραψε σε 32 επαρχίες 276 περιστατικά ασφαλείας στα οποία συμμετείχαν εξεγερμένοι και σημειώθηκαν στα καταστήματα ψηφοφορίας και στον περιβάλλοντα χώρο τους και σε 28 επαρχίες 157 σοβαρές πράξεις βίας για τις οποίες ευθύνονται οι υποψήφιοι και οι οπαδοί τους. Βλέπε, FEFA, *Election Day 2010: First Preliminary Observation Report*, 20 September 2010, http://www.fefa.org.af/index.php?option=com_content&view=article&id=110:election-day-2010-first-preliminary-observation-report-september-20-2010&catid=38:report

¹⁴ Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Εκλογών του Αφγανιστάν ακύρωσε 1.300.000 ψήφους των κοινοβουλευτικών εκλογών λόγω νοθείας ή άλλων παρατυπιών. Ο αριθμός των άκυρων ψήφων ανέρχεται στο 25% του συνολικού αριθμού των 5.600.000 ψήφων. Βλέπε, παράδειγμα, UN Security Council, *Top United Nations Official in Afghanistan, Briefing Security Council, Hails Polls, Other Key Events as 'Stepping Stones' towards Sovereign Authority*, SC/10046, 29 September 2010, <http://www.un.org/News/Press/docs//2010/sc10046.doc.htm>, BBC News, *Afghanistan rules 1.3m parliamentary votes are invalid*, 20 October 2010, <http://www.bbc.co.uk/news/world-south-asia-11582690>, και FEFA, *Election Day 2010: First Preliminary Observation Report*, 20 September 2010, http://www.fefa.org.af/index.php?option=com_content&view=article&id=110:election-day-2010-first-preliminary-observation-report-september-20-2010&catid=38:report. Τα οριστικά αποτελέσματα των κοινοβουλευτικών εκλογών επικυρώθηκαν από την Ανεξάρτητη Επιτροπή Εκλογών του Αφγανιστάν στις 1.12.2010, βλέπε, UNAMA, *Statement by Staffan de Mistura on the final certification of election results*, 1 December 2010, <http://unama.unmissions.org/Default.aspx?tabid=1741&ctl=Details&mid=1882&ItemID=11091>

¹⁵ UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705-S/2010/127, 10 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>

του προγράμματος ειρήνης και επανένταξης. Τον Ιούνιο του 2010 συγκλήθηκε στην Καμπούλ η Συμβουλευτική Jirga για την Ειρήνη που επικύρωσε την πρωτοβουλία του Προέδρου Καρζάι για την έναρξη εθνικού διαλόγου με στόχο την αποκατάσταση της ειρήνης¹⁶. Κατ' εφαρμογή των συστάσεων της Συμβουλευτικής Jirga για την Ειρήνη ιδρύθηκε το Ανώτατο Συμβούλιο για την Ειρήνη με σκοπό την προώθηση των συνομιλιών συμφιλίωσης με τους Ταλιμπάν¹⁷. Αναφέρεται ότι, οι Ταλιμπάν απέρριψαν την τελευταία απόπειρα για την έναρξη ειρηνευτικών συνομιλιών¹⁸. Ωστόσο, σύμφωνα με πολλές εκθέσεις, κάποιες φατρίες των ένοπλων αντί-κυβερνητικών ομάδων κατέθεσαν τα όπλα¹⁹.

Η εσωτερική εκτόπιση στο Αφγανιστάν παραμένει σύνθετο φαινόμενο. Δεν έχει πάψει να αυξάνεται ο αριθμός των πολιτών που εκτοπίζονται εντός της χώρας τους (IDP) λόγω των συγκρούσεων, με τις μετακινήσεις να παρουσιάζουν μεγαλύτερη ένταση κυρίως στις νότιες και δυτικές περιοχές²⁰ του Αφγανιστάν. Εκτιμάται ότι, οι ένοπλες συγκρούσεις προκάλεσαν από τον Ιούνιο του 2009 έως τον Οκτώβριο του 2010 την εκτόπιση 131.984 πολιτών²¹. Η έλλειψη πρόσβασης σε

¹⁶ UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, para. 47, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html>

¹⁷ Στις 28 Σεπτεμβρίου 2010 ο πρόεδρος Καρζάι ανακοίνωσε τα ονόματα των 70 μελών του Ανώτατου Συμβουλίου για την Ειρήνη, βλέπε, Associated Press, *Afghan government sets up 70-member peace council*, 29 September 2010, στη διεύθυνση: http://www.huffingtonpost.com/2010/09/29/afghanistan-peace-council_n_742903.html

¹⁸ Βλέπε, για παράδειγμα, Reuters, *Taliban reject Karzai's peace council as "failed"*, 30 September 2010, <http://www.reuters.com/article/2010/09/30/us-afghanistan-peace-taliban-idUSTRE68T2O620100930> και Agence France-Presse, *Taliban reject claims of Afghan peace approaches*, 29 September 2010, <http://www.armybase.us/2010/09/taliban-reject-claims-of-afghan-peace-approaches/>

¹⁹ Για παράδειγμα, τον Αύγουστο του 2010, η πολυεθνική δύναμη ISAF ανακοίνωσε ότι, στο βορειοδυτικό Αφγανιστάν, στην επαρχία Badghais, περισσότεροι από 20 Ταλιμπάν στασιαστές κατέθεσαν τα όπλα και επανεπεντάχθηκαν στην κοινότητα. Βλέπε, Xinhua, *21 militants lay down arms in NW Afghanistan*, 24 August 2010, σε www.newsedge.com. Ωστόσο, αναφέρεται ότι κάποιοι εκ των Ταλιμπάν που κατέθεσαν τα όπλα, προσχώρησαν εκ νέου στις ομάδες των εξεγερμένων, βλέπε, Institute for War and Peace Reporting, *Afghan Former Militants Rejoin Insurgency*, 8 August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c74d2ba1e.html>.

²⁰ Σημειώνεται ότι, στο παρόν έγγραφο, οι περιφερειακές διαιρέσεις του Αφγανιστάν συμπίπτουν με αυτές που χρησιμοποιεί η UNAMA, δηλαδή, *Κεντρική Περιφέρεια* (που περιλαμβάνει τις επαρχίες Kabul, Panjsher, Wardak, Logar, Pargwan και Kapisa), *Κεντρικά Υψίπεδα* (που περιλαμβάνει τις επαρχίες Bamyan και Daikundi), *Ανατολική Περιφέρεια* (που περιλαμβάνει τις επαρχίες Nangarhar, Laghman, Kunar και Nuristan), *Νοτιοανατολική Περιφέρεια* (που περιλαμβάνει τις επαρχίες Ghazni, Paktia, Paktika, Khost), *Νότια Περιφέρεια* (που περιλαμβάνει τις επαρχίες Helmand, Kandahar, Nimroz, Uruzgan και Zabul), *Βορειοανατολική Περιφέρεια* (που περιλαμβάνει τις επαρχίες Kunduz, Takhar, Badakhshan και Baghlan), *Βόρεια Περιφέρεια* (που περιλαμβάνει τις επαρχίες Balkh, Samangan, Jawzjan, Sari Pul και Faryab), και *Δυτική Περιφέρεια* (που περιλαμβάνει τις επαρχίες Herat, Farah, Badghis και Ghor).

²¹ Σύμφωνα με τα στοιχεία για τους εσωτερικά εκτοπισμένους που διαχειρίζεται το Γραφείο της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στο Αφγανιστάν από κοινού με την Αφγανική Επαρχιακή Διεύθυνση για τους Πρόσφυγες και τους Επαναπατριζόμενους στα τέλη Οκτωβρίου 2010 ήσαν εκτοπισμένοι 330.298 πολίτες. Εξ αυτών, 117.089 είναι μακροχρόνια εσωτερικά εκτοπισμένοι (πριν την 31.12.2002). Σύμφωνα με εκτιμήσεις για τα χαρακτηριστικά των εσωτερικά εκτοπισμένων Αφγανών πολιτών, οι πρώτες πέντε επαρχίες όπου διαμένουν οι περισσότεροι εσωτερικά εκτοπισμένοι είναι οι Helmand, Badghis, Hirat, Nimroz και Ghor, όπου σύμφωνα με εκτιμήσεις διαμένουν περίπου 99.698 Αφγανοί πολίτες. Οι περιοχές καταγωγής των εσωτερικά εκτοπισμένων είναι κυρίως οι επαρχίες Helmand, Badghis και Faryab. Για περισσότερες πληροφορίες για τις πρόσφατες μετακινήσεις του αφγανικού πληθυσμού λόγω των ένοπλων συγκρούσεων βλέπε επίσης: OCHA, *Monthly Humanitarian Update – October 2010*, 8 November 2010, <http://ochaonline.un.org/OchaLinkClick.aspx?link=ocha&docId=1177632>, και Agence France-Presse, *Thousands of Afghans displaced by fighting*, 29 September 2010,

βασικές υπηρεσίες, η έλλειψη ευκαιριών διαβίωσης, οι διαμάχες για την πρόσβαση σε βοσκότοπους και καλλιεργήσιμη γη, και, γενικά η ανασφάλεια έχουν πλήξει ιδιαίτερα τους εκτοπισμένους, προκαλώντας, σε ορισμένες περιπτώσεις, περαιτέρω εκτοπίσεις. Ευάλωτοι πολίτες, όπως νοικοκυριά με αρχηγούς γυναίκες, χήρες και ορφανά και παιδιά χωρισμένα από την οικογένειά τους αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες πρόσβασης σε υπηρεσίες αρωγής, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και της εκπαίδευσης²². Αναφέρεται ότι, στις περιοχές όπου οι Αφγανικές αρχές αδυνατούν να παράσχουν προστασία, οι εσωτερικά εκτοπισμένοι αναζητούν όλο και περισσότερο την προστασία των ισχυρών τοπικών αρχόντων, ενώ σε κάποιες περιοχές, όπου μαίνονται συγκρούσεις, για να επιβιώσουν στηρίζουν συχνά, εκούσια ή εξ ανάγκης, τις ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες²³.

Εκατομμύρια Αφγανοί έχουν εκτοπιστεί εκτός της χώρας τους λόγω των δεκαετών συγκρούσεων που έχουν ξεσπάσει στη χώρα. Ο μεγαλύτερος αριθμός προσφύγων φιλοξενήθηκε για πολλά χρόνια στο Πακιστάν (σήμερα περίπου 1.700.000 Αφγανοί) και στο Ιράν (σήμερα περίπου 1.000.000)²⁴. Από τον Ιανουάριο έως το Σεπτέμβριο του 2010 κατατέθηκαν παγκοσμίως 14.203 αιτήματα ασύλου, δηλαδή 15% λιγότερα σε σχέση με τα 16.879 που καταγράφηκαν την αντίστοιχη περίοδο του 2009²⁵. Εκτός από τους Αφγανούς που ζητούν διεθνή προστασία μεγάλος

<http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/VVOS-89RT5Y?OpenDocument&rc=3&cc=afg>. Σύμφωνα με το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ το Φεβρουάριο του 2010 εκτοπίστηκαν λόγω των στρατιωτικών επιχειρήσεων που διεξήχθησαν στην επαρχία Helmand 27.700 πολίτες, βλέπε, UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, para. 47, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html>. Αναφέρεται ότι περίπου 3700 οικογένειες παρέμειναν εκτοπισμένες από τις εστίες τους, που βρίσκονται σε κοντινότερες της επαρχίας Helmand, μετά την επίσημη λήξη της επιχείρησης Moshtarak που διεξήχθη στα τέλη Φεβρουαρίου 2010, βλέπε: IRIN, *Afghanistan: UNHCR worried about growing number of conflict IDPs*, 3 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cd3c9d2c.html>. Αναφέρεται ότι αυξάνεται ο αριθμός των Αφγανών που εκτοπίζονται λόγω της επιχείρησης Hamkari που διεξάγεται στην επαρχία Kandahar, κυρίως από την περιφέρεια στην πόλη Kandahar και στα περίχωρα, βλέπε: Oxfam, *Nowhere to Turn: The Failure to Protect Civilians in Afghanistan*, 19 November 2010, <http://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/bn-nowhere-to-turn-afghanistan-191110-en.pdf>.

²² Βλέπε, για παράδειγμα, UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR), *Consideration of reports submitted by States parties under articles 17 and 17 of the Covenant: concluding observations of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights: Afghanistan*, E/C.12/AFG/CO/2-4, 7.6.2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1732dc2.html>, Internal Displacement Monitoring Centre: *Internal Displacement: Global Overview of Trends and Developments in 2009 – Afghanistan*, 17.5.2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bf252560.html> και Internal Displacement Monitoring Centre, *Afghanistan: Armed conflict forces increasing numbers of Afghans to flee their homes*, 15 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc80d3d2.html.stated>

²³ Brookings-Bern Project on Internal Displacement, *Beyond the Blanket: Towards More Effective Protection for Internally Displaced Persons in Southern Afghanistan*, May 2010, pp. 68-72, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3d8cab2.html>

²⁴ UNHCR, *2009 Global Trends*, 15.6.2010, <http://www.unhcr.org/4c11f0be9.pdf>

²⁵ Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που τηρεί η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για 44 βιομηχανικές χώρες της Ευρώπης, της Βορείου Αμερικής, της Ωκεανίας και της Ασίας. Τα στοιχεία είναι της 30.9.2010, βλέπε UNHCR, *Asylum Trends: Asylum claims in industrialized countries*. Accessed on 7 October 2010, www.unhcr.org/statistics/Latest-monthly-asylum-data.zip. Το Αφγανιστάν είναι μια από τις πρώτες έξι χώρες καταγωγής αιτούντων άσυλο, με 38.900 αιτήματα ασύλου το 2009, βλέπε, UNHCR, *2009 Global Trends*, 15 June 2010,

αριθμός Αφγανών εγκαταλείπει τη χώρα για κοινωνικό-οικονομικούς λόγους. Παρόμοιες μετακινήσεις προς και δια μέσου του Πακιστάν και του Ιράν έχουν ιστορία δεκαετιών και αφορούν την εποχιακή μετανάστευση και, σε ορισμένες περιπτώσεις, την επανειλημμένη διέλευση των συνόρων.

Περισσότεροι από 5.600.000 Αφγανοί έχουν επιστρέψει στο Αφγανιστάν από το 2002. Εξ αυτών 4.400.000 επέστρεψαν με τη βοήθεια της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Περισσότεροι από 100.000 Αφγανοί επέστρεψαν το 2010²⁶ από το Πακιστάν και το Ιράν με τη συνδρομή της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες²⁷. Ωστόσο, οι περισσότερες επιστροφές έλαβαν χώρα σε πλαίσιο επιδείνωσης των συνθηκών ασφάλειας στο Αφγανιστάν.

III. Ανάγκες διεθνούς προστασίας

Όλες οι αιτήσεις ασύλου που κατατίθενται από τους αιτούντες άσυλο, είτε με βάση τα κριτήρια του ορισμού του πρόσφυγα της Σύμβασης του 1951 ή τα ευρύτερα κριτήρια διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των συμπληρωματικών μορφών προστασίας, πρέπει να εξετάζονται εξατομικευμένα, με δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα και λαμβάνοντας υπόψη επικαιροποιημένες πληροφορίες για την κατάσταση που επικρατεί στη χώρα καταγωγής. Κατά την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες απαιτείται η ιδιαίτερως προσεκτική εξέταση των κινδύνων που διατρέχουν τα πρόσωπα που υπάγονται στις κατηγορίες που αναφέρονται στη συνέχεια. Ο κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός και στηρίζεται στις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της η οργάνωση κατά το χρόνο συγγραφής της παρούσας έκδοσης. Επομένως, δεν πρέπει να απορρίπτονται αιτήματα ασύλου αποκλειστικά και μόνο επειδή ο ενδιαφερόμενος δεν εμπίπτει σε κάποια από τις κατηγορίες που παρατίθενται στη συνέχεια. Ορισμένοι ισχυρισμοί αιτούντων άσυλο από το Αφγανιστάν μπορεί να απαιτούν την εξέταση της υπόθεσης υπό το φως του αποκλεισμού από την προστασία του καθεστώτος του πρόσφυγα.

Το χορηγηθέν καθεστώς του πρόσφυγα θα πρέπει να επανεξετάζεται μόνον όταν υπάρχουν ενδείξεις, σε εξατομικευμένη βάση, ότι συντρέχουν λόγοι για την ακύρωσή του, που χορηγήθηκε κατ' αρχήν εσφαλμένα, για την ανάκλησή του, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης

<http://www.unhcr.org/4c11f0be9.pdf>

²⁶ Μεταξύ του Ιανουαρίου και του Νοεμβρίου 2010. Ένα τρίτο εξ αυτών εγκαταστάθηκαν στην Ανατολική Περιφέρεια της χώρας, άλλο ένα τρίτο στην Κεντρική Περιφέρεια και οι υπόλοιποι στη Βορειοανατολική Περιφέρεια.

²⁷ Το Μάιο του 2010, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες με τις κυβερνήσεις του Αφγανιστάν και του Πακιστάν συμφώνησαν να παρατείνουν έως την 31.12.2012 την ισχύ της τριμερούς συμφωνίας που ρυθμίζει τον εθελοντικό επαναπατρισμό των καταγεγραμμένων στο Πακιστάν Αφγανών προσφύγων.

του 1951, ή για την παύση του, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 1Γ (1-4) της Σύμβασης του 1951²⁸. Κατά την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, η κατάσταση που επικρατεί σήμερα στο Αφγανιστάν δεν δικαιολογεί την παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα βάσει του άρθρου 1Γ (5) της Σύμβασης του 1951.

A. Ομάδες σε κίνδυνο

1. Πολίτες που συνδέονται ή εκλαμβάνονται ως υποστηρικτές της κυβέρνησης και της διεθνούς κοινότητας, συμπεριλαμβανομένης της Διεθνούς Δύναμης για την Ασφάλεια (ISAF)

Συστηματικά και επίμονα οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες στοχοποιούν αμάχους που συνδέονται ή εκλαμβάνονται ως υποστηρικτές της αφγανικής κυβέρνησης ή της διεθνούς κοινότητας, ειδικά στις περιοχές όπου οι ομάδες αυτές είναι ενεργές²⁹.

Κλιμακούμενες ήσαν οι επιθέσεις των ένοπλων αντικυβερνητικών ομάδων, που κυμαίνονταν από εκφοβισμούς, δολοφονίες, απαγωγές και αντεπιθέσεις έως τη χρήση αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών (IEDs) και επιθέσεις αυτοκτονίας, και στόχευαν πολίτες που συνδέονταν ή εκλαμβάνονταν ως υποστηρικτικές της κυβέρνησης ή της διεθνούς κοινότητας/ ISAF. Στους στοχοποιούμενους αμάχους περιλαμβάνονται κυβερνητικοί και δημόσιοι υπάλληλοι, φυλετικοί αρχηγοί που πρόσκεινται στην κυβέρνηση, μέλη του Συμβουλίου Ulama (εθνικό όργανο κληρικών), θεολόγοι, δικαστές, γιατροί, δάσκαλοι³⁰ και εργαζόμενοι σε αναπτυξιακά έργα και σε έργα ανοικοδόμησης³¹.

Οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες εξαπέλυσαν τις περισσότερες επιθέσεις σε βάρος των αμάχων στις περιοχές όπου διατηρούν τα στρατηγεία τους. Ωστόσο, ο αριθμός των στοχευμένων δολοφονιών και εκτελέσεων αμάχων αυξήθηκε και σε άλλες περιοχές της χώρας που στο παρελ-

²⁸ Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 28.7.2001, United Nations Treaty Series, vol. 189, p. 137, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3be01b964.html>

²⁹ Για αναλυτικές πληροφορίες για τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου που διαπράττουν οι εξεγερμένοι στο πλαίσιο των ένοπλων συγκρούσεων του Αφγανιστάν, βλέπε, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html> και UNAMA, *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict, 2009*, January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4ef6d52.html>.

³⁰ Για περισσότερες πληροφορίες για τη μεταχείριση των δασκάλων, ειδικά των γυναικών, βλέπε στη συνέχεια το Κεφάλαιο IIIA(6), *Γυναίκες με Ειδικά Χαρακτηριστικά*.

³¹ UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, pp.1-13, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>, ANSO, *ANSO Quarterly Data Report: Q.2.2010, Jan 1st-June 30th 2010*, 30 June 2010, <http://english.aljazeera.net/mritems/Documents/2010/7/19/201071954927192734anso-report.pdf>, UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, para. 19, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html>, UNAMA, *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict, 2009*, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4ef6d52.html>.

θόν θεωρούνταν πιο ασφαλείς³². Σε σχέση με το 2009, το 2010, αυξήθηκε ο αριθμός των δολοφονιών και εκτελέσεων που διέπραξαν οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες, στις νότιο-ανατολικές και κεντρικές περιοχές. Παρόμοιες στοχευμένες επιθέσεις αυξήθηκαν δραματικά σε περιοχές του νότιου Αφγανιστάν, κυρίως στην Kandahar, όπου οι Ταλιμπάν έχουν εξαπολύσει συστηματική και στοχευμένη εκστρατεία δολοφονιών από τις αρχές του 2010³³. Από τον Ιούνιο μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου του 2010, στις νότιες και νότιο-ανατολικές περιοχές διαπράττονταν κατά μέσον όρο 21 δολοφονίες κάθε εβδομάδα (όταν το αντίστοιχο διάστημα του 2009 διαπράττονταν κατά μέσον όρο επτά δολοφονίες)³⁴.

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι τα πρόσωπα που συνδέονται ή εκλαμβάνονται ως υποστηρικτικές της κυβέρνησης και της διεθνούς κοινότητας καθώς και της πολυεθνικής δύναμης, συμπεριλαμβανομένων των υπαλλήλων της κυβέρνησης, των φυλετικών και των θρησκευτικών αρχηγών που πρόσκεινται στην κυβέρνηση, των δικαστών, των καθηγητών και των εργαζομένων σε προγράμματα ανοικοδόμησης / ανάπτυξης, μπορεί, ανάλογα με τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπόθεσης, να κινδυνεύουν λόγω των (αποδιδόμενων) πολιτικών πεποιθήσεων, ιδίως σε περιοχές όπου επιχειρούν ή ελέγχουν οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες³⁵.

³² Στις 2.6.2010, κατά την εναρκτήρια συνεδρίασή της, επλήγη από επίθεση με ρουκέτες και με βομβιστή αυτοκτονίας η Γνωμοδοτική Επιτροπή (Jirga) για την Ειρήνη, που ιδρύθηκε με σκοπό να καθορίσει το πλαίσιο του Αφγανικού διαλόγου συμφιλίωσης και για τη διευκόλυνση των συζητήσεων για τους μηχανισμούς των ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων. Κανείς από τους 1600 συμμετέχοντες δεν τραυματίστηκε. Αναφέρεται ότι, την ευθύνη των επιθέσεων ανέλαβαν οι Ταλιμπάν, που απέρριψαν την πρόταση συμμετοχής στη Διάσκεψη πριν ξεκινήσει και που απείλησαν τους αντιπροσώπους με θάνατο. Βλέπε, Radio Free Europe/Radio Liberty, *Insurgent violence mars start of Afghan 'peace Jirga'*, 2.6.2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c172b2ac.html> και UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html>. Για παράδειγμα, τον Ιανουάριο του 2010, σε μια σειρά συντομισμένων επιθέσεων που εξαπέλυσαν στην Καμπούλ, σε υπουργεία και άλλους στόχους, αντάρτες Ταλιμπάν σκοτώθηκαν τουλάχιστον 10 πολίτες και τραυματίστηκαν 32. Μεταξύ των νεκρών ήσαν επτά από τους δράστες των επιθέσεων. Βλέπε, Guardian, *Taliban militants attack Afghan capital*, 18.2.2010, <http://www.guardian.co.uk/world/2010/jan/18/taliban-militants-attack-kabul-centre>.

³³ Τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2010, οι αντικυβερνητικές ένοπλες ομάδες δολοφονούσαν κατά μέσον όρον εβδομαδιαίως επτά αμάχους – πρόκειται για αριθμό τουλάχιστον διπλάσιο συγκρινόμενο με αυτόν της αντίστοιχης περιόδου του 2009. Το Μάιο και τον Ιούνιο του 2010, ο μέσος όρος των δολοφονιών αυτών αυξήθηκε: καταγράφονταν σε εβδομαδιαία βάση 18 δολοφονίες. Η UNAMA κατάγραψε 183 εκτελέσεις και 165 απαγωγές τους πρώτους έξι μήνες του 2010, βλέπε, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, pp. 11, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>. Σύμφωνα με τη Διεύθυνση για την Ασφάλεια και την Τάξη, 29 πολίτες δολοφονήθηκαν σε όλη τη χώρα μόνον την πρώτη εβδομάδα του Ιουνίου. Μεταξύ αυτών, ο διευθυντής ενός σχολείου, τέσσερις πρώην εργαζόμενοι διεθνούς στρατιωτικής βάσης, γέροντες, έξι εργαζόμενοι στον κατασκευαστικό κλάδο καθώς και ανώτερο στέλεχος της Αντιτρομοκρατικής Υπηρεσίας της Αφγανικής Αστυνομίας και ο σωματοφύλακάς του. Οι δύο τελευταίοι δολοφονήθηκαν στην Kabul.

³⁴ Βλέπε, για παράδειγμα, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary General*, A/64/911-S/2010/463, 14.9.2010, para. 16, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html>

³⁵ Πολλές έννομες τάξεις έχουν αναγνωρίσει ότι οι Αφγανοί πολίτες που συνδέονται με τη διεθνή κοινότητα, συμπεριλαμβανομένης της πολυεθνικής δύναμης ISAF, μπορεί να κινδυνεύουν από διώξεις στο Αφγανιστάν. Βλέπε για παράδειγμα, την υπόθεση RRT Case No. 1002344 [2010] RRTA 588, Refugee Review Tribunal of Australia, 19.7.2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c84d16a2.html>, όπου ο αιτών άσυλο, πολίτης του Αφγανιστάν, χα-

α) Άμαχοι που συνδέονται ή εκλαμβάνονται ως υποστηρικτές της ISAF

Με πρόσφατο μήνυμά του, ο Mullah Omar, πνευματικός ηγέτης του κινήματος των Ταλιμπάν, διατάσσει τα μέλη της οργάνωσης να συλλαμβάνουν και να εκτελούν κάθε Αφγανό που στηρίζει ή που εργάζεται για τις δυνάμεις της Συμμαχίας ή την κυβέρνηση του Αφγανιστάν, καθώς και κάθε Αφγανή γυναίκα που συνδράμει ή παρέχει πληροφορίες στις συμμαχικές δυνάμεις. Το μήνυμα, με αφετηρία τις προηγούμενες εντολές του για ελαχιστοποίηση των θυμάτων μεταξύ των αμάχων³⁶, πυροδότησε φόβους αντιποίνων από τους Ταλιμπάν στο πολιτικό προσωπικό υποστήριξης της ISAF³⁷, όπως είναι οι Αφγανοί διερμηνείς³⁸.

Η αύξηση των επιθέσεων εναντίων των αμάχων εκλαμβάνεται ως μέρος της προσπάθειας των ένοπλων αντικυβερνητικών ομάδων να ανακτήσουν τον έλεγχο των εδαφών και του πληθυσμού³⁹. Αναφέρεται ότι οι γηγενείς αναγκάζονται να υποστηρίζουν τις αντικυβερνητικές ομάδες με απειλές ή τη χρήση βίας. Αυτές οι τακτικές εκφοβισμού εντάσσονται στο γενικότερο κλίμα της

ζάρος στην εθνοτική καταγωγή, ισχυρίστηκε ότι εργαζόταν ως οδηγός φορτηγού για να παραδίδει προϊόντα στην αφγανική κυβέρνηση και ότι οι Ταλιμπάν τον στοχοποίησαν για το λόγο αυτόν. Υπό το φως των πληροφοριών για την κατάσταση που επικρατεί στο Αφγανιστάν, από τις οποίες προκύπτει ότι οι Ταλιμπάν στοχοποιούν όσους εργάζονται για την κυβέρνηση και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Ταλιμπάν δραστηριοποιούνται εκτός της περιοχής Jaghori της επαρχίας Ghazni, το Δικαστήριο δεν απέκλεισε την πραγματική πιθανότητα, σε περίπτωση επιστροφής του προσφεύγοντα στο άμεσο μέλλον στο Αφγανιστάν, να στοχοποιηθεί, λόγω των πολιτικών πεποιθήσεων που του αποδίδονται από τον τοπικό μουλά που διατηρεί σχέσεις με τους Ταλιμπάν.

³⁶ Βλέπε, για παράδειγμα, The Long War Journal, *Mullah Omar orders Taliban to attack civilians, Afghan women*, 28 July 2010, http://www.longwarjournal.org/archives/2010/07/mullah_omar_orders_t.php και ISAF, *ISAF Spokesman Discusses Taliban Message*, 18 July 2010, <http://www.isaf.nato.int/article/isaf-releases/isaf-spokesman-discusses-taliban-message.html>.

³⁷ Βλέπε, για παράδειγμα, Canadian Press DataFile, *Afghan translators afraid for their lives with Canadian pullout imminent*, 2 August 2010, πρόσβαση σε: www.newsedge.com. Τον Ιούλιο του 2010, μετά την αναχώρηση των ολλανδικών ενόπλων δυνάμεων για τις οποίες εργάζονταν, οι Αφγανοί διερμηνείς στην επαρχία Uruzgan φοβήθηκαν μήπως δολοφονηθούν από τους Ταλιμπάν, βλέπε, Thaiindian News, *Afghan interpreters denied Dutch visas, fear being killed by Taliban*, 22 July 2010, http://www.thaindian.com/newsportal/world-news/afghan-interpreters-denied-dutch-visas-fear-being-killed-by-taliban_100399914.html

³⁸ Πρόσφατα παραδείγματα διερμηνέων που στοχοποιήθηκαν από τις ένοπλες αντικυβερνητικές δυνάμεις: τον Αύγουστο του 2010, ένας Αφγανός διερμηνέας σκοτώθηκε μαζί με δύο Ισπανούς στρατιώτες στη βορειοδυτική επαρχία Baghdis. Βλέπε, Montreal Gazette, *Afghan kills two military trainers; Second incident. Taliban claims assailant affiliated with them*, 26 August 2010, πρόσβαση από www.newsedge.com και The New York Times, *Afghanistan: Police Trainee Kills 2 Spanish Officers and Interpreter*, 26 August 2010, http://www.nytimes.com/2010/08/26/world/asia/26afghan.html?_r=1. Επίσης, τον Αύγουστο του 2010 οι Ταλιμπάν και μέλη του ισλαμικού κόμματος Hizb-e-Islami ανέλαβαν την ευθύνη για τη δολοφονία, στην βορειοανατολική επαρχία Badakhshan, οκτώ αλλοδαπών πολιτών και των Αφγανών διερμηνέων τους. Βλέπε, China Economic Information Service (Xinhua), *Urgent: 2 militants groups claim responsibility for killing 8 foreigners in NE. Afghanistan*, 7 August 2010, πρόσβαση από www.newsedge.com και το Μάιο του 2010 οι Ταλιμπάν ισχυρίστηκαν ότι απήγαγαν και δολοφόνησαν τέσσερις Αφγανούς διερμηνείς στην επαρχία Khost επειδή εργάζονταν για τις ένοπλες δυνάμεις των ΗΠΑ και μια δυτική κατασκευαστική εταιρεία. Βλέπε, The New York Times, *Taliban Say They Killed 4 Afghan Interpreters*, 16 May 2010, <http://www.nytimes.com/2010/05/16/world/asia/16kabul.html>. Για άλλα περιστατικά δολοφονιών Αφγανών διερμηνέων που σχετιζόνταν με τις διεθνείς ένοπλες δυνάμεις, βλέπε, Reuters, *Factbox - Military Deaths in Afghanistan*, 24 May 2010, <http://in.reuters.com/article/2010/05/24/idINIndia-48743620100524>

³⁹ UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html>. Βλέπε, επίσης, Brookings-Bern Project on Internal Displacement, *Beyond the Blanket: Towards More Effective Protection for Internally Displaced Persons in Southern Afghanistan*, May 2010, pp. 68-72, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3d8cab2.html>.

μειωμένης εμπιστοσύνης του πληθυσμού στην ικανότητα της αφγανικής κυβέρνησης και των διεθνών δυνάμεων να διατηρήσουν την ασφάλεια και να παρέχουν βασικές υπηρεσίες⁴⁰. Αναφέρεται ότι, οι τακτικές εκφοβισμού που εφαρμόζουν οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες κατά του άμαχου πληθυσμού περιλαμβάνουν: εξατομικευμένες ή ομαδικές προειδοποιήσεις απειλών θανάτου⁴¹, συχνά με τη μορφή των «νυκτερινών επιστολών» (*nameha shab*), για να πάψουν να εργάζονται ή να υποστηρίζουν την κυβέρνηση ή τις διεθνείς δυνάμεις καθώς και στήσιμο οδοφραγμάτων⁴². Αναφέρθηκε επίσης ότι, οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες εκτέλεσαν με συνοπτικές διαδικασίες πολίτες, συμπεριλαμβανομένων παιδιών, που έκριναν ύποπτους «κατασκοπείας» υπέρ των αφγανικών ή των διεθνών ενόπλων δυνάμεων⁴³.

β) Κυβερνητικοί αξιωματούχοι και δημόσιοι υπάλληλοι

Στις περιοχές όπου επιχειρούν ή ελέγχουν οι ένοπλες αντικυβερνητικές δυνάμεις κινδυνεύουν να στοχοποιηθούν οι υπάλληλοι της τοπικής και κεντρικής κυβέρνησης όλων των βαθμίδων καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους⁴⁴. Το 2010, στοχοποιήθηκαν αρκετοί κυβερνήτες Επαρ-

⁴⁰ Βλέπε, για παράδειγμα, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/911-S/2010/463, 14 September 2010, para. 37, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html>. Οι περισσότερες περιοχές στα νότια, νοτιοδυτικά, νοτιοανατολικά, ανατολικά και στο κέντρο της χώρας χαρακτηρίζονται ως «εξαιρετικά επικίνδυνο και εχθρικό περιβάλλον» για την επιχειρησιακή δράση του ΟΗΕ και των ανθρωπιστικών οργανώσεων. Βλέπε, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705-S/2010/127, 10 March 2010, para. 38, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>.

⁴¹ Σύμφωνα με πληροφορίες της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Βλέπε, επίσης, Human Rights Watch, *The “Ten-Dollar Talib” and Women’s Rights Afghan Women and the Risks of Reintegration and Reconciliation*, 13 July 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3c07372.html> και Human Rights Watch, «*We have the promises of the world: women’s rights in Afghanistan*», 3.12.2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b179c4a2.html>

⁴² Βλέπε, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, p. 6, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>

⁴³ Το πρώτο εξάμηνο του 2010 η UNAMA τεκμηρίωσε τέσσερις περιπτώσεις όπου αναφέρεται ότι οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες εκτέλεσαν παιδιά αφού τα απήγαγαν επειδή τα θεώρησαν κατασκόπους, βλέπε UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, p. 11, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>. Για παράδειγμα, αναφέρεται ότι, στις 9.6.2010 στην επαρχία Helmand ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες εκτέλεσαν ένα επτάχρονο αγόρι, που θεώρησαν πληροφοριοδότη: βλέπε, The New York Times, *Taliban Aim at Officials in a Wave of Killings*, 9 June 2010, http://www.nytimes.com/2010/06/10/world/asia/10taliban.html?_r=1 και Hands Off Cain, *Afghanistan: Taleban Hang 7-Year-Old Boy To Punish Family*, 8 June 2010, <http://www.handsoffcain.info/news/index.php?iddocumento=13309223>. Σύμφωνα με εκπρόσωπο τύπου του Επαρχιακού Κυβερνήτη το αγόρι είχε ενημερώσει τις Αφγανικές δυνάμεις ασφαλείας για εκρηκτικά: βλέπε, New York Daily News, *Taliban hang 7 year-old boy accused of being a spy, suicide bomber kills 40 at Afghanistan wedding*, 10.6.2010, http://articles.nydailynews.com/2010-06-10/news/27066837_1_suicide-bomber-helmand-taliban. Αναφέρεται ότι, το Φεβρουάριο του 2009 εκτελέστηκαν δύο παιδιά και ένα τρίτο ξυλοκοπήθηκε σοβαρά στην περιοχή Sayad Abad της επαρχίας Wardak επειδή χαϊρέτησαν δημόσια μέλη της πολυεθνικής δύναμης: βλέπε, UNAMA, *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict*, 2009, January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4ef6d52.html>

⁴⁴ Στις 5.10.2010 σκοτώθηκαν σε δύο χωριστές επιθέσεις στην επαρχία της νότιας Kandahar ο πρώην αναπληρωτής κυβερνήτης της περιοχής Maroof και ο αντιδήμαρχος της Kandahar: βλέπε, Tolo News, *Deputy Mayor and Former District Chief Killed in Kandahar*, 5 October 2010, <http://tolonews.com/en/afghanistan/695-deputy-mayor-and->

χιών και οι αναπληρωτές τους με δολοφονίες, με επιθέσεις με αυτοσχέδιους εκρηκτικούς μηχανισμούς και απαγωγές. Πρόκειται για τον αναπληρωτή κυβερνήτη της Khost (τραυματίστηκε στις 7.1.2010), για τον Περιφερειακό Κυβερνήτη της περιοχής Chisht Sarif στη Herat (σκοτώθηκε στις 17.1. 2010), για τον εκτελούντα χρέη Περιφερειακού Κυβερνήτη στην περιοχή Sayadabad της Επαρχίας Wardak (απήχθη στις 15.6.2010⁴⁵), για τον το Περιφερειακό Κυβερνήτη της Arghandab στην επαρχία Kandahar (σκοτώθηκε στις 15.6.2010)⁴⁶ και για τον Αναπληρωτή Κυβερνήτη της επαρχίας Ghazni (σκοτώθηκε στις 28.9.2010)⁴⁷.

[former-district-chief-killed-in-kandahar](http://www.reuters.com/article/2010/10/05/us-afghanistan-violence-idUSSGE6940KJ20101005) . Βλέπε, επίσης, Reuters, *Afghan ambush kills 9 and wounds 25 in restive south*, 5 October 2010, <http://www.reuters.com/article/2010/10/05/us-afghanistan-violence-idUSSGE6940KJ20101005> . Στις 14.9.2010, ο πρόσφατα διορισθείς αρχηγός της αστυνομίας στην επαρχία Kunduz επέζησε ενέδρας που είχαν στήσει οι Ταλιμπάν στη γειτονική επαρχία Baghlan: βλέπε, AlertNet, *Factbox-Security developments in Afghanistan*, Sept 14, 14 September 2010, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/SGE68D0G6.htm> . Σύμφωνα με αναφορές αστυνομικών και στρατιωτικών πηγών, μαρτύρων και αξιωματούχων της τοπικής κυβέρνησης τουλάχιστον έντεκα χαμηλόβαθμοι υπάλληλοι δολοφονήθηκαν στην επαρχία Kandahar. Μεταξύ των θυμάτων ήταν ο Mohammed Hassan Wolsi, Διευθυντής του Αγροτικού και Κτηνιατρικού Συναιτερισμού στην επαρχία, που πυροβολήθηκε στις 2 Απριλίου, μια 18χρονη γυναίκα που εργαζόταν στην οργάνωση Development Alternatives, Inc., επιχειρησιακό συνεργάτη της USAID, στην Kandahar, ο Hajji Abdul Hay, αδερφός σημαίνοντος μέλους του Κοινοβουλίου που πυροβολήθηκε στην αγορά της πόλης, ένας σωματοφύλακας που εργαζόταν για τον πρόεδρο του επαρχιακού συμβουλίου, Ahmed Wali Karzai. Επίσης, ο αντιδήμαρχος της Kandahar, Hajji Azizullah Yarmal, πυροβολήθηκε θανάσιμα ενώ προσευχόταν στο τζαμί στις 19.4.2010 και ο Abdul Majeed Babai, Αρχηγός της Διεύθυνσης Ενημέρωσης και Πολιτισμού της Kandahar, σκοτώθηκε το Φεβρουάριο όταν πυροβολήθηκε από αγνώστους που επέβαιναν σε μοτοσικλέτα: βλέπε, The New York Times, *Taliban Aim at Officials in a Wave of Killings*, 9 June 2010, <http://www.nytimes.com/2010/06/10/world/asia/10taliban.html> και The Washington Post, *Taliban assassinations now weapon of choice*, 22 May 2010, http://seattletimes.nsource.com/html/nationworld/2011931983_afghantarget23.html . Παρόμοιες στοχευμένες επιθέσεις σημειώθηκαν το 2009. Στις 15.12.2009, αυτοσχέδιος εκρηκτικός μηχανισμός που εκपुरσοκροτήθηκε εξ αποστάσεως κοντά στο κτίριο της αστυνομικής διεύθυνσης της περιοχής Koshk σκότωσε το συνταγματάρχη Abdul Karim, διευθυντή της Αστυνομίας και άλλους τρεις αστυνόμους. Στις 27.8.2009 σκοτώθηκε από αυτοσχέδιο εκρηκτικό μηχανισμό ο Qari Jan Gir, διευθυντής της Διεύθυνσης Δικαιοσύνης της επαρχίας Kunduz. Στις 19.7.2009 ένοπλοι σκότωσαν τον Jan Mohammad, υποψήφιο του επαρχιακού συμβουλίου της Kunduz, εν μέσω της προεκλογικής του εκστρατείας. Άλλες στοχευμένες δολοφονίες αφορούν μια σειρά επιθέσεων που σημειώθηκαν στις 21.6.2009 σε κυβερνητικά κτήρια στις πόλεις Jalalabad και Gardez και προκάλεσαν το θάνατο εννέα πολιτών και μια επίθεση της 4.5.2009 όπου σκοτώθηκε ο δήμαρχος της πόλης Mehterlam στην επαρχία Laghman: βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html> . Για περισσότερες πληροφορίες για τις στοχευμένες επιθέσεις που εξαπέλυσαν οι Ταλιμπάν, βλέπε, επίσης, Institute for the Study of War, *The Taliban campaign for Kandahar*, December 2009, http://www.understandingwar.org/files/The_Talibans_Campaign_For_Kandahar.pdf

⁴⁵ UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict, August 2010*, p. 9, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>

⁴⁶ Στις 15.6.2010, σκοτώθηκαν από έκρηξη βόμβας που εκपुरσοκρότησαν οι Ταλιμπάν δίπλα στο αυτοκίνητό τους στην Kandahar ο κυβερνήτης της περιοχής Arghandab Haji Abdul Jabbar, ο γιος του και ο οδηγός του: βλέπε, The Long War Journal, *Taliban assassinate key district governor in Kandahar*, 15 June 2010, http://www.longwarjournal.org/archives/2010/06/taliban_assassinate_1.php. Βλέπε, επίσης, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict, August 2010*, p. 9, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>

⁴⁷ Στις 28.9.2010 σκοτώθηκε σε επίθεση αυτοκτονίας ο αναπληρωτής κυβερνήτης της Επαρχίας Ghazni, Mohammad Kazim Allahyar, καθώς οδηγούσε για να μεταβεί στην εργασία του. Σκοτώθηκαν έξη πολίτες, συμπεριλαμβανομένου του αναπληρωτή κυβερνήτη, και τραυματίστηκαν σοβαρά άλλοι οκτώ: βλέπε, BBC News, *Weeping Karzai laments Afghan woes*, 28 September 2010, <http://www.bbc.co.uk/news/world-south-asia-11424198> και Islamic Republic of Afghanistan, Office of the President, *President Karzai Decries Terrorist Attack that Killed Deputy Ghazni Governor*, 28 September 2010, http://www.isria.com/RESTRICTED/D/2010/OCTOBER_1/29_September_2010_122.php.

Σε ορισμένες περιοχές⁴⁸, η κλιμάκωση των ένοπλων συγκρούσεων και των στοχευμένων επιθέσεων και των εκφοβισμών είχε ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση της πρόσληψης χαμηλόβαθμων κυρίως δημόσιων υπαλλήλων και επηρέασε την ελευθερία κυκλοφορίας των άοπλων δημοσίων υπαλλήλων⁴⁹. Σημειώνεται ότι, δικαστές και εισαγγελείς αντιμετωπίζουν συχνά απειλές κατά της ζωής τους και άλλες μορφές εκφοβισμού⁵⁰. Στις περιοχές δράσης τους, αλλά και σε περιοχές που στο παρελθόν θεωρούνταν πιο ασφαλείς, οι Ταλιμπάν και άλλες αντικυβερνητικές ομάδες⁵¹ εξαπολύουν απειλές και άμεσες επιθέσεις σε εκπαιδευτικούς, μαθητές και εκπαιδευτικά ιδρύματα. Αναφέρονται επίσης επιθέσεις από συντηρητικά στοιχεία που αντιτίθενται στην εκπαίδευση των κοριτσιών⁵².

Στις 6.9.2010 σκοτώθηκαν σε ενέδρα ο αρχηγός της περιοχής Nahrin της επαρχίας Baghlan, ο Ahmad Masud Joshapur και ο οδηγός του: βλέπε, World News Connection, *District chief, his driver killed in Afghan north*, 7 September 2010, πρόσβαση από www.newsedge.com και Xinhua, *Anti-Government Militants Gun Down District Chief in N. Afghanistan*, 7 September 2010, πρόσβαση από www.newsedge.com. Στις 20.8.2010, εξεγερμένοι Ταλιμπάν απήγαγαν αρχηγό της περιοχής στα ανατολικά της επαρχίας Kunar: βλέπε, Reuters, *Factbox-Security developments in Afghanistan*, Aug 21, 21 August 2010, www.reuters.com/article/idUSTRE67K0WN20100821.

⁴⁸ Βλέπε, για παράδειγμα, The New York Times, *Taliban Aim at Officials in a Wave of killings*, 9.6.2010, <http://www.nytimes.com/2010/06/10/world/asia/10taliban.html>

⁴⁹ Αναφέρεται ότι η πρόσβαση των δημοσίων υπαλλήλων μειώθηκε σε 39 από τις 364 περιοχές της χώρας, ενώ μόλις το 30% των περιοχών είναι προσβάσιμες σε άοπλους κυβερνητικούς υπαλλήλους, βλέπε, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705-S/2010/127, 10 March 2010, para. 38, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>.

⁵⁰ The Washington Post, *Kandahar slides into lawlessness as Taliban attacks force government to retreat*, 14.3.2010, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2010/03/13/AR2010031300574.html>. Βλέπε, επίσης, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>. Αναφέρεται ότι οι Ταλιμπάν κάλεσαν τους υπαλλήλους της τοπικής και κεντρικής κυβέρνησης της Kandahar να παραιτηθούν από τις θέσεις τους απειλώντας τους με δολοφονίες σε περίπτωση που αρνηθούν να υπακούσουν στο κάλεσμά τους. Μεταξύ των κυβερνητικών αξιωματούχων που σκότωσαν οι Ταλιμπάν στην Kandahar το 2008 ήταν και δικαστής ανώτατου δικαστηρίου: βλέπε, Institute for the Study of War, *The Quetta shura Taliban in Southern Afghanistan*, 21 December 2009, http://www.understandingwar.org/files/QuettaShuraTaliban_1.pdf

⁵¹ Αναφέρεται ότι οι επιθέσεις συνίσταντο κυρίως σε εκφοβισμό των μαθητών και των δασκάλων, στην τοποθέτηση αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών στα σχολικά κτήρια, σε αρπαγές, σε κακομεταχείριση και δολοφονίες του εκπαιδευτικού προσωπικού, σε εμπρησμούς και άλλες βίαιες μεθόδους, βλέπε, για παράδειγμα, Human Rights Watch, *The "Ten-Dollar Talib" and Women's Rights Afghan Women and the Risks of Reintegration and Reconciliation*, 13 July 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3c07372.html> και UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html>. Σύμφωνα με τη UNICEF, από τον Ιανουάριο έως τον Ιούνιο 2009 σημειώθηκαν 470 επιβεβαιωμένες επιθέσεις σε σχολεία, δασκάλους, εργαζόμενους στην εκπαίδευση και μαθητές, που προκάλεσαν το θάνατο 30 και τον τραυματισμό 186 μαθητών, δασκάλων και άλλων εργαζομένων στην εκπαίδευση. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας του Αφγανιστάν, από τον Απρίλιο έως τον Αύγουστο του 2009 οι αντικυβερνητικές ένοπλες ομάδες επιτέθηκαν σε 102 σχολεία χρησιμοποιώντας εκρηκτικά ή προκαλώντας εμπρησμούς και σκότωσαν 105 μαθητές και δασκάλους. Για παράδειγμα, αναφέρεται ότι, τα επίσημα σχολεία έπαψαν να λειτουργούν στην περιοχή Khus Uruzgan της επαρχίας Uruzgan, όταν οι αντικυβερνητικές ένοπλες ομάδες απήγαγαν και ξυλοκόπησαν τους δασκάλους, βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>

⁵² Για περισσότερες πληροφορίες για τη μεταχείριση των γυναικών δασκάλων και των μαθητών βλέπε στη συνέχεια, στο κεφάλαιο «Γυναίκες με ειδικά χαρακτηριστικά».

γ) Παραδοσιακοί φυλετικοί και θρησκευτικοί ηγέτες

Αυξήθηκαν οι αναφορές για τις αντικυβερνητικές ομάδες που στοχοποιούν παραδοσιακούς φυλετικούς αρχηγούς, όπως είναι οι γέροντες των φυλών, οι *mullah* και *pirs*, που εκλαμβάνονται ως υποστηρικτές της κυβέρνησης και της διεθνούς κοινότητας, ή θεωρείται ότι δεν υποστηρίζουν τις αντικυβερνητικές ομάδες⁵³.

δ) Γυναίκες στη δημόσια ζωή

Αναφέρεται ότι στοχοποιούνται οι γυναίκες που συμμετέχουν στη δημόσια ζωή, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών βουλευτών, των γυναικών που είναι μέλη επαρχιακών συμβουλίων⁵⁴, των γυναικών δημοσίων υπαλλήλων, δημοσιογράφων, δικηγόρων, καθηγητριών, υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των γυναικών που εργάζονται σε διεθνείς οργανισμούς. Οι γυναίκες στοχοποιήθηκαν από ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες, ιδιαίτερα στις περιοχές ελέγχου τους, από παραδοσιακούς τοπικούς και θρησκευτικούς ηγέτες, από μέλη των οικογενειών τους και των κοινοτήτων όπου ζουν και, σε ορισμένες περιπτώσεις, από τις κυβερνητικές αρχές. Συχνά θεωρείται ότι παραβιάζουν τους κοινωνικούς κανόνες⁵⁵ οι γυναίκες που μετέχουν στη δημόσια ζωή, και, κατά καιρούς κατηγορούνται από συντηρητικούς θρησκευτικούς ηγέτες, συμπεριλαμβανομένων όσων ασκούν πολιτική εξουσία⁵⁶, ότι επιδίδονται σε ανήθικες συμπεριφορές. Έτσι, οι γυναίκες που μετέχουν στη δημόσια ζωή μπορεί να υφίστανται εκφοβισμούς, απειλές, συμπεριλαμβανομένων των «νυκτερινών επιστολών» και των χειρόγραφων σημειωμάτων που αναρ-

⁵³ Στις 5.10.2010 σκοτώθηκαν από άγνωστους ενόπλιους ο Haji Habibullah, μέλος του Συμβουλίου Κληρικών της Kandahar και ο πρώην αρχηγός της περιοχής Maroof. Την ευθύνη της επίθεσης ανέλαβαν οι Ταλιμπάν: βλέπε, επίσης, Tolo News, *Deputy Mayor and Former District Chief Killed in Kandahar*, 5 October 2010, <http://tolonews.com/en/afghanistan/695-deputy-mayor-and-former-district-chief-killed-in-kandahar>. Τον Αύγουστο του 2010 άγνωστοι ένοπλοι δολοφόνησαν το διευθυντή των φυλετικών υποθέσεων της επαρχίας Zabul: βλέπε, The New York Times, *In Afghanistan, More Attacks on Officials and a Protest Over a Deadly NATO Raid*, 18 August 2010, <http://www.nytimes.com/2010/08/19/world/asia/19afghan.html>. Σύμφωνα με το Υπουργείο Εσωτερικών, οι Ταλιμπάν σκότωσαν το 2009 τουλάχιστον 71 φιλοκυβερνητικούς κληρικούς. Ο τηλεοπτικός σταθμός Tolo TV ανέφερε ότι στις 9.9.2010 ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες σκότωσαν το μουλά σε τζαμί της επαρχίας Ghazni επειδή μίλησε εναντίον των εξεγερμένων: βλέπε, UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html> και US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

⁵⁴ Για παράδειγμα, τον Απρίλιο του 2010, η σύμβουλος του επαρχιακού συμβουλίου Neda Ryani τραυματίστηκε ενώ οδηγούσε στην περιοχή Pul-e Khumri της επαρχίας Baghlan: βλέπε, Rajkwok, *Baghlan Provincial Council member attacked*, 6 April 2010, <http://www.highbeam.com/doc/1G1-223257967.html>. Σε μια άλλη απόπειρα δολοφονίας, στις 6.3.2010, άγνωστοι ένοπλοι επιτέθηκαν στη βουλευτή Fawzia Kufi: βλέπε, Human Rights Watch, *The "Ten-Dollar Talib" and Women's Rights Afghan Women and the Risks of Reintegration and Reconciliation*, 13 July 2010, p. 33, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3c07372.html>.

⁵⁵ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε στη συνέχεια το κεφάλαιο «Γυναίκες με ειδικά χαρακτηριστικά».

⁵⁶ Βλέπε, για παράδειγμα, UN Human Rights Council, *Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Afghanistan and on the achievements of technical assistance in the field of human rights*, A/HRC/13/62, 11 January 2010, para. 26, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc2c8d62.html>

τώνται σε δημόσιους χώρους, καθώς και επιθέσεις κατά της σωματικής τους ακεραιότητας και κινδυνεύουν από δολοφονίες⁵⁷. Οι αρχές επιβολής του νόμου δεν αποδίδουν τη δέουσα προσοχή στις περιπτώσεις παρενόχλησης, εκφοβισμού και επιθέσεων κατά των γυναικών που μετέχουν στη δημόσια ζωή της χώρας⁵⁸.

ε) Υποψήφιοι και εργαζόμενοι στην προεκλογική διαδικασία

Το Σεπτέμβριο του 2010, κατά την προεκλογική περίοδο, αναφέρθηκαν διάφορα επεισόδια εκλογικής βίας, συμπεριλαμβανομένων δολοφονιών⁵⁹, απαγωγών⁶⁰ και εκφοβισμών των υποψηφίων και των εργαζομένων στην προεκλογική εκστρατεία⁶¹. Υποπτοι για την εκλογική βία θεωρού-

⁵⁷ Βλέπε, για παράδειγμα, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Afghanistan*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a845c.html>. Σύμφωνα με μη δημοσιευμένο έγγραφο της οργάνωσης AIHRC, από τον Ιανουάριο έως το Δεκέμβριο του 2009 κατατέθηκαν τουλάχιστον 22 μηνύσεις από γυναίκες που μετέχουν στη δημόσια ζωή και ήσαν θύματα επιθέσεων: βλέπε, AIHRC, *Violence against Women in 2009*, όπως μνημονεύεται στην έκθεση της οργάνωσης Human Rights Watch, *The "Ten-Dollar Talib" and Women's Rights Afghan Women and the Risks of Reintegration and Reconciliation*, 13 July 2010, p.24, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3c07372.html>. Βλέπε, επίσης, Human Rights Watch, *"We Have the Promises of the World": Women's Rights in Afghanistan*, 3 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b179c4a2.html> και UNAMA, *Silence is Violence: End the Abuse of Women in Afghanistan*, 8 July 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a548f532.html>.

⁵⁸ Για παράδειγμα, σύμφωνα με την οργάνωση AIHRC, δεν ασκήθηκε ποινική δίωξη στις περιπτώσεις δύο γυναικών ακτιβιστών που δολοφονήθηκαν το 2009 και δραστηριοποιούνταν στην πολιτική και σε κοινωνικά θέματα: βλέπε, AIHRC, *Press Release on International Women's Day*, 6 March 2010, http://www.aihrc.org.af/2010_eng/Eng_pages/Press_Releases/2010/pre_6_Mar_2010.pdf. Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε επίσης, Human Rights Watch, *The "Ten-Dollar Talib" and Women's Rights Afghan Women and the Risks of Reintegration and Reconciliation*, 13 July 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3c07372.html> και UNAMA, *Silence is Violence: End the Abuse of Women in Afghanistan*, 8 July 2009, pp.17-18, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a548f532.html>.

⁵⁹ Τέσσερις υποψήφιοι και τουλάχιστον 15 συνεργάτες τους σκοτώθηκαν πριν την 18.9.2010, βλέπε AlertNet, *Factbox-Some issues in Afghanistan's parliamentary election*, 13 September 2010, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/SGE681139.htm>. Στις 29.8.2010 σκοτώθηκε ο υποψήφιος Haji Abdul Manan Noorzai καθώς πήγαινε στο τζαμί στην περιοχή Shindand της επαρχίας Herat. Στις 24.7.2010 οι Ταλιμπάν απήγαγαν τον Najibullah Gulisanti, υποψήφιο στην επαρχία Ghazni: δύο βδομάδες αργότερα τον δολοφόνησαν καθώς απορρίφθηκε το αίτημά τους για ανταλλαγή του με φυλακισμένο. Στις 23.7.2010, στην επαρχία Khost σκοτώθηκε, ενώ μιλούσε σε τζαμί που βομβαρδίστηκε, ο Sayedullah Sayed, υποψήφιος και λόγιος της θρησκείας. Στην ίδια επίθεση τραυματίστηκαν άλλοι είκοσι πολίτες. Βλέπε Human Rights Watch, *Afghanistan: Unchecked Violence Threatens Election*, 9 September 2010, <http://www.hrw.org/en/news/2010/09/09/afghanistan-unchecked-violence-threatens-election>.

⁶⁰ Για παράδειγμα, τον Αύγουστο του 2010 στην Επαρχία της Νότιας Herat ένοπλοι απήγαγαν δέκα συνεργάτες της Fawzia Gilani, υποψήφιας στις βουλευτικές εκλογές. Μια βδομάδα μετά, πέντε από τους απαχθέντες βρέθηκαν νεκροί. Βλέπε, The New York Times, *Afghan Candidate's Campaign Workers Abducted*, 26 August 2010, http://www.nytimes.com/2010/08/27/world/asia/27afghan.html?_r=1.

⁶¹ Το Ίδρυμα FEFA (Free and Fair Election Foundation for Afghanistan) αναφέρει 200 πράξεις εκφοβισμού που τελέστηκαν κατά την προεκλογική περίοδο από τα μέσα Ιουλίου έως τα τέλη Αυγούστου του 2010: βλέπε FEFA, *FEFA Encourages Voting, Urges Election Complaints Body to Enforce Laws*, 17 September 2010, http://www.fefa.org.af/index.php?option=com_content&view=article&id=97:fefa-encourages-voting-urges-election-complaints-body-to-enforce-laws&catid=38:report. Για παράδειγμα, δύο εργαζόμενοι της Ανεξάρτητης Επιτροπής Εκλογών σκοτώθηκαν λίγες ημέρες πριν τις εκλογές του Σεπτεμβρίου 2010 στην επαρχία Balkh: βλέπε UN News Center, *UN deplores killing of Afghan electoral workers on eve of parliamentary polls*, 16 September 2010, <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=35962&Cr=afghan&Cr1=>. Πριν τις κοινοβουλευτικές εκλογές του Σεπτεμβρίου 2010 οι Ταλιμπάν κάλεσαν το λαό της χώρας να τις μοιχοκόψει προειδοποιώντας ότι «είναι στόχος τους

νται οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες και οι τοπικοί άρχοντες⁶². Παρότι ήταν ιδιαίτερα υψηλός ο αριθμός των γυναικών που συμμετείχαν στις βουλευτικές εκλογές, οι υποψήφιοι στοχοποιήθηκαν από τις ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες, τους πολιτικούς αντιπάλους και τα μέλη της κοινότητας που αντιτίθενται στη συμμετοχή των γυναικών στη δημόσια ζωή. Τόσο οι γυναίκες όσο και οι άνδρες υποψήφιοι κατήγγειλαν την αδράνεια των αρχών επιβολής του νόμου στις ανησυχίες τους για τις συνθήκες ασφαλείας κατά την προεκλογική περίοδο⁶³.

2. Εργαζόμενοι των ανθρωπιστικών οργανώσεων και υπερασπιστές των δικαιωμάτων του ανθρώπου

Η άστατη κατάσταση ασφάλειας στο Αφγανιστάν συνεχίζει να περιορίζει την επιχειρησιακή δράση των ανθρωπιστικών οργανώσεων και των οργανώσεων αρωγής, ιδιαίτερα στις νότιες και ανατολικές περιοχές⁶⁴. Στις περιοχές με επαναστατικές δραστηριότητες ή όπου έχουν διεισδύσει οι Ταλιμπάν ή / και η ομάδα Hezb-e-Islami οι εργαζόμενοι των ανθρωπιστικών οργανώσεων εξακολουθούν να στοχοποιούνται από αυτές τις ομάδες επειδή εκλαμβάνονται ως συνεργάτες της

κάθε τι και καθένας που σχετίζεται με τις εκλογές». Βλέπε, Agence France-Presse, *Taliban death threats hang over Afghan elections*, 4 September 2010, <http://www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5hCTk4qFHvpaqNQksGrdE6tY92y4w>.

⁶² Το Ίδρυμα FEFA ανέφερε 61 περιστατικά βίας σχετιζόμενα με τις εκλογές πριν τη ψηφοφορία της 18.9.2010, συμπεριλαμβανομένης της στοχοποίησης υποψηφίων και των συνεργατών τους. Βλέπε, FEFA, *FEFA Encourages Voting, Urges Election Complaints Body to Enforce Laws*, 17 September 2010, http://www.fefa.org.af/index.php?option=com_content&view=article&id=97:fefa-encourages-voting-urges-election-complaints-body-to-enforce-laws&catid=38:report.

⁶³ Βλέπε, για παράδειγμα Institute for War and Peace Reporting, *Wave of Attacks on Herat Candidates*, 15 September 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c931ab72c.html>, Los Angeles Times, *Women running for Afghanistan parliament now have tougher time*, 6 September 2010, <http://articles.latimes.com/2010/sep/06/world/la-fig-afghanistan-campaign-danger-20100907> και Washington Post, *Insurgent groups rouse fear before Afghan elections; Attacks are making the process dangerous for candidates and voters alike*, 24 August 2010, πρόσβαση μέσω www.newsedge.com. Οι παρατηρητές του FEFA ανέφεραν ότι εννέα στις δέκα απειλές των κοινοβουλευτικών εκλογών του 2010 στοχοποιούσαν γυναίκες υποψηφίους. Βλέπε, Afghanistan's 2010 Elections: FEFA Observer Reports, Afghanistan: Election Monitor Details Campaign Misconduct and Violence, 21 August 2010, <http://fefa2010.wordpress.com/2010/08/21/afghanistan-election-monitor-details-campaign-misconduct-and-violence/>.

⁶⁴ Βλέπε, για παράδειγμα, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/911-S/2010/463, 14 September 2010, para. 37, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html>. Λόγω των πολυάριθμων επιθέσεων σε βάρος των εργαζόμενων των ανθρωπιστικών οργανώσεων που σημειώθηκαν τα τελευταία τέσσερα χρόνια, οι περισσότερες διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις καθώς και οι οργανώσεις του Ο.Η.Ε. θεωρούν ότι δεν είναι προσβάσιμα ή ότι είναι ιδιαίτερα επικίνδυνα περίπου τα δύο τρίτα της επικράτειας της χώρας: βλέπε, IRIN, *Analysis: Humanitarian space easing in Afghanistan?*, 8 July 2010, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=89776>. Αναφέρεται ότι οι άμεσες επιθέσεις σε βάρος των ανθρωπιστικών οργανώσεων περιόρισαν την προσβασιμότητα των αναπτυξιακών προγραμμάτων σε 94 περιοχές που χαρακτηρίστηκαν «ιδιαίτερως υψηλού κινδύνου» και σε άλλες 81 που χαρακτηρίστηκαν «υψηλού κινδύνου». Βλέπε, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705-S/2010/127, 10 March 2010, para. 38, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>.

κεντρικής κυβέρνησης και της διεθνούς κοινότητας. Αναφέρεται ότι, οι Ταλιμπάν⁶⁵ και άλλες ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες, κυρίως στις περιοχές δράσης τους⁶⁶, στοχοποιούν με εκφοβισμούς, επιθέσεις, απαγωγές και δολοφονίες τους Αφγανούς που εργάζονται σε συγκεκριμένες οργανώσεις του ΟΗΕ ή σε διεθνείς και τοπικές μη κυβερνητικές οργανώσεις. Περαιτέρω, στοχοποιούνται και τα μέλη των οικογενειών των εργαζόμενων στις ανθρωπιστικές οργανώσεις, ιδίως όταν διαμένουν σε περιοχές όπου διανέμεται βοήθεια⁶⁷.

Παρότι το Γραφείο Ασφάλειας των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στο Αφγανιστάν ανέφερε ότι τους πρώτα εννέα μήνες του 2010⁶⁸ μειώθηκε ο αριθμός των κινητικών επιθέσεων (όπως είναι οι επιθέσεις με αυτοσχέδιους εκρηκτικούς μηχανισμούς και με μικρά όπλα) που εξαπέλυσαν οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες σε βάρος του προσωπικού και των χώρων όπου στεγάζονται οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, παραμένει υψηλός ο κίνδυνος παρόμοιων επιθέσεων σε βάρος των μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε επιχειρήσεις αποναρκοθέτησης⁶⁹,

⁶⁵ Ο Κανονισμός Λειτουργίας των Ταλιμπάν «Layeha», που αναφέρεται ότι αποτελεί τον Κώδικα Δεοντολογίας της Οργάνωσης, ορίζει ότι: «οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στη χώρα υπό τη διακυβέρνηση των απίστων είναι όπως η κυβέρνηση. Ήρθαν με το σύνθημα να συνδράμουν τους πολίτες, αλλά στην πραγματικότητα αποτελούν μέρος του καθεστώτος. Για το λόγο αυτό θα απαγορευθεί κάθε δραστηριότητά τους, είτε αφορά στην κατασκευή δρόμων, γεφυριών, κλινικών, σχολείων ή θρησκευτικών σχολείων ή οιοδήποτε άλλο έργο υποδομής». Βλέπε, Layeha (rulebook) to the Mujahideen, χωρίς ημερομηνία, <http://www.newsweek.com/2006/12/11/the-taliban-s-book-of-rules.html>.

⁶⁶ Βλέπε, για παράδειγμα, *UN Security Council, Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html> και UNAMA, *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict*, 2009, January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4ef6d52.html>. Η μη κυβερνητική οργάνωση ANSO ανέφερε ότι το 2009 αντικυβερνητικές ομάδες απήγαγαν είκοσι εργαζόμενους ανθρωπιστικών οργανώσεων: όλοι οι απαχθέντες ήταν Αφγανοί πολίτες. Αναφέρεται ότι οι περισσότεροι από τους απαχθέντες αφέθηκαν ελεύθεροι σώοι, συνήθως μετά από προσπάθειες των συμβουλίων των γερόντων, αν και αναφέρεται ότι ένας εξ αυτών σκοτώθηκε επειδή αντιστάθηκε κατά την απαγωγή. Στις 27.11.2009, ένοπλοι επιτέθηκαν και σκότωσαν το διευθυντή της Αφγανικής Εταιρείας της Ερυθράς Ημισελήνου στην Takhar, καθώς κατευθυνόταν πεζός στο σπίτι του. Αναφέρεται ότι ο πρόεδρος Καρζαϊ διέταξε να διερευνηθεί η υπόθεση: βλέπε US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

⁶⁷ Σύμφωνα με αξιόπιστη πηγή μη κυβερνητικής οργάνωσης που εδρεύει στην Καμπούλ.

⁶⁸ Σύμφωνα με στοιχεία της μη κυβερνητικής οργάνωσης ANSO, το διάστημα από Ιανουάριο έως Σεπτέμβριο του 2010 μειώθηκαν κατά 36% οι επιθέσεις με μικρά όπλα και κατά 38% οι επιθέσεις με αυτοσχέδιους εκρηκτικούς μηχανισμούς σε βάρος μη κυβερνητικών οργανώσεων, ενώ ο αριθμός των θυμάτων αυξήθηκε κατά 47%, λόγω της «ανομίας, του εξτρεμισμού και του περιβάλλοντος βίας»: βλέπε, ANSO, *ANSO Quarterly Data Report: Q.3.2010, 1 January 2010-30 September 2010*, 30 September 2010, pp. 5-6 and 15, <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/JALR-8A9DLQ>. Ωστόσο, το Γραφείο του ΟΗΕ για το Συντονισμό της Ανθρωπιστικής Βοήθειας (OCHA) ανέφερε ότι, το Μάρτιο του 2010, αυξήθηκε ο αριθμός των περιστατικών που έπληξαν την κοινότητα των ανθρωπιστικών οργανώσεων, κυρίως στα νότια της χώρας. Στα περιστατικά αυτά περιλαμβάνονται: τρεις επιθέσεις αυτοκτονίας στις εγκαταστάσεις μη κυβερνητικής οργάνωσης στην Lashkar Gha, επιθέσεις και απαγωγές εργαζομένων στην αποναρκοποίηση, λεηλασίες γραφείων μη κυβερνητικών οργανώσεων και επίθεση σε όχημα μη κυβερνητικής οργάνωσης στην επαρχία Herat, ενώ διερχόταν από διαδήλωση κατά της τοπικής αστυνομίας: βλέπε, OCHA, *Afghanistan, Monthly humanitarian update*, March 2010, [http://www.reliefweb.int/rw/RWFiles2010.nsf/FilesByRWDocUnidFilename/FBUO-84NJ4J-full_report.pdf/\\$File/full_report.pdf](http://www.reliefweb.int/rw/RWFiles2010.nsf/FilesByRWDocUnidFilename/FBUO-84NJ4J-full_report.pdf/$File/full_report.pdf).

⁶⁹ Για παράδειγμα, στις επαρχίες Kandahar και Uruzgan, τέσσερις επιθέσεις που σημειώθηκαν το 2010 στοχοποίησαν μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην αποναρκοποίηση και προκάλεσαν την απώλεια επτά προσώπων, βλέπε ANSO, *ANSO Quarterly Data Report: Q3.2010*, 1 January 2010-30 September 2010, pp. 5-6,

κυρίως λόγω του εικαζόμενου ρόλου που διαδραματίζουν στην εκκαθάριση των πεδίων των μαχών. Η μείωση των προαναφερόμενων κινητικών επιθέσεων αποδίδεται στα αυξημένα μέτρα ασφαλείας και στην επιεικέστερη αντιμετώπιση των εργαζομένων στις ανθρωπιστικές οργανώσεις από τις ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες⁷⁰. Ωστόσο, είναι συνηθισμένες οι στοχευμένες επιθέσεις σε βάρος των μη κυβερνητικών οργανώσεων⁷¹. Για παράδειγμα, το 2010 αυξήθηκαν οι υποκινούμενες από πολιτικά και εγκληματικά κίνητρα απαγωγές εργαζομένων των μη κυβερνητικών οργανώσεων από ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες⁷².

Αναφέρεται ότι αντιμετωπίζουν απειλές και κακομεταχείριση οι υπερασπιστές των δικαιωμάτων του ανθρώπου⁷³. Οι υπερασπιστές των δικαιωμάτων των γυναικών αντιμετωπίζουν διακρι-

<http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/JALR-8A9DLQ>.

⁷⁰ Αναφέρεται ότι σύμφωνα με δηλώσεις του Qari Yusuf Ahmadi, εκπροσώπου τύπου των Ταλιμπάν, οι εξεγερμένοι προτίθενται να εγγυηθούν την ασφάλεια των ανθρωπιστικών οργανώσεων στις περιοχές που ελέγχουν εφόσον οι εργαζόμενοι επικοινωνήσουν πρώτα με τους Ταλιμπάν. Επίσης, προειδοποίησε ότι οι Ταλιμπάν δεν θα επιτρέψουν τη βοήθεια που παρέχεται με σκοπό πολιτικά και στρατιωτικά οφέλη και ότι οι αντάρτες έχουν οδηγίες να επιτίθενται στους διανομείς της ανθρωπιστικής βοήθειας που παρέχουν η κυβέρνηση και οι ξένες δυνάμεις: βλέπε, IRIN, *Analysis: Humanitarian space easing in Afghanistan?*, 8 July 2010, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=89776> και IRIN, *Afghanistan: Talking to the Taliban*, 11 March 2010, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=88390>.

⁷¹ Βλέπε, για παράδειγμα, Oxfam, *Nowhere to Turn: The Failure to Protect Civilians in Afghanistan*, 19 November 2010, <http://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/bn-nowhere-to-turn-afghanistan-191110-en.pdf>. Κάποιες από τις πρόσφατα αναφερθείσες επιθέσεις σε ανθρωπιστικές οργανώσεις περιλαμβάνουν: τακτικές απαγωγές προσωπικού των μη κυβερνητικών οργανώσεων στις βόρειες περιοχές της χώρας, ειδικά στις επαρχίες Balkh, Faryab και Baghlan: βλέπε, ANSO, *The ANSO Report: 1-15 September 2010*, 2010, [http://www.afgnso.org/2010/The%20ANSO%20Report%20\(16-30%20September%202010\).pdf](http://www.afgnso.org/2010/The%20ANSO%20Report%20(16-30%20September%202010).pdf) και ANSO, *The ANSO Report: 16-30 September 2010*, 30 September 2010, [http://www.afgnso.org/2010/The%20ANSO%20Report%20\(1-15%20September%202010\).pdf](http://www.afgnso.org/2010/The%20ANSO%20Report%20(1-15%20September%202010).pdf). Στις αρχές Αυγούστου 2010, σκοτώθηκαν στη νότια Badakhshan δέκα εργαζόμενοι ανθρωπιστικών οργανώσεων που παρείχαν ιατρικές υπηρεσίες. Την ευθύνη για τις επιθέσεις ανέλαβαν τόσο οι Ταλιμπάν όσο και η οργάνωση Hezb-e Islami του Gulbudin Hikmatyar: βλέπε, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/911-S/2010/463, 14 September 2010, para. 16, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html>. Τον Ιούλιο του 2010, απήχθησαν στις επαρχίες Farayab, Wardak, Baghlan και Herat τουλάχιστον έντεκα εργαζόμενοι μη κυβερνητικής οργάνωσης. Κατά το χρόνο έκδοσης της έκθεσης της οργάνωσης ANSO όλοι οι απαχθέντες εκτός από δύο αφέθηκαν ελεύθεροι σώοι μετά από παρέμβαση της τοπικής κοινότητας. Βλέπε, *The ANSO Report: 16-31 July 2010*, 2010, [http://www.afgnso.org/2010/THE%20ANSO%20REPORT%20\(16-31%20July%202010\).pdf](http://www.afgnso.org/2010/THE%20ANSO%20REPORT%20(16-31%20July%202010).pdf). Αναφέρεται ότι, στις 2.6.2010, οι δυνάμεις ασφαλείας του Αφγανιστάν βρήκαν τρεις αυτοσχέδιους εκρηκτικούς μηχανισμούς τοποθετημένους μπροστά στις εγκαταστάσεις διεθνούς μη κυβερνητικής οργάνωσης στην Hisa-e Duwumi, στην περιοχή Kohistan. Αναφέρεται ότι, στόχος των αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών ήταν οι περιφερειακοί εργαζόμενοι που αναμένονταν για επίσκεψη. Βλέπε, ANSO, *The ANSO Report; Country Summary 1-15 June 2010*, 15 June 2010, p. 2, <http://www.afgnso.org/2010/THE%20ANSO%20REPORT%20%281-15%20June%202010%29.pdf>.

⁷² Σε σύγκριση με τους πρώτους εννέα μήνες του 2009, οι απαγωγές των εργαζομένων στις μη κυβερνητικές οργανώσεις αυξήθηκαν κατά 60% την αντίστοιχη περίοδο του 2010 και έλαβαν χώρα κυρίως στα βόρεια της χώρας, συμπεριλαμβανομένων των επαρχιών Faryab και Baghlan. Σύμφωνα με τη μη κυβερνητική οργάνωση ANSO, οι 64 Αφγανοί πολίτες που απήχθησαν έως την 30.9.2010 αφέθηκαν ελεύθεροι μετά από διαπραγματεύσεις που διεξήγαγαν τα μέλη των οικογενειών τους, οι φίλοι τους και οι εκπρόσωποι των τοπικών κοινοτήτων. Αναφέρεται ότι, τα κίνητρα για την απαγωγή του προσωπικού των μη κυβερνητικών οργανώσεων ήταν: ο εκφοβισμός για λόγους θρησκείας και σχέσεων με στρατιωτικούς / κυβερνητικούς παράγοντες καθώς και οι προσωπικές διαφορές αλλά και το οικονομικό όφελος. Βλέπε, ANSO, *ANSO Quarterly Data Report: Q3.2010*, 1 January 2010-30 September 2010, pp. 7-8, <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/JALR-8A9DLQ>.

⁷³ Βλέπε, για παράδειγμα, Freedom House, *Freedom in the World 2010 - Afghanistan*, 3 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0ceb0d28.html>. Αναφέρεται ότι, το 2009 η κυβέρνηση άσκησε πίεση στην Ανεξάρτητη Επιτροπή Προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Αφγανιστάν για να περιορίσει τις δραστη-

τική μεταχείριση και εκφοβισμό από τις αρχές. Επίσης, αντιμετωπίζουν συστηματική βία και απειλές από τις ένοπλες αντικοινοβουλευτικές ομάδες, τους τοπικούς πολέμαρχους και τους αντάρτες⁷⁴. Οι γυναίκες που υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους θεωρούνται κάποιες φορές ως αμφισβητίες των ισλαμικών αξιών και, επομένως, μπορεί να αντιμετωπίζουν απειλές θανάτου και εκφοβισμό από τους Ταλιμπάν και άλλα συντηρητικά στοιχεία⁷⁵.

Ενόψει των ανωτέρω, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι, ανάλογα με τις περιστάσεις κάθε υπόθεσης, μπορεί να κινδυνεύουν λόγω των (αποδιδόμενων) πολιτικών πεποιθήσεων ή θρησκευτικών απόψεων οι εργαζόμενοι των ανθρωπιστικών οργανώσεων και οι υπερασπιστές των δικαιωμάτων του ανθρώπου, που θεωρείται ότι σχετίζονται με την κυβέρνηση ή / και τη διεθνή κοινότητα ή ότι εκφράζουν ή πρεσβεύουν απόψεις επικριτικές για ευαίσθητα ζητήματα, όπως είναι η διαφθορά, οι συντηρητικές πρακτικές του Ισλάμ και τα δικαιώματα των γυναικών.

3. Δημοσιογράφοι και άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης

Ο νόμος εγγυάται την ελευθερία της έκφρασης και το δικαίωμα δημοσίευσης και έκδοσης εντύπων χωρίς προηγούμενη έγκριση από τις αρχές⁷⁶. Ο νέος Νόμος για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης που άρχισε να ισχύει τον Ιούλιο του 2009 έχει δημιουργήσει ανησυχίες, κυρίως λόγω των ασαφειών ως προς την έκταση των περιορισμών του περιεχομένου της ενημέρωσης⁷⁷, που

ριότιές της. Με πρωτοβουλία του Υπουργού Δικαιοσύνης μέσω πίεσης ήταν και η απειλή παραπομπής ενώπιον της δικαιοσύνης ενός εκ των Επιτρόπων. Βλέπε, Human Rights Watch, *World Report 2010 – Afghanistan*, 20 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b586cfec.html>.

⁷⁴ Τον Απρίλιο του 2010, η Nida Khyani, μέλος Επαρχιακού Συμβουλίου, εγκαταλείφθηκε αβοήθητη σε κρίσιμη κατάσταση, αφού πυροβολήθηκε στην Pul-e-Khumri, την επαρχιακή πρωτεύουσα της Baghlan στο βόρειο Αφγανιστάν. Βλέπε, Amnesty International, *Attack on Afghan female politician highlights growing risk to women*, 8 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc80afdc.html>. Βλέπε, επίσης, Guardian, *Afghan feminists fighting from under the burqa*, 30 April 2010, <http://www.guardian.co.uk/world/2010/apr/30/afghanistan-women-feminists-burqa> και Amnesty International, *Afghan women human rights defenders tell of intimidation and attacks*, 8 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ba88b021e.html>. Τον Απρίλιο του 2009, οι Ταλιμπάν δολοφόνησαν την Sitara Achekzai, γραμματέα του Επαρχιακού Συμβουλίου της Kandahar και σημαίνουσα προσωπικότητα που υπερασπιζόταν τα δικαιώματα των γυναικών. Οι δράστες δεν παραπέμφθηκαν ενώπιον της δικαιοσύνης. Βλέπε, Human Rights Watch, *The “Ten-Dollar Talib” and Women’s Rights Afghan Women and the Risks of Reintegration and Reconciliation*, 13 July 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3c07372.html>.

⁷⁵ Για παράδειγμα, υπήρξε αποδέκτης απειλητικών τηλεφωνημάτων μια ακτιβίστρια που μαχόταν για τα δικαιώματα των γυναικών και το 2007 συζήτησε σε ομάδα κυβερνητικών αξιωματούχων το ζήτημα του συζυγικού βιασμού. Αναφέρεται ότι, το 2008 οι Ταλιμπάν περιέλαβαν το όνομά της στον κατάλογο δολοφονιών. Βλέπε, Human Rights Watch, *“We Have the Promises of the World”: Women’s Rights in Afghanistan*, 3 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b179c4a2.html>.

⁷⁶ Άρθρο 34 του Συντάγματος του Αφγανιστάν, 3.1.2004, βλέπε στη διεύθυνση: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/404d8a594.html>.

⁷⁷ Το άρθρο 45 του Νόμου για τα ΜΜΕ περιορίζει, μεταξύ άλλων, κάθε έργο και υλικό που αντιβαίνουν στις αρχές του Ισλάμ ή άλλων θρησκειών και δογμάτων, έργα που δημοσιοποιούν θρησκείες πλην του Ισλάμ και έργα και υλικό που αντιβαίνουν στο Σύνταγμα και στον Ποινικό Κώδικα. Βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices – Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

ενδεχομένως διευκολύνουν τις παραβιάσεις και καταχρήσεις⁷⁸. Αναφέρεται ότι, παρόμοιες διατάξεις του προϊσχύσαντος νόμου για τα μέσα ενημέρωσης⁷⁹ οδήγησαν στη σύλληψη και στον εκφοβισμό των δημοσιογράφων που κατέκριναν τις κυβερνητικές πολιτικές και αποκάλυψαν περιστατικά διαφθοράς⁸⁰. Αρκετοί παρατηρητές θεώρησαν ότι η καθυστερημένη διάδοση του νέου νόμου για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αποσκοπούσε στη διατήρηση του ελέγχου της RTA (Radio Television Afghanistan), του εθνικού ραδιοτηλεοπτικού φορέα, κατά τη διάρκεια των προεδρικών εκλογών του τελευταίου χρόνου⁸¹.

Συνεχίζουν να αναφέρονται περιορισμοί των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Οι δημοσιογράφοι και άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης που καλύπτουν θέματα που θεωρούνται ευαίσθητα, όπως είναι οι ένοπλες συγκρούσεις, η διαφθορά και το λαθρεμπόριο ναρκωτικών, υφίστανται εκφοβισμούς, παρενοχλήσεις και βία από τις αρχές και τις ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες, τους πολέμαρχους, του αρχηγούς των ανταρτών και τα οργανωμένα εγκληματικά στοιχεία⁸². Ομοίως, η δημοσιοποίηση πληροφοριών για την εμπορία ναρκωτικών στοχοποιεί τους δη-

⁷⁸ UN Human Rights Council, *Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Afghanistan and on the achievements of technical assistance in the field of human rights*, A/HRC/13/62, 11 January 2010, para. 57, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc2c8d62.html>.

⁷⁹ Mass Media Law of Afghanistan, 2006, <http://www.mfa.gov.af/Documents/massmedialaw.pdf>.

⁸⁰ Αδικαιολόγητο περιορισμό της ελευθερίας έκφρασης συνιστά η διάταξη για την ποινικοποίηση της δυσφήμισης που περιέχει ο Νόμος για τα ΜΜΕ του 2009: βλέπε, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705-S/2010/127, 10 March 2010, para. 38, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>. Επίσης, εκφράστηκαν ανησυχίες για τη σύνθεση και το ρόλο των δύο ρυθμιστικών οργάνων, δηλαδή του Ανώτατου Συμβουλίου ΜΜΕ και της Επιτροπής ΜΜΕ, που αναφέρεται ότι επιτρέπουν κυβερνητικές παρεμβάσεις: βλέπε, UN Human Rights Council, *Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Afghanistan and on the achievements of technical assistance in the field of human rights*, A/HRC/13/62, 11 January 2010, para. 57, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc2c8d62.html>.

⁸¹ Βλέπε, για παράδειγμα, UN Human Rights Council, *Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Afghanistan and on the achievements of technical assistance in the field of human rights*, A/HRC/13/62, 11 January 2010, para. 57, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc2c8d62.html> και Radio Free Europe/Radio Liberty, *Afghan media law delay raises fears over fair poll*, 9 April 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49e4433a23.html>. Αναφέρεται ότι, τον Αύγουστο του 2009, οι δυνάμεις ασφαλείας συνέλαβαν και διέταξαν τη βραχείας διάρκειας κράτηση 15 αλλοδαπών και γηγενών δημοσιογράφων που αγνόησαν κυβερνητική οδηγία για τη μη δημοσιοποίηση περιστατικών βίας που σημειώθηκαν κατά την ημέρα των εκλογών: βλέπε, για παράδειγμα, Committee to Protect Journalists, *Afghan police beat, detain journalists during election*, 20 August 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b25fbae8.html> και US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>. Επίσης, μετά τις εκλογές του Αυγούστου του 2009, καταγράφηκαν τουλάχιστον 20 περιπτώσεις εκφοβισμού, κακομεταχείρισης και άσκησης βίας σε βάρος Αφγανών δημοσιογράφων και μέσων μαζικής ενημέρωσης που δημοσιοποίησαν ύποπτες περιπτώσεις εκλογικής νοθείας και εκλογικών παρατυπιών: βλέπε, Amnesty International, *Afghan candidates must stop intimidation of journalists*, 7 October 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4acddf262c.html>

⁸² Στις 5.9.2010, σκοτώθηκε με μαχαίρι έξω από το σπίτι του ο διακεκριμένος δημοσιογράφος Sayed Hamid Noori: βλέπε, Committee to Protect Journalists, *Sayed Hamid Noori*, 5 September 2010, <http://cpj.org/killed/2010/sayed-hamid-noori.php> και Tolo TV, *Deputy of Afghan Journalists Association Stabbed to Death*, 6 September 2010, <http://www.tolonews.com/en/afghanistan/454-a-journalist-killed-in-kabul>. Ο πρόεδρος Καρζάι διέταξε να διερευνηθούν οι συνθήκες του θανάτου του: βλέπε, Islamic Republic of Afghanistan, Office of the President, *President Karzai Orders Immediate Probe into Journalist Murder*, 6 September 2010, http://president.gov.af/Contents/91/Documents/2191/journalist_eng.html. Σύμφωνα με τα τοπικά ΜΜΕ, το 2009 οι

μοσιογράφους και παραμένει ιδιαίτερα επικίνδυνη δραστηριότητα⁸³. Αναφέρεται ότι, συνεχίζουν να συλλαμβάνονται και να διώκονται ποινικά οι δημοσιογράφοι που εκφράζουν ή διαδίδουν αντικαθεστωτικές πολιτικές απόψεις και απόψεις αντίθετες με το Ισλάμ ή απόψεις που εκλαμβάνονται ως τέτοιες⁸⁴.

Αναφέρεται ότι αρκετά μέσα μαζικής ενημέρωσης συνδέονται με σημαίνοντα πολιτικά πρόσωπα και φυλετικούς ηγέτες⁸⁵. Επιπλέον, οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες, συμπεριλαμ-

εξεγερμένοι ή οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι ευθύνονται για 83 περιστατικά βίας σε βάρος εργαζομένων στα ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των δολοφονιών τριών δημοσιογράφων, της φυλάκισης 42, της κακοποίησης 21 και του εκφοβισμού 13. Βλέπε, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705-S/2010/127, 10 March 2010, para. 38, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>. Βλέπε, επίσης, Afghan Arzu TV, *Around 85 cases of violence against journalists reported in Afghan north*, 13 January 2010, http://www.newssafety.org/index.php?option=com_content&view=article&id=17460:85-cases-of-violence-against-journalists-reported-in-afghan-north&catid=109:afghanistan-media-safety&Itemid=100105, που αναφέρεται σε 85 περιστατικά βίας που σημειώθηκαν σε βάρος επαγγελματιών των ΜΜΕ. Για παράδειγμα, αναφέρεται ότι, στις 3.12.2009, ένοπλοι του Κόμματος του Ισλαμικού Επαναστατικού Κινήματος (Hezb-e Harakat Inqelab-e Eslami) επιτέθηκαν και κράτησαν στην Καμπούλ δημοσιογράφο και εικονολήπτη του τηλεοπτικού σταθμού Sepehr TV. Αναφέρεται ότι, στις 5.10.2009, η αστυνομία επιτέθηκε στον εικονολήπτη και φωτογράφο Mohammad Naeem του ειδησεογραφικού πρακτορείου Wahkt News Agency (WNA) ενώ τεκμηρίωνε τη δολοφονία επιχειρηματία και δύο αντρών της ασφάλειάς του από άγνωστους ενόπλους με στρατιωτικές στολές. Η αστυνομία κατάσχεσε τη φωτογραφική μηχανή του Naeem και αναφέρεται ότι τον συνέλαβε και διέταξε την κράτησή του για περίπου μια ώρα, πριν αφηθεί ελεύθερος μετά την παρέμβαση της Ανεξάρτητης Ένωσης Δημοσιογράφων του Αφγανιστάν και των εκπροσώπων του ειδησεογραφικού πρακτορείου για το οποίο εργαζόταν. Αναφέρεται επίσης ότι, στις 26.8.2009 η αστυνομία της Kandahar ξυλοκόπησε τοπικό δημοσιογράφο που επισκέφθηκε χώρο που είχε βομβαρδιστεί. Αναφέρεται ότι, στις 30.7.2009, η αστυνομία και οι υπηρεσίες ασφάλειας του Αφγανιστάν επιτέθηκαν σε τέσσερις δημοσιογράφους που κάλυπταν δημόσια διαδήλωση διαμαρτυρίας για τη δολοφονία, από αστυνόμους, ενός σπρωποπώλη. Βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>

⁸³ Βλέπε, για παράδειγμα, Committee to Protect Journalists, *Attacks on the Press 2009: Afghanistan*, 16 February 2010, <http://cpj.org/2010/02/attacks-on-the-press-2009-afghanistan.php>.

⁸⁴ Για παράδειγμα, το Υπουργείο Τύπου απαγόρευσε τη λειτουργία του ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού Emrooz TV, που μετέδιδε εκπομπές στη γλώσσα Dari από τη δυτική πόλη Herat και ήταν γνωστός για την κριτική που ασκούσε στο Ιράν καθώς και για τα προγράμματα μουσικής και ψυχαγωγίας, με το σκεπτικό ότι υπέθαλπε αιρετικά σχίσματα και ότι ενεργούσε σε βάρος του εθνικού συμφέροντος. Βλέπε, Institute for War and Peace Reporting, *Afghan Journalists Angered by Media Bans*, 15 October 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cbd44371a.html>. Αναφέρεται ότι, συντηρητικοί κληρικοί κατέκριναν ανεξάρτητα μέσα μαζικής ενημέρωσης και ανεξάρτητες εκδόσεις επειδή μετέδιδαν προγράμματα «αντίθετα με το Ισλάμ και τις εθνικές αξίες» ή ότι οι αρχές τους επέβαλαν πρόστιμα για τους ίδιους λόγους. Freedom House, *Freedom in the World 2010 - Afghanistan*, 3 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0ceb0d28.html>. Στις 20.10.2009 συνελήφθησαν οι εκδότες των εφημερίδων Mandagar Daily και Nukhost Daily επειδή, κατά τις αρχές, δημοσίευαν μη ελεγμένες πληροφορίες για το Υπουργείο Εσωτερικών. Οι εκδότες αφέθηκαν ελεύθεροι μετά από τρεις ώρες ενώ το Υπουργείο Τύπου και Πολιτισμού χαρακτήρισε παράνομη την ενέργεια του Υπουργείου Εσωτερικών. Βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>. Αναφέρεται ότι, το 2009, συνελήφθησαν έξι δημοσιογράφοι εφημερίδας που εκδίδεται στην Καμπούλ επειδή δημοσίευσαν άρθρο που αμφισβητούσε τη θεία αποκάλυψη της θρησκείας. Επίσης, ο Sayed Perwiz Kambakhsh, δημοσιογράφος της εφημερίδας Jahan-e Naw (New World) καταδικάστηκε σε θάνατο κατηγορούμενος για βλασφημία επειδή κατέβασε από το ίντερνετ και διένειμε άρθρο για το ρόλο των γυναικών στο Ισλάμ. Κατ' έφεση, η ποινή του μετατράπηκε σε 20ετή κάθειρξη και εγκατέλειψε τη χώρα τον Αύγουστο του 2009 μετά την απονομή χάριτος από τον Πρόεδρο της χώρας. Βλέπε, UN Human Rights Council, *Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Afghanistan and on the achievements of technical assistance in the field of human rights*, A/HRC/13/62, 11 January 2010, paras. 55-59, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc2c8d62.html>.

⁸⁵ Αναφέρεται ότι η κυβέρνηση χορηγεί συχνά άδειες λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών σε τοπικούς άρχοντες

βανομένων των Ταλιμπάν, προσπαθούν να χειραγωγήσουν τα ΜΜΕ με απειλές και επιθέσεις κατά των δημοσιογράφων επιδιώκοντας τη διαμόρφωση ευνοϊκών απόψεων στην κοινή γνώμη⁸⁶.

Η επιδείνωση των συνθηκών ασφαλείας στη χώρα εξακολουθεί να ενέχει σοβαρούς κινδύνους για τη ζωή των δημοσιογράφων, που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο των στοχευμένων απαγωγών από ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες⁸⁷. Στοχοποιούνται επίσης οι Αφγανοί οδηγοί, οι διερμηνείς, και οι ενδιάμεσοι/συνεργάτες των διεθνών δημοσιογράφων⁸⁸. Εκτός από τις προκλήσεις ασφάλειας, υπόκειται σε περιορισμούς η δημοσιοποίηση πληροφοριών για τις ένοπλες συγκρούσεις. Αναφέρεται ότι, τον Μάρτιο του 2010, η κυβέρνηση ζήτησε από τα μέσα ενημέρωσης να μην αναμεταδίδουν ζωντανά τις σκηνές των τρομοκρατικών επιθέσεων οπουδήποτε και αν συμβαίνουν στο Αφγανιστάν⁸⁹. Αναφέρεται ότι, οι δημοσιογράφοι που συναντώνται με τους Ταλιμπάν

για λόγους πολιτικών εξυπηρητήσεων. Βλέπε, Committee to Protect Journalists, *Attacks on the Press 2009: Afghanistan*, 16 February 2010, <http://cpj.org/2010/02/attacks-on-the-press-2009-afghanistan.php>. Βλέπε, επίσης, Institute for War and Peace Reporting, *Afghan Journalists Under Fire*, 12 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4f21001a.html>, για τις τακτικές πίεσης και ελέγχου των κυβερνητικών αξιωματούχων στα ΜΜΕ της Kandahar.

⁸⁶ Έτσι, δεν αναφέρονται πληροφορίες για τις προσπάθειες ανασυγκρότησης. Βλέπε, για παράδειγμα, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>. Αναφέρεται ότι, ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες χρησιμοποιούν τις δολοφονίες, τις απαγωγές, τους εμπρησμούς και τον εκφοβισμό ως μεθόδους για να μην μεταδίδονται ειδήσεις που θεωρούν σκληρές. Βλέπε, Human Rights Watch, *World Report 2010 - Afghanistan*, 20 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b586cfec.html>

⁸⁷ Αναφέρεται ότι, το Ιανουάριο του 2010 ομάδα των Ταλιμπάν απήγαγε δύο Γάλλους δημοσιογράφοι και τρεις Αφγανούς συναδέλφους τους, ενώ βρίσκονταν σε αποστολή στην ανατολική επαρχία Καρζα. Βλέπε, Committee to Protect Journalists, *Five missing, apparently kidnapped in Afghanistan*, 4 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b66e3501f.html>. Κρατήθηκαν όμηροι έως στις αρχές Ιουνίου του 2010, βλέπε, Reporters Without Borders, *Afghan leaders call for release of journalists held hostage*, 6 June 2010, <http://en.rsf.org/afghanistan-hostages-journalists-peace-06-06-2010,37680.html>. Το Νοέμβριο του 2009, στην επαρχία Kunar, που βρίσκεται στα σύνορα με το Πακιστάν, απελευθερώθηκαν από τους απαγωγείς τους ένας ανεξάρτητος Νορβηγός τηλεοπτικός παραγωγός και ο Αφγανός διερμηνέας του. Αφέθηκαν ελεύθεροι μετά από χαμηλού προφίλ διαπραγματεύσεις που διεξήγαγε σε συνεργασία με την Αφγανική κυβέρνηση η Πρεσβεία της Νορβηγίας με την ομάδα των Ταλιμπάν που τους είχε απαγάγει και τους κρατούσε ομήρους. Βλέπε, Committee to Protect Journalists, *Journalist and translator freed in Afghanistan*, 12 November 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b25fc121c.html>. Το Σεπτέμβριο του 2009, οι Ταλιμπάν απήγαγαν τους δημοσιογράφους Stephen Farrell και Sultan Mohammed Munadi της εφημερίδας New York Times. Τέσσερις ημέρες μετά την απαγωγή τους από τις δυνάμεις των Ταλιμπάν νότια της Kunduz, Βρετανοί καταδρομείς διέσωσαν τον Farrell, αλλά όχι τον Munadi, που σκοτώθηκε κατά τη διάρκεια της επιχείρησης σε συνθήκες που παραμένουν αδιευκρίνιστες. Βλέπε, Article 19, *Afghanistan: Article 19 Calls for Investigation into Journalist's Death*, 15 September 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ab091f72.html>. Αναφέρεται ότι, από το 2007, τουλάχιστον 15 δημοσιογράφοι έχουν απαχθεί από τους Ταλιμπάν και άλλες ένοπλες αντικυβερνητικές ή εγκληματικές ομάδες. Βλέπε, Committee to Protect Journalists, *Attacks on the Press 2009: Afghanistan*, 16 February 2010, <http://cpj.org/2010/02/attacks-on-the-press-2009-afghanistan.php>.

⁸⁸ Βλέπε, για παράδειγμα, Nasim Fekrat, *Afghanistan's not so free press*, Foreign Policy, 7 July 2010, http://afpak.foreignpolicy.com/posts/2010/07/07/afghanistans_not_so_free_press, Committee to Protect Journalists, *Attacks on the Press 2009: Afghanistan*, 16 February 2010, <http://cpj.org/2010/02/attacks-on-the-press-2009-afghanistan.php> και National Post, *Taliban issued death threat to Afghan "fixers"*, 16 March 2009, <http://www2.canada.com/calgaryherald/news/reallife/greenguide/story.html?id=1395771>.

⁸⁹ Η απαγόρευση, που εφαρμόζεται τόσο στα εθνικά όσο και στα διεθνή ΜΜΕ, υιοθετήθηκε μετά την επίθεση, στις 26.2.2010, σε δύο ξενώνες στο κέντρο της Καμπούλ, που προκάλεσε το θάνατο τουλάχιστον 22 πολιτών και τον τραυματισμό πλέον των 40. Βλέπε, για παράδειγμα, AIHRC, *Media reporting restriction and censorship imposed by*

συχνά κρατούνται από τις δυνάμεις ασφαλείας, μεταξύ άλλων, ως ύποπτοι συνεργασίας με τις ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες⁹⁰.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι οι δημοσιογράφοι και άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, που μεταδίδουν πληροφορίες για ευαίσθητα θέματα, συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι περιοριστικά, των ενόπλων συγκρούσεων, της πολιτικής διαφθοράς, των ισλαμικών αξιών και της διακίνησης ναρκωτικών, μπορεί να κινδυνεύουν λόγω των (αποδιδόμενων) πολιτικών πεποιθήσεων ή των θρησκευτικών απόψεων.

4. Πολίτες ύποπτοι υποστήριξης των ένοπλων αντικυβερνητικών ομάδων

Οι πολίτες που θεωρούνται ύποπτοι συνεργασίας ή που υποστηρίζουν καθ' οιονδήποτε τρόπο τις ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες μπορεί να αντιμετωπίζουν αυθαίρετες κρατήσεις, συμπεριλαμβανομένης της κράτησης χωρίς την απαγγελία κατηγοριών, και κακομεταχείριση από την ISAF ή τις Αφγανικές αρχές⁹¹.

the Afghanistan government, 3 March 2010, http://www.aihrc.org.af/2010_eng/Eng_pages/Press_Releases/2010/Pre_4_mar_2010.pdf, EurasiaNet, *Afghanistan: Constitutional crisis brews in Kabul over new government media restrictions*, 3 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b966e752.html> και Committee to Protect Journalists, *Afghan government curtails reporting on insurgent attacks*, 2 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9658fec.html>. Επίσης, αναφέρεται ότι διατάχθηκαν οι παροχές υπηρεσιών διαδικτύου στο Αφγανιστάν να μπλοκάρουν χιλιάδες ιστοσελίδες που συνδέονται με ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες, όπως είναι οι Ταλιμπάν. Βλέπε, Institute for War and Peace Reporting, *Afghan Journalists Angered by Media Bans*, 15 October 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cbd44371a.html>.

⁹⁰ Για παράδειγμα, στις 18.9.2010, συνελήφθη σε εκλογικό τμήμα της Kapisa ο Hojatullah Mujadadi, διευθυντής ραδιοφωνικού σταθμού. Παρότι ο Πρόεδρος Καρζαΐ διέταξε να αφεθεί ελεύθερος, ο Mujadadi είναι ακόμη κρατούμενος στις εγκαταστάσεις της Εθνικής Υπηρεσίας Ασφάλειας, σε άθλιες συνθήκες και χωρίς να έχει πρόσβαση σε δικηγόρο. Αργότερα αποκαλύφθηκε ότι η σύλληψη στηρίχθηκε σε ομολογία που ελήφθη με τη βία από αντίπαλο του πρώην κυβερνήτη της Kapisa, που είχε κατηγορηθεί ότι σχεδίασε επίθεση αυτοκτονίας στην επαρχία της Kapisa. Τους τελευταίους μήνες ο Mujadadi ανέφερε ότι απειλήθηκε τόσο από τον κυβερνήτη όσο και από τις δυνάμεις ασφαλείας επειδή κάλυψε με ανεξάρτητο τρόπο τα γεγονότα που συνέβησαν στην επαρχία. Νωρίτερα, το 2010, ανέφερε ότι τον προσέγγισαν οι υπάλληλοι της Εθνικής Υπηρεσίας Ασφάλειας επιζητώντας τη συνεργασία του, συμπεριλαμβανομένης της αποκάλυψης πληροφοριών για τις επαφές του. Βλέπε, Reporters Without Borders, *Pretext for radio journalist's arrest concocted by NDS and Kapisa politicians*, 3 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cd3ca802c.html> και Reporters Without Borders, *Intelligence agency tried to force journalist Mujadadi to be informer before arresting him*, 18 October 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cc51ccf1e.html>. Ο Hojatullah Mujadadi ήταν ένας από τους τρεις Αφγανούς δημοσιογράφους που αναφέρεται ότι αφέθηκαν ελεύθεροι στις 24.9.2010 μετά την παρέμβαση του Προέδρου Καρζαΐ. Πιστεύεται ότι συνελήφθησαν λόγω των τακτικών επαφών που είχαν με τους Ταλιμπάν ως δημοσιογράφοι και ότι αρχικά είχαν θεωρηθεί ύποπτοι «προπαγάνδας υπέρ των Ταλιμπάν». Βλέπε, Reporters Without Borders, *Three journalists freed after President Karzai intervenes*, 24 September 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca19fb1a.html> και Islamic Republic of Afghanistan, Office of the President, *President Karzai Orders Information Ministry to Take Action for the Release of Detained Afghan Journalists*, 23 September 2010, <http://president.gov.af/Contents/91/Documents/2232/president%20orders%20culture12222.html>. Ομοίως, τον Ιούνιο του 2009, δύο δημοσιογράφοι του τηλεοπτικού σταθμού Al-Jazeera κρατήθηκαν από την Εθνική Υπηρεσία Ασφάλειας για τρεις ημέρες, κατηγορούμενοι για μεροληψία κατά την παραγωγή εκπομπής για τους Ταλιμπάν στο βόρειο Αφγανιστάν. Βλέπε, UNAMA, *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict, 2009*, January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4ef6d52.html> και Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Afghanistan*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a845c.html>.

⁹¹ Βλέπε, για παράδειγμα, UNAMA, *February 2010 Mission Report by the Special Representative of the Secret-*

Αναφέρεται ότι, τα πρόσωπα που υπάγονται στη δικαιοδοσία των ενόπλων δυνάμεων των ΗΠΑ⁹² κρατούνται για παρατεταμένα χρονικά διαστήματα και αδυνατούν να ασκήσουν τα νόμιμα δικαιώματά τους, όπως είναι η πρόσβαση σε δικηγόρο⁹³. Αρκετοί πρώην κρατούμενοι των φυλακών Bagram κατήγγειλαν την κακομεταχείριση που υπέστησαν, συμπεριλαμβανομένων της στέρησης του ύπνου και της σωματικής κακοποίησης⁹⁴. Σε απάντηση των σχετικών κριτικών, το Νοέμβριο του 2009, οι αρχές των ΗΠΑ εισήγαγαν στις φυλακές Bagram⁹⁵ διαδικασία επανεξέτασης της κράτησης. Ωστόσο, εκφράζονται ανησυχίες λόγω της αδυναμίας πρόσβασης σε νομικό σύμβουλο

ary-Children for Children in Armed Conflict on visit to Afghanistan, 26 February 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0e143b2.html> και UN Human Rights Council, *Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Afghanistan and on the achievements of technical assistance in the field of human rights*, A/HRC/13/62, 11 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc2c8d62.html>.

⁹² Σύμφωνα με τη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού, το Σεπτέμβριο του 2010 περίπου 900 Αφγανοί κρατούνταν από τις δυνάμεις των ΗΠΑ στις Εγκαταστάσεις Εγκλεισμού της Bagram (Bagram Theatre Internment Facilities - BTIF), στην αμερικάνικη στρατιωτική βάση που βρίσκεται στο ομώνυμο αεροδρόμιο. Οι περισσότεροι από τους 900 κρατούμενους ήταν Αφγανοί που είχαν συλληφθεί από την πολυεθνική δύναμη στο νότιο και στο ανατολικό Αφγανιστάν. Βλέπε, see ICRC, *Persons detained by the US in relation to armed conflict and the fight against terrorism – the role of the ICRC*, Operational update, 14 September 2010, <http://www.icrc.org/web/eng/siteeng0.nsf/html/united-states-detention>. Σύμφωνα με άλλες εκτιμήσεις, οι κρατούμενοι ήταν 700 Αφγανοί. Βλέπε, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Afghanistan*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a845c.html>. Προσφάτως, η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού επιβεβαίωσε ότι στη στρατιωτική βάση του αεροδρομίου Bagram λειτουργεί και δεύτερο κτήριο, όπου στεγάζονται κρατητήρια. Βλέπε, see BBC News, *Red Cross confirms 'second jail' at Bagram, Afghanistan*, 11 May 2010, http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/8674179.stm.

⁹³ Βλέπε, για παράδειγμα, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Afghanistan*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a845c.html>.

⁹⁴ Οι ισχυρισμοί για κακοποίηση δεν αφορούν στις Εγκαταστάσεις Εγκλεισμού της Bagram, αλλά στους χώρους κράτησης που στεγάζονται στο δεύτερο κτήριο της αμερικάνικης βάσης Bagram, που οι Αφγανοί αποκαλούν «Φυλακές Tor» ή «Μαύρες Φυλακές». Με βάση τις συνεντεύξεις που διεξήγαγε τον Ιούλιο του 2010 με πρώην κρατούμενους, η οργάνωση Open Society Institute κατέγραψε συστηματικά τους εξής τύπους μεταχείρισης: έκθεση σε υπερβολικό κρύο και/ή υπερβολικό φυσικό φως, ακατάλληλη τροφή, ακατάλληλες συνθήκες ύπνου (όσον αφορά στα κρεβάτια και στα κλινοσκεπάσματα), αποπροσανατολισμός και έλλειψη φυσικού φωτός, στέρηση ύπνου, απαγόρευση εκπλήρωσης θρησκευτικών καθηκόντων, έλλειψη σωματικής άσκησης, επιβλαβείς επιπτώσεις των συνθηκών διαβίωσης στα κρατητήρια, έλλειψη διαφάνειας και άρνηση στη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού να έχει πρόσβαση στους κρατούμενους. Βλέπε, Open Society Institute, *Confinement Conditions at a U.S. Screening Facility on Bagram Air Base*, 14 October 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cbc418f2.html> βλέπε, BBC News, *Red Cross confirms 'second jail' at Bagram, Afghanistan*, 11 May 2010, http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/8674179.stm και BBC News, *Afghans 'abused at secret prison' at Bagram airbase*, 15 April 2010, http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/8621973.stm. Παρότι επιτράπηκε στη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού να έχει πρόσβαση στα κρατητήρια της Bagram και, από τον Οκτώβριο του 2009, έχει πραγματοποιήσει 140 επισκέψεις στους κρατούμενους, δεν επιτρέπεται η πρόσβαση στους χώρους κράτησης στην Ανεξάρτητη Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Αφγανιστάν. Βλέπε, UN Human Rights Council, *Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Afghanistan and on the achievements of technical assistance in the field of human rights*, A/HRC/13/62, 11 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc2c8d62.html>.

⁹⁵ Μεταξύ άλλων, οι διαδικασίες παρέχουν στους κρατούμενους τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής ενώπιον Συμβουλίου κατά της δικαιολογητικής βάσης της απόφασης κράτησης, συμπεριλαμβανομένων της κατάθεσης αποδεικτικών στοιχείων και της κλήσης μαρτύρων. Σύμφωνα με τις διαδικασίες, επιτρέπεται η κράτηση και ο εγκλεισμός στα κρατητήρια της Bagram, εφόσον πρόκειται για: «(i) πρόσωπα που σχεδίασαν, επέτρεψαν, διέπραξαν ή συνέδραμαν στις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2011 και πρόσωπα που υπέθαλψαν τους αυτουργούς αυτών των επιθέσεων, ή (ii) πρόσωπα που συμμετείχαν ή υποστήριξαν με ουσιαστικό τρόπο τις δυνάμεις των Ταλιμπάν και της Αλ Κάιντα ή τις συνδεδεμένες με αυτές δυνάμεις που συμμετέχουν σε εχθροπραξίες σε βάρος των

και της δυνατότητας χρήσης των αποδεικτικών στοιχείων που συγκεντρώνονται με μεθόδους εξαναγκασμού πριν την επανεξέταση της υπόθεσης από το Συμβούλιο⁹⁶.

Κινδυνεύουν να υποστούν κακομεταχείριση και βασανιστήρια οι κρατούμενοι για λόγους εθνικής ασφάλειας⁹⁷ από την Αφγανική Εθνική Διεύθυνση Ασφαλείας (NDS). Είναι άγνωστο το νομικό πλαίσιο⁹⁸ λειτουργίας της NDS ενώ δεν επιτρέπεται η πρόσβαση ανεξάρτητων παρατηρητών στα κρατητήρια που υπάγονται στην αρμοδιότητά της⁹⁹. Αναφέρεται η κράτηση παιδιών από την NDS, με την αιτιολογία ότι είναι ύποπτα συνεργασίας ή υποστήριξης ένοπλων αντικυβερνητικών ομάδων¹⁰⁰. Επίσης, αναφέρονται περιπτώσεις κακομεταχείρισης και εκφοβισμού κρατούμενων παιδιών διαρκούς της ανάκρισης¹⁰¹. Με βάση καταγγελίες για κακομεταχείριση και βασανισμό των κρατουμένων ασκήθηκε προσφυγή για την πολιτική και την πρακτική του Ηνωμένου Βασιλεί-

ΗΠΑ και των συμμάχων τους, συμπεριλαμβανομένου κάθε προσώπου που έχει τελέσει πράξη πολέμου ή έχει υποστηρίξει τις εχθροπραξίες συνδράμοντας αυτές τις εχθρικές δυνάμεις». Βλέπε, American Civil Liberties Union, *Detainee Review Procedures at Bagram Theater Internment Facility (BTIF)*, November 2009, έγγραφο που εκδόθηκε στις 14.5.2010, http://www.aclu.org/files/pdfs/natsec/bagram20100514/03bagramcentcom_46-51.pdf. Για σχόλια για το σχέδιο των διαδικασιών επανεξέτασης, βλέπε, για παράδειγμα, Amnesty International, *USA: Government opposes habeas corpus review for any Bagram detainees; reveals 'enhanced' administrative review procedures*, 16 September 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ab1ef9e2.html>. Βλέπε, επίσης, BBC News, *New rights for Afghan prisoners*, 14 September 2009, http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/8255519.stm και Radio Free Europe/Radio Liberty, *Afghan body hails planned U.S. change on detainees*, 13 September 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4aaf5c8fc.html>.

⁹⁶ Βλέπε, AIHRC, *Afghan Observers Need Access to Bagram*, 19 October 2009, http://www.aihrc.org.af/English/Eng_pages/Press_releases_eng/2009/pre_access_2_Bagram_19Oct2009.pdf

⁹⁷ Βλέπε, για παράδειγμα, AIHRC, *The Situation of Detention Centers and Prisons in Afghanistan*, 25 June 2010, p. 15, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3c882f2.html>, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Afghanistan*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a845c.html> και Human Rights Watch, *Afghanistan: Investigate Death in Custody*, 21 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b39caf91c.html>

⁹⁸ Βλέπε, για παράδειγμα, Freedom House, *Freedom in the World 2010 - Afghanistan*, 3 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0ceb0d28.html> και UNAMA, *February 2010 Mission Report by the Special Representative of the Secretary-Children for Children in Armed Conflict on visit to Afghanistan*, 26 February 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0e143b2.html>.

⁹⁹ Human Rights Watch, *Afghanistan: Investigate Death in Custody*, 21 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b39caf91c.html>.

¹⁰⁰ Βλέπε, για παράδειγμα, Reuters, *Canada slammed for Afghan child prisoner handover*, 29 November 2010, <http://ca.reuters.com/article/topNews/idCATRE6AS45S20101129>. Περίπου 110 παιδιά κρατήθηκαν από την Εθνική Υπηρεσία Ασφαλείας και τις διεθνείς στρατιωτικές δυνάμεις και για λόγους που αφορούν στην υποτιθέμενη συμμετοχή τους ή σχέση τους με δυνάμεις των Ταλιμπάν και άλλες ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες. Βλέπε, UN Secretary-General, *Children and armed conflict: report of the Secretary-General, A/64/742 - S/2010/181*, 13 April 2010, para. 47, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcce6a2.html>. Βλέπε, επίσης, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

¹⁰¹ Έχουν τεκμηριωθεί περιπτώσεις όπου η Αφγανική Αστυνομία και η Εθνική Υπηρεσία Ασφαλείας εφάρμοσαν μεθόδους εξαναγκασμένων ομολογιών και σκληρές ανακριτικές τακτικές, συμπεριλαμβανομένων του ηλεκτροσόκ και του ξυλοδαρμού. Βλέπε, UN Secretary-General, *Children and armed conflict: report of the Secretary-General, A/64/742 - S/2010/181*, 13 April 2010, para. 53, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcce6a2.html> και UNAMA, *February 2010 Mission Report by the Special Representative of the Secretary-Children for Children in Armed Conflict on visit to Afghanistan*, 26 February 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0e143b2.html>. Αναφέρεται ότι απολύθηκαν όλοι οι ανήλικοι που κρατούνταν στις εγκαταστάσεις εγκλεισμού και στα κρατητήρια της Bagram και ότι στις νεόδμητες εγκαταστάσεις κράτησης της Parwan έχει απρόσκοπτη πρόσβαση το προσωπικό προστασίας της UNICEF και της UNAMA.

ου¹⁰² να μεταφέρει τους ύποπτους εξεγερμένους στα κρατητήρια της NDS¹⁰³. Επικαλούμενο τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, το Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου έκρινε ότι ήσαν παράνομες οι μεταφορές των κρατουμένων στις εγκαταστάσεις της NDS στην Καμπούλ¹⁰⁴. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι, μετά από σύσταση της Jirga για την Ειρήνη, με το από 5.6.2010 Προεδρικό Διάταγμα συγκροτήθηκε Επιτροπή για να επανεξετάσει τις υποθέσεις των ύποπτων στασιαστών που κρατούνται χωρίς αποδεικτικά στοιχεία ή κατηγορίες¹⁰⁵.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι, ανάλογα με το εξατομικευμένο υπόβαθρο και τις ειδικότερες περιστάσεις κάθε υπόθεσης, οι άμαχοι που θεωρούνται ύποπτοι υποστήριξης των ένοπλων αντικυβερνητικών ομάδων μπορεί να κινδυνεύουν λόγω των (αποδιδόμενων) πολιτικών πεποιθήσεων. Ενόψει της ανάγκης διατήρησης του ανθρωπιστικού χαρακτήρα του ασύλου, οι μαχητές δεν πρέπει να θεωρούνται αιτούντες άσυλο εκτός εάν αποδεικνύεται ότι έχουν αποποιηθεί τη στρατιωτική δράση τους με ειλικρίνεια, οριστικά και αμετάκλητα¹⁰⁶. Τα αιτήματα ασύλου προσώπων με τα ανωτέρω χαρακτηριστικά ενδέχε-

¹⁰² Βλέπε, για παράδειγμα, Telegraph, *Britain 'hands over prisoners in Afghanistan to face torture'*, 19 April 2010, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/afghanistan/7607442/Britain-hands-over-prisoners-in-Afghanistan-to-face-torture.html>.

¹⁰³ Πολλές άλλες χώρες που συμμετέχουν στην πολυεθνική δύναμη (ISAF) έχουν συνάψει συμφωνίες με την κυβέρνηση του Αφγανιστάν για τη μεταφορά των κρατουμένων με την επιτήρηση της Εθνικής Υπηρεσίας Ασφάλειας. Μετά τους ισχυρισμούς κακομεταχείρισης των κρατουμένων που μετέχθησαν υπό την επιτήρηση της Εθνικής Υπηρεσίας Ασφάλειας του Αφγανιστάν, ο Καναδάς ανέστειλε τις μεταφορές κρατουμένων σε μια περίπτωση (Νοέμβριο 2007-Φεβρουάριος 2008) και «σταμάτησε» προσωρινά αυτές τις μεταφορές σε τρεις διαφορετικές περιπτώσεις το 2009. Βλέπε, Government of Canada, *Canadian Forces Release Statistics on Afghanistan Detainees*, current as of September 2010, http://www.afghanistan.gc.ca/canada-afghanistan/news-nouvelles/2010/2010_09_22b.aspx?lang=eng. Βλέπε, επίσης, Amnesty International, *Amnesty International Report 2010 - Afghanistan*, 28 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a845c.html> και Amnesty International, *Afghanistan - Detainees transferred to torture: ISAF complicity?*, 13 November 2007, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/473969ab2.html>.

¹⁰⁴ *R (on the application of Evans) v. Secretary of State for Defence*, [2010] EWHC 1445 (Admin), 25 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c4049be2.html>. Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι μπορεί να συνεχιστούν οι μεταγωγές στις εγκαταστάσεις της Υπηρεσίας Εθνικής Ασφάλειας της Kandahar και της Lashkar Gah, εφόσον τηρούνται οι παρακάτω εγγυήσεις: «(i) όλες οι μεταγωγές πρέπει να πραγματοποιούνται εφόσον η ομάδα επιτήρησης του Ηνωμένου Βασιλείου έχει τακτική πρόσβαση σε κάθε κρατούμενο και της παρέχεται σε κάθε περίπτωση η δυνατότητα να έχει κατ' ιδίαν συνομιλία με αυτόν, (ii) η ομάδα επιτήρησης του Ηνωμένου Βασιλείου οφείλει σε τακτική βάση να έχει την πραγματική δυνατότητα να επισκέπτεται και να συνομιλεί κατ' ιδίαν με κάθε κρατούμενο, και (iii) το Ηνωμένο Βασίλειο οφείλει να εξετάσει την περίπτωση άμεσης αναστολής περαιτέρω μεταγωγών εάν οποτεδήποτε δεν έχει πλήρη πρόσβαση στους κρατούμενους χωρίς θάσιμο λόγο ή εάν ο κρατούμενος επικαλείται βασανιστήρια ή σοβαρή κακοποίηση από το προσωπικό της Εθνικής Υπηρεσίας Ασφαλείας, όταν οι σχετικοί ισχυρισμοί δεν μπορούν ευλόγως και άμεσα να απορριφθούν ως αβάσιμοι».

¹⁰⁵ UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/911-S/2010/463, 14 September 2010, para. 20, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html>. Σύμφωνα με την οργάνωση Afghanistan Analysts Network, η Επιτροπή, της οποίας πρόεδρος είναι ο Υπουργός Δικαιοσύνης του Αφγανιστάν και έχει ήδη αρχίσει το έργο της, θα επικεντρωθεί στις περιπτώσεις των κρατουμένων για λόγους ασφαλείας, όπου δεν υπάρχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για να παραπεμφθούν ενώπιον της δικαιοσύνης. Βλέπε, Afghanistan Analysts Network, *Reviewing prisoners after the peace jirga*, 15 June 2010, <http://aan-afghanistan.com/index.asp?id=828>.

¹⁰⁶ UNHCR Executive Committee, No. 94 (LIII) - 2002, *Conclusion on the civilian and humanitarian character of asylum*, 8 October 2002, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3dafdd7c4.html>. Για οδηγίες για την αξιολόγηση της ειλικρίνειας και της βιωσιμότητας της αποποίησης, βλέπε, αναλογικά, UNHCR, *Operational Guidelines on Maintaining*

ται να πρέπει να εξεταστούν υπό το φως του ενδεχόμενου αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα. Λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές περιστάσεις και την ευάλωτη κατάσταση των παιδιών, οι ρήτρες αποκλεισμού πρέπει να εφαρμόζονται με ιδιαίτερη προσοχή στις υποθέσεις ασύλου που αφορούν σε παιδιά¹⁰⁷. Για τις περιπτώσεις των παιδιών που συνδέονται με ένοπλες ομάδες και φέρονται να έχουν διαπράξει εγκλήματα, σημειώνεται ότι ενδέχεται να είναι θύματα εγκλημάτων που προβλέπει το διεθνές δίκαιο και όχι απλά οι αυτουργοί¹⁰⁸.

5. Μέλη των μειονοτικών θρησκευτικών ομάδων και πρόσωπα που θεωρείται ότι παραβαίνουν τον Ισλαμικό Νόμο

Το Σύνταγμα του Αφγανιστάν εγγυάται την ελευθερία της θρησκείας και το συνακόλουθο δικαίωμα κάθε προσώπου να εκδηλώνει τη θρησκεία του κατ' ιδίαν ή δημοσίως¹⁰⁹. Ωστόσο, το Σύνταγμα προβλέπει επίσης ότι κανένας νόμος δεν μπορεί να είναι αντίθετος με το Ισλάμ και παραπέμπει στον Ισλαμικό Νόμο για τα θέματα που δεν ρυθμίζει ρητά¹¹⁰. Επομένως, οι μουσουλμάνοι που ασπάζονται άλλη θρησκεία και όσοι θεωρούνται παραβάτες του Ισλαμικού Νόμου ενδέχεται να αντιμετωπίσουν σοβαρές ποινές σε συνδυασμό με τις κοινωνικές διακρίσεις και το στιγματισμό. Περαιτέρω, αναφέρεται ότι βιώνουν διακρίσεις, που σε κάποιες περιπτώσεις συνιστούν δίωξη¹¹¹, τα μέλη των μειονοτικών θρησκευτικών ομάδων¹¹². Κατά την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για

the Civilian and Humanitarian Character of Asylum, September 2006, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/452b9bca2.html>.

¹⁰⁷ Για περισσότερες πληροφορίες για την εφαρμογή των ρητρών αποκλεισμού στα παιδιά, βλέπε, τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες Νο. 8: *Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Εξέταση των Αιτημάτων Ασύλου των Παιδιών στο πλαίσιο των άρθρων 1 (Α) 2 και 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 22.12.2009, παράγραφοι 58 έως 64, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b2f4f6d2.html>

¹⁰⁸ Σύμφωνα με τις αρχές των Παρισίων «Τα παιδιά, που κατηγορούνται για εγκλήματα του διεθνούς δικαίου που εικάζεται ότι τα τέλεσαν ενώ συνδέονταν με ένοπλες δυνάμεις ή ομάδες, πρέπει κατ' αρχήν να θεωρούνται θύματα των εγκλημάτων του διεθνούς δικαίου και όχι μόνον αυτουργοί. Δικαιούνται τη μεταχείριση που προβλέπει το διεθνές δίκαιο στο πλαίσιο της αναμορφωτικής δικαιοσύνης και της κοινωνικής επανένταξης, κατά τα οριζόμενα στις πολυάριθμες συμφωνίες και αρχές, που προβλέπουν για τα παιδιά ειδική προστασία». Βλέπε, UN Children's Fund (UNICEF), *The Paris Principles. Principles and Guidelines on Children Associated with Armed Forces or Armed Groups*, February 2007, paras. 3.6 & 3.7, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/465198442.html>.

¹⁰⁹ Άρθρο 2 του Συντάγματος του Αφγανιστάν, 3.1.2004, δημοσιευμένο στη διεύθυνση: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/404d8a594.html>. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Συντάγματος, το Ισλάμ είναι η επίσημη θρησκεία του κράτους.

¹¹⁰ Σύμφωνα με το άρθρο 3 «κανένας νόμος δεν μπορεί να αντιβαίνει στο δόγμα και στις διατάξεις της αγίας θρησκείας του Ισλάμ» ενώ το άρθρο 130 αναγνωρίζει την εφαρμογή της νομολογίας *Hanafi* στις υποθέσεις όπου ο νόμος σιωπά. Βλέπε το Σύνταγμα του Αφγανιστάν, 3.1.2004, δημοσιευμένο στη διεύθυνση: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/404d8a594.html>.

¹¹¹ Βλέπε τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη θρησκεία ως λόγο φόβου δίωξης στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και/ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 28.4.2004, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4090f9794.html>

¹¹² Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Συντάγματος, το Ισλάμ είναι η επίσημη θρησκεία του κράτους. Εκτιμάται ότι 99% του πληθυσμού του Αφγανιστάν είναι μουσουλμάνοι – περίπου 80% σουνίτες και 20% σίιτες. Οι μη μουσουλμα-

τους Πρόσφυγες, ανάλογα με τις ειδικότερες περιστάσεις κάθε υπόθεσης, μπορεί να κινδυνεύουν λόγω της θρησκείας τα πρόσωπα που θεωρείται ότι παραβιάζουν τον Ισλαμικό Νόμο, συμπεριλαμβανομένων όσων κατηγορούνται για βλασφημία και των μουσουλμάνων που ασπάζονται άλλη θρησκεία, καθώς και τα μέλη των μειονοτικών θρησκευτικών ομάδων¹¹³.

α) Μουσουλμάνοι που ασπάζονται άλλη θρησκεία

Σύμφωνα με διάφορες ερμηνείες του Ισλαμικού Νόμου¹¹⁴ για τους μουσουλμάνους, η αλλαγή θρησκείας θεωρείται αποστασία και τιμωρείται με θάνατο. Οιοσδήποτε μουσουλμάνος ασπάζεται άλλη θρησκεία έχει διορία τριών ημερών για να την αποκηρύξει, διαφορετικά αντιμετωπίζει το θάνατο δια λιθοβολισμού, στερείται την ακίνητη περιουσία του και κάθε περιουσιακό στοιχείο και κηρύσσεται άκυρος ο γάμος που ενδεχομένως έχει τελέσει¹¹⁵. Παρότι πρόσφατα δεν έχει αναφερθεί η εκτέλεση της θανατικής ποινής σε βάρος των μουσουλμάνων που ασπάζονται άλλη θρησκεία¹¹⁶, τελευταία αναφέρθηκαν συλλήψεις εκχριστιανισθέντων μουσουλμάνων¹¹⁷.

νικές θρησκευτικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των ινδουιστών, των σιχ, των χριστιανών, των Baha'i και των Εβραίων αντιπροσωπεύουν ποσοστό μικρότερο του 0,1% του πληθυσμού. Βλέπε, Government of the Islamic Republic of Afghanistan, *The Second Periodic Report under the Covenant of Economic, Cultural and Social Rights, Common Core Document*, 2006, <http://www.mfa.gov.af/Documents/HR-Reports/Common-Core-Documents.pdf>.

¹¹³ Για περισσότερες οδηγίες για τα αιτήματα ασύλου, όπου ο φόβος δίωξης οφείλεται στη θρησκεία, βλέπε *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη θρησκεία ως λόγο φόβου δίωξης στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και/ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 28.4.2004, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4090f9794.html>. Πολλές έννομες τάξεις έχουν αναγνωρίσει τον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν στο Αφγανιστάν οι μουσουλμάνοι που εκχριστιανίζονται. Για παράδειγμα, το Δικαστήριο Ασύλου και Μετανάστευσης του Ηνωμένου Βασιλείου έκρινε ότι, ο μουσουλμάνος που εκχριστιανίζεται διατρέχει πραγματικό κίνδυνο κακομεταχείρισης, που ισοδυναμεί με δίωξη, στην περίπτωση της επιστροφής του στο Αφγανιστάν. Βλέπε, *NM (Christian Converts)* CG [2009] UKAIT 00045, 13 November 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4afd6a8d2.html>.

¹¹⁴ Το Σύνταγμα σιωπά για τα ζητήματα του προσηλυτισμού από το Ισλάμ.

¹¹⁵ Σύμφωνα με τον Ισλαμικό Νόμο η ηλικία της ικανότητας προς καταλογοισμό είναι 18 ετών για τους άντρες και 16 ετών για τις γυναίκες. Βλέπε, US Department of State, *2010 Report on International Religious Freedom – Afghanistan*, 17 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf2d0bb64.html>.

¹¹⁶ US Department of State, *2010 Report on International Religious Freedom – Afghanistan*, 17 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf2d0bb64.html>. Πιστεύεται ότι, η υπόθεση εκχριστιανισμού του Abdul Rahman είναι η τελευταία που πρόκειται να δικαστεί στο Αφγανιστάν. Ο κύριος Abdul Rahman συνελήφθη το 2006, επειδή απαρνήθηκε το Ισλάμ. Μετά τη διεθνή κατακραυγή αφέθηκε ελεύθερος, αφού ένα Αφγανικό δικαστήριο τον έκρινε ανίκανο προς καταλογοισμό. Λίγο αργότερο διέφυγε από το Αφγανιστάν και ζήτησε άσυλο. Βλέπε, για παράδειγμα, M. Knust, *The case of an Afghan apostate – The Right to a fair Trial between Islamic law and Human Rights in the Afghan Constitution*, Max Planck UNYB, Vol. 10, 2006, pp. 591 & ff., http://www.mpil.de/shared/data/pdf/knust_case_of_an_afghan_apostate.pdf BBC, *Mood hardens against Afghan convert*, 24 March 2006, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/4841334.stm> και EurasiaNet, *Apostasy case reveals constitutional contradictions*, 22 March 2006, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/46f2581a17.html>.

¹¹⁷ Κατά το χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης ήσαν προφυλακισμένοι στην Καμπούλ δύο Αφγανοί άντρες, κατηγορούμενοι για εκχριστιανισμό. Σύμφωνα με το δικηγόρο τους, ο Musa Sayed, 45 ετών και ο Ahmad Shah, 50 ετών, μπορεί να αντιμετωπίσουν τη θανατική ποινή. Βλέπε, Agence France Presse, *Afghans accused of Christian conversion*, 28 November 2010, <http://www.dailytelegraph.com.au/news/breaking-news/afghans-accused-of-christian-conversion/story-e6freuyi-1225962393870> και CNN, *Afghan Christian faces trial for alleged conversion from Islam*, 21 November 2010, <http://religion.blogs.cnn.com/2010/11/21/afghan-christian-faces-trial-for-alleged-conversion-from-islam/?hpt=T2&replytocom=171618>.

Αναφέρεται ότι μετά την προβολή τηλεοπτικής εκπομπής όπου παρουσιάστηκε μαγνητοσκοπημένα η βάπτισμα, το Μάιο του 2010¹¹⁸, μουσουλμάνων που ασπάστηκαν το χριστιανισμό, μέλη του Κοινοβουλίου απηύθυναν έκκληση για τη σύλληψη και την εκτέλεση των φερόμενων εκχριστιανισθέντων μουσουλμάνων. Οι μουσουλμάνοι που ασπάζονται άλλη θρησκεία θεωρούνται ντροπή για την οικογένειά τους και τις υπόλοιπες κοινωνικές δομές και κινδυνεύουν από την απομόνωση, την πίεση να αποκηρύξουν τη νέα θρησκεία τους και, σε ορισμένες περιπτώσεις, από σωματική κακοποίηση. Έτσι, οι μουσουλμάνοι που ασπάζονται άλλη θρησκεία συχνά αναγκάζονται να αποκρύπτουν τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις και αποφεύγουν να ασκούν δημόσια τα λατρευτικά καθήκοντα της νέας θρησκείας τους¹¹⁹.

β) Άλλες πράξεις που παραβιάζουν τον Ισλαμικό Νόμο

Όσοι κατηγορούνται για διάπραξη εγκλημάτων που προβλέπει ο Ισλαμικός Νόμος, όπως είναι η βλασφημία, η αποστασία, η ομοφυλοφιλία και η μοιχεία (*zina*), κινδυνεύουν όχι μόνον από την κοινωνική απόρριψη και τη βία των οικογενειών τους, των μελών της κοινότητά τους και των Ταλιμπάν¹²⁰ αλλά και από την άσκηση ποινικής δίωξης¹²¹. Σε μια υπόθεση που δημοσιοποιήθηκε, χωρίς να είναι μεμονωμένη¹²², ο δημοσιογράφος Parviz Kambakhsh καταδικάστηκε σε θάνατο με

¹¹⁸ Βλέπε, για παράδειγμα, AsiaNews, *Two Afghan converts to Christianity risk the death penalty*, 29 November 2010, <http://www.asianews.it/news-en/Two-Afghan-converts-to-Christianity-risk-the-death-penalty-20123.html> και Rawa News, *Afghan lawmaker calls for execution of Christian converts from Islam*, 5 June 2010, <http://www.rawa.org/temp/runews/2010/06/05/afghan-lawmaker-calls-for-execution-of-christian-converts-from-islam.html>. Σύμφωνα με ανεπιβεβαίωτες αναφορές εκχριστιανισθέντες μουσουλμάνοι συνελήφθησαν και βασανίστηκαν. Βλέπε, AsiaNews, *Appeal for Afghan Christians, sentenced to death for their faith*, 15 June 2010, <http://www.asianews.it/news-en/Appeal-for-Afghan-Christians,-sentenced-to-death-for-their-faith-18680.html>.

¹¹⁹ US Department of State, *2010 Report on International Religious Freedom – Afghanistan*, 17 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf2d0bb64.html> και US Commission on International Religious Freedom, *US-CIRF Annual Report 2010 - The Commission's Watch List: Afghanistan*, 29 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be284070.html>.

¹²⁰ Για παράδειγμα, τον Αύγουστο του 2010 στη βόρεια επαρχία του Αφγανιστάν Kunduz, οι Ταλιμπάν σκότωσαν δια λιθοβολισμού ένα ζευγάρι που διατηρούσε εξωσυζυγικές σχέσεις. Βλέπε, για παράδειγμα, Guardian, *Taliban stone Afghan couple to death for adultery*, 16 August 2010, <http://www.guardian.co.uk/world/2010/aug/16/taliban-couple-stoned-afghanistan>. Ο πρόεδρος Καρζαϊ διέταξε να παραπεμφθούν οι δράστες στη δικαιοσύνη. Βλέπε, Reuters, *Karzai condemns stoning of Afghan couple for adultery*, 17 August, 2010, <http://uk.reuters.com/article/idUKTRE67G23Z20100817>. Αναφέρεται ότι, νωρίτερα, τον Αύγουστο του 2010, στη δυτική επαρχία Baghdis, οι Ταλιμπάν μαστίγωσαν και σκότωσαν μια έγκυο χήρα. Βλέπε, BBC News, *Taliban 'kill adulterous Afghan couple'*, 16 August 2010, <http://www.bbc.co.uk/news/world-south-asia-10983494>. Σε ένα παρόμοιο περιστατικό, τον Απρίλιο του 2009, στη δυτική επαρχία Nimroz, οι Ταλιμπάν σκότωσαν δύο Αφγανούς εφήβους που κατηγορήσαν για προγαμιαίες σχέσεις. Βλέπε, Radio Free Europe/Radio Liberty, *Young Afghan couple killed by Taliban*, 14 April 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49edb5f123.html>.

¹²¹ Για περαιτέρω ανάλυση όσον αφορά στη μεταχείριση των προσώπων που θεωρείται ότι παραβιάζουν τον Ισλαμικό Νόμο βλέπε το κεφάλαιο για τις **Γυναίκες με ειδικά χαρακτηριστικά** και το κεφάλαιο για τις **Λεσβίες, τους Ομοφυλόφιλους, τους Αμφιφυλόφιλους και τους Τρανσζέξουαλ**.

¹²² Σε μια άλλη περίπτωση, ο Ghaus Zalmai και ο Mullah Qari Mushtq, ένας δημοσιογράφος και ένας διευθυντής τζαμιού, καταδικάστηκαν σε κάθειρξη 20 ετών επειδή δημοσίευσαν ανεξάρτητη μετάφραση του Κορανίου, που αναφέρεται ότι παρερμήνευσε στίχους για το αλκοόλ, την επαιτεία, την ομοφυλοφιλία και τη μοιχεία. Μετά την παρέμβαση του Συμβουλίου των Ουλεμάδων και των μελών του Κοινοβουλίου στις 20.3.2010 τους χορηγήθηκε προεδρι-

την κατηγορία της προσβολής θρησκευτικών αξιών. Κατηγορήθηκε ότι το 2008¹²³ κατέβαζε από το διαδίκτυο και διένειμε στους συμφοιτητές του άρθρο που κατέκρινε την πολυγαμία στο Ισλάμ. Ο Kambakhsh καταδικάστηκε σε εκτόπιση αφού απολύθηκε από τη φυλακή μετά από μη δημοσιοποιημένη χάρη που του απένειμε ο Πρόεδρος της χώρας το Σεπτέμβριο του 2009¹²⁴.

γ) Μειονοτικές θρησκευτικές ομάδες

Το Μάιο του 2007 η Γενική Διεύθυνση Fatwas και Αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου έκρινε την πίστη των Baha'ι διακριτή από το Ισλάμ και μορφή βλασφημίας και απεφάνθη ότι είναι αποστάτες όσοι προσηλυτίζονται στη θρησκεία των Baha'is¹²⁵. Αναφέρεται ότι έκτοτε ζει συγκαλυμμένα η μικρή κοινότητα των Baha'is του Αφγανιστάν¹²⁶.

Σύμφωνα με ορισμένες εκθέσεις, τα μέλη των κοινοτήτων Hindu και Sikh εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν κοινωνικές διακρίσεις, παρενοχλήσεις και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τη βία που ασκούν σε βάρος τους τα μέλη άλλων θρησκευτικών ομάδων¹²⁷. Επίσης, οι κοινότητες των Hindu και των Sikh αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω της δήμευσης της γης τους από τις τοπικές αρχές και τους διοικητές και των δυσκολιών πρόσβασης σε γη για την καύση των νεκρών¹²⁸.

κή χάρη. Βλέπε, US Department of State, *2010 Report on International Religious Freedom – Afghanistan*, 17 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf2d0bb64.html> και US Commission on International Religious Freedom, *USCIRF Annual Report 2010 - The Commission's Watch List: Afghanistan*, 29 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be284070.html>.

¹²³ Βλέπε, BBC, *Afghan 'blasphemy' death sentence*, 23 January 2008, http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/7204341.stm. Το Φεβρουάριο του 2008, το Ανώτατο Αφγανικό Δικαστήριο μετέτρεψε την ποινή σε 20ετή κάθειρξη. Βλέπε, US Commission on International Religious Freedom, *USCIRF Annual Report 2010 - The Commission's Watch List: Afghanistan*, 29 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be284070.html>.

¹²⁴ US Commission on International Religious Freedom, *USCIRF Annual Report 2010 - The Commission's Watch List: Afghanistan*, 29 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be284070.html>.

¹²⁵ Βλέπε, για παράδειγμα, Freedom House, *Freedom in the World 2010 - Afghanistan*, 3 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0ceb0d28.html> και US Commission on International Religious Freedom, *USCIRF Annual Report 2010 - The Commission's Watch List: Afghanistan*, 29 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be284070.html>. Αναφέρεται ότι, η απόφαση είναι ασαφής όσον αφορά στη δυνατότητα των γυναικών Baha'ι να τελούν γάμο με μουσουλμάνους (σουνίτες ή σίιτες) άντρες. Βλέπε, US Department of State, *2010 Report on International Religious Freedom – Afghanistan*, 17 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf2d0bb64.html>.

¹²⁶ Εκτιμάται ότι, στο Αφγανιστάν ζουν 400 Baha'is, εκ των οποίων 300 στην Καμπούλ. Βλέπε, US Department of State, *2010 Report on International Religious Freedom – Afghanistan*, 17 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf2d0bb64.html>.

¹²⁷ Για παράδειγμα, κάποια παιδιά σιχ και ινδουιστές υποφέρουν στο σχολείο από τις παρενοχλήσεις των παιδιών που ανήκουν σε θρησκείες που είναι η πλειοψηφία. Βλέπε, US Department of State, *2010 Report on International Religious Freedom – Afghanistan*, 17 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf2d0bb64.html> και AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan - IV*, December 2009, p. 6, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html>. Βλέπε, επίσης, RFI, *Islamic republic*, 14 November 2009, http://www.rfi.fr/actuen/articles/119/article_5843.asp και The Guardian, *Afghanistan's marginalised Hindus*, 2 August 2009, <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/belief/2009/aug/02/afghanistan-hindus>.

¹²⁸ Αναφέρεται ότι συχνά, λόγω του φόβου των αντιπoiνων, οι ινδουιστές και οι σιχ επιλέγουν να μην διεκδικήσουν την αποκατάστασή τους στην περιουσία τους ενώπιον των δικαστηρίων, ειδικά όταν την κατέχουν τοπικοί ισχυροί ηγέτες. Βλέπε, US Department of State, 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf2d0bb64.html> και RFI,

Επιπλέον, αναφέρεται ότι δεν καταχωρούνται στο Αφγανιστάν οι μη μουσουλμανικοί γάμοι. Όμως, στην πράξη, οι μη Μουσουλμάνοι έχουν τη δυνατότητα να τελέσουν γάμο εφόσον δεν δηλώνουν δημοσίως τις μη μουσουλμανικές πεποιθήσεις τους. Επίσης, επιτρέπεται η τέλεση γάμου μεταξύ μουσουλμάνων ανδρών και μη μουσουλμάνων γυναικών, αλλά όχι το αντίθετο¹²⁹.

6. Γυναίκες με ειδικά χαρακτηριστικά

Είναι επαρκώς τεκμηριωμένες οι παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου των γυναικών και των κοριτσιών κατά τη διακυβέρνηση της χώρας από το καθεστώς των Ταλιμπάν (1996 έως 2001)¹³⁰. Από το 2001, η κυβέρνηση υιοθέτησε σημαντικά μέτρα για τη βελτίωση της κατάστασης των γυναικών στη χώρα. Πρόκειται για μέτρα που διασφαλίζουν τη συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική ζωή, την εφαρμογή των διεθνών προτύπων για την προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών στην εθνική νομοθεσία¹³¹ καθώς και για τη σύσταση του Υπουργείου Γυναικείων Υποθέσεων, που έχει αρμοδιότητα να εξασφαλίσει την ισότητα των φύλων¹³².

Ωστόσο, η κατάσταση των γυναικών και των κοριτσιών εξακολουθεί να προκαλεί σοβαρές ανησυχίες σε αρκετά μέτωπα. Τούτο ισχύει ιδιαίτερα σε περιοχές που υπάγονται στον αποτελεσματικό έλεγχο των Ταλιμπάν και της ομάδας Hezb-i-Islami (Gulbuddin), όπου αναφέρεται ότι στοχοποιούνται οι γυναίκες που απασχολούνται σε ευρύ φάσμα επαγγελμάτων, συμπεριλαμβαν-

Sikhs struggle for recognition in Islamic republic, 14 November 2009, http://www.rfi.fr/actuen/articles/119/article_5843.asp.

¹²⁹ Σύμφωνα με το Αφγανικό δίκαιο, όλοι οι πολίτες θεωρούνται μουσουλμάνοι. Βλέπε, *US Embassy, Kabul, Public Services and Information*, πρόσβαση στις 1.12.2010, December 2010, <http://kabul.usembassy.gov/marriage.html> και US Department of State, *2010 Report on International Religious Freedom – Afghanistan*, 17 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf2d0bb64.html>.

¹³⁰ Τα διατάγματα του καθεστώτος των Ταλιμπάν περιόρισαν σημαντικά την κυκλοφορία, τη συμπεριφορά και την ενδυμασία των γυναικών καθώς και κάθε πτυχή της ζωής τους. Βλέπε, για παράδειγμα, Human Rights Watch, *Humanity Denied: Systematic Violations of Women's Rights in Afghanistan*, 29 October 2001, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3bdeb9ef4.html> UN Sub-Commission on the Promotion and Protection of Human Rights, *The Implementation of Human Rights with Regard to Women, Report of the Secretary-General on the situation of women and girls in Afghanistan, submitted in accordance with Sub-Commission resolution 1999/14*, E/CN.4/Sub.2/2000/18, 21 July 2000, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6aeb14.html> Amnesty International, *Women in Afghanistan: Pawns in men's power struggles*, 1 November 1999, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6a99513.html>, Danish Immigration Service, *Report on Fact-finding Mission to Afghanistan (1 November - 29 November 1997)*, 1 July and Amnesty International, *Women in Afghanistan: The violations continue*, June 1997, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/48298bcfaf.html>.

¹³¹ Το Σύνταγμα του Αφγανιστάν εγγυάται ίσα δικαιώματα σε άντρες και γυναίκες. Βλέπε, άρθρο 22 του Συντάγματος του Αφγανιστάν, 3.1.2004, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/404d8a594.html>. Περαιτέρω, ο Νόμος για την Εξάλειψη της Βίας σε βάρος των Γυναικών, που υιοθετήθηκε τον Ιούλιο του 2009, ποινικοποιεί διάφορες μορφές βίας που ασκούνται σε βάρος των γυναικών. Βλέπε, Human Rights Watch, *World Report 2010 - Afghanistan*, 20 January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b586cfec.html>.

¹³² Βλέπε, για παράδειγμα, UN Commission on the Status of Women, *The situation of women and girls in Afghanistan*, E/CN.6/2006/5, 30 December 2005, paras. 19-26, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/46c5b3080.html> Το Υπουργείο Γυναικείων Υποθέσεων ιδρύθηκε το 2001, σχεδόν αμέσως μετά την πτώση του καθεστώτος του Ταλιμπάν, κατ' εφαρμογήν της Συμφωνίας της Βόννης. Για περισσότερες πληροφορίες για την εντολή και τις δραστηριότητες του Υπουργείου, βλέπε: <http://www.mowa.gov.af/english/index.php>.

νομένων των δημοσίων υπαλλήλων¹³³. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι, ανάλογα με τις περιστάσεις κάθε υπόθεσης, μπορεί να κινδυνεύουν λόγω της συμμετοχής τους σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, της θρησκείας ή / και των (αποδιδόμενων) πολιτικών πεποιθήσεων, οι γυναίκες με τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στη συνέχεια, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων της σεξουαλικής και της φυλετικής βίας καθώς και των επιβλαβών παραδοσιακών πρακτικών, καθώς και οι γυναίκες που θεωρείται ότι παραβαίνουν τα κοινωνικά ήθη¹³⁴.

¹³³ Human Rights Watch, *The “Ten-Dollar Talib” and Women’s Rights Afghan Women and the Risks of Reintegration and Reconciliation*, 13 July 2010, pp. 24-35, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3c07372.html>. Για περισσότερες πληροφορίες για τη μεταχείριση των γυναικών στη δημόσια ζωή, βλέπε Κεφάλαιο III A (1) Πρόσωπα που συνδέονται με ή θεωρείται ότι συνδέονται με την Κυβέρνηση και τη Διεθνή Κοινότητα, συμπεριλαμβανομένης της Πολυεθνικής Δύναμης (ISAF).

¹³⁴ Ο βιασμός και άλλες μορφές σεξουαλικής βίας ή βίας που οφείλεται στο φύλο, όπως είναι η ενδο-οικογενειακή βία και η εμπορία ανθρώπων, μπορεί να συνιστά δίωξη, ειδικά όταν κράτος δεν έχει τη βούληση ή αδυνατεί να παράσχει αποτελεσματική προστασία. Για περισσότερες οδηγίες βλέπε, *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη δίωξη λόγω γένους στα πλαίσια ερμηνείας του άρθρου 1 A (2) της Σύμβασης του 1951 και/ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 7.5.2002, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3d36f1c64.html> και *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη συμμετοχή σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα στα πλαίσια του άρθρου 1 A (2) της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 7.5.2002, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3d36f23f4.html>. Σύμφωνα με την Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων, η παράλειψη του κράτους να επιδείξει την προσηκουσα επιμέλεια για να σταματήσει, να τιμωρήσει και να παράσχει μέσα αποκατάστασης στα θύματα της βίας που οφείλεται στο φύλο, όπως είναι ο βιασμός, η ενδοοικογενειακή βία και η εμπορία ανθρώπων, διευκολύνει και επιτρέπει στα μη κρατικά όργανα δίωξης να τελούν παρόμοιες πράξεις σε καθεστώς ατιμωρησίας ενώ η αδιαφορία ή η απραξία του κράτους αποτελεί μια μορφή ενθάρρυνσης και / ή *de facto* άδειας. Βλέπε, Επιτροπή του ΟΗΕ κατά των Βασανιστηρίων, *Γενικό Σχόλιο No. 2: Εφαρμογή του Άρθρου 2 της Σύμβασης από τα Συμβαλλόμενα Κράτη*, CAT/C/GC/2, 24.1.2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/47ac78ce2.html>. Στην απόφαση επί της υπόθεσης *N. κατά Σουηδίας*, Προσφυγή No. 23505/09, 20.7.2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c4d4e4e2.html>, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σημείωσε ότι οι γυναίκες διατρέχουν ιδιαίτερο υψηλό κίνδυνο να υποστούν κακομεταχείριση στο Αφγανιστάν εάν θεωρείται ότι δεν συμμορφώνονται με τους ρόλους που τους επιβάλλουν τα κοινωνικά πρότυπα, η παράδοση ή το νομικό σύστημα. Το γεγονός και μόνο ότι η προσφεύγουσα διέμεινε στη Σουηδία μπορεί να εκληφθεί ως υπέρβαση των ορίων της αποδεκτής συμπεριφοράς. Το γεγονός ότι επιθυμούσε να διαζευχθεί από το σύζυγό της και, σε κάθε περίπτωση, ότι δεν επιθυμούσε να ζει πλέον μαζί του, μπορεί να έχει σοβαρές, απειλητικές για τη ζωή της, συνέπειες κατά την επιστροφή της στο Αφγανιστάν. Περαιτέρω, προκύπτει από εκθέσεις ότι, υψηλό ποσοστό Αφγανών γυναικών πλήττονται από την ενδοοικογενειακή βία και πράξεις που οι αρχές θεωρούν θεμιτές και, επομένως, δεν τιμωρούν. Ασυνόδευτες γυναίκες ή γυναίκες χωρίς άρρενα «κηδεμόνα» αντιμετωπίζουν διαρκώς σοβαρούς περιορισμούς στην προσωπική ή επαγγελματική τους ζωή αλλά και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Συχνά, στερούνται τα μέσα διαβίωσης, κυρίως όταν δεν προστατεύονται από άρρενα συγγενή. Εν όψει των ανωτέρω, κατά το Δικαστήριο, η επαναπροώθηση της κυρίας N. από τη Σουηδία στο Αφγανιστάν παραβιάζει το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Βλέπε, επίσης, *RRT Case No. 1005628* [2010] RRTA 822, 21 September 2010, <http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/sinodisp/au/cases/cth/RRTA/2010/822.html>, όπου το Δικαστήριο Προσφύγων της Αυστραλίας έκρινε ότι η προσφεύγουσα, χήρα χωρίς οικογενειακό περιβάλλον στο Αφγανιστάν, είναι μέλος ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας, που αποτελείται από τις ηλικιωμένες Αφγανές γυναίκες χωρίς αντρική προστασία. Για περισσότερες οδηγίες για τις γυναίκες – θύματα εμπορίας ανθρώπων ή για τις γυναίκες που κινδυνεύουν εκ νέου από την εμπορία ανθρώπων βλέπε τις *Κατευθυντήριες Οδηγίες για της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την Εφαρμογή του άρθρου 1 A (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων στα θύματα της εμπορίας ανθρώπων ή στα πρόσωπα που κινδυνεύουν από την εμπορία ανθρώπων*, 7.4.2006, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/443679fa4.html>.

α) Σεξουαλική βία και βία κατά των γυναικών

Το Αφγανιστάν υιοθέτησε πρόσφατα νομοθετικά μέτρα για την ποινικοποίηση της βίας που ασκείται σε βάρος των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής και της ενδοοικογενειακής βίας, των εξαναγκασμένων γάμων και των γάμων ανηλίκων¹³⁵. Ωστόσο, αναφέρεται ότι είναι ενδημική η σεξουαλική και φυλετική βία που υφίστανται οι γυναίκες στο Αφγανιστάν¹³⁶. Οι γυναίκες που θεωρείται ότι δεν συμμορφώνονται με τους ρόλους που προβλέπουν γι' αυτές η κοινωνία, η παράδοση και ο νόμος μπορεί να υφίστανται σεξουαλική και φυλετική βία, συμπεριλαμβανομένων των «εγκλημάτων τιμής», των βιασμών, των απαγωγών, των αναγκαστικών αμβλώσεων και της ενδοοικογενειακής βίας¹³⁷. Οι κοινωνικές αναστολές και ο φόβος του στιγματισμού και

¹³⁵ Ο Νόμος για την Εξάλειψη της Βίας σε βάρος των Γυναικών, που υιοθετήθηκε με προεδρικό διάταγμα τον Ιούλιο του 2009, ποινικοποιεί διάφορες μορφές βίας σε βάρος των γυναικών, συμπεριλαμβανομένου του βιασμού. Ο Νόμος προβλέπει επίσης την ίδρυση νέας Επιτροπής στο Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα με αρμοδιότητα την παρακολούθηση και τη διερεύνηση των περιστατικών βίας σε βάρος των γυναικών. Βλέπε, Human Rights Watch, *The "Ten-Dollar Talib" and Women's Rights Afghan Women and the Risks of Reintegration and Reconciliation*, 13 July 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3c07372.html>.

¹³⁶ Βλέπε, για παράδειγμα, UNAMA, *UNAMA Press Conference, Kabul - Ines Alberdi, Executive Director of UNIFEM*, 25 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf3883d2.html>. Αναφέρεται ότι, στο Αφγανιστάν, η ενδοοικογενειακή βία πλήττει το 95% των νοικοκυριών. Βλέπε, Freedom House, *Freedom in the World 2010 - Afghanistan*, 3 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0ceb0d28.html>. Σύμφωνα με εθνική δημοσκόπηση, 87,2% των γυναικών έχουν βιώσει στη ζωή τους τουλάχιστον μία φορά κάποια μορφή σωματικής, σεξουαλικής ή ψυχολογικής βίας ή τον εξαναγκασμένο γάμο. Βλέπε, Global Rights, *Living with Violence: A National Report on Domestic Abuse in Afghanistan*, March 2008, http://www.globalrights.org/site/DocServer/final_DVR_JUNE_16.pdf?docID=9803. Περαιτέρω, παρατηρητές οργανώσεων προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου αναφέρουν ότι, εν γένει, έχουν αυξηθεί τα περιστατικά των γυναικών που καταφεύγουν στην πρακτική του αυτοτραυματισμού και άλλων μορφών αυτοκτονίας. Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του πρώην αναπληρωτή Υπουργού Υγείας, Faizullah Kakar, που στηρίζεται στα αρχεία του Υπουργείου Υγείας του Αφγανιστάν και στις εκθέσεις των νοσοκομείων, περίπου 2.300 γυναίκες και κορίτσια διαπράττουν απόπειρες αυτοκτονίας σε ετήσια βάση, κυρίως λόγω πνευματικών διαταραχών, ενδοοικογενειακής βίας και / ή των κοινωνικό-οικονομικών δυσχερειών. Βλέπε, UNAMA, *High rates of suicide and domestic violence against Afghan women, new reports show*, 7 August 2010, <http://unama.unmissions.org/Default.aspx?tabid=1783&ctl=Details&mid=1882&ItemID=9932>. Οι Αφγανικές αρχές δεν επιβεβαίωσαν τα ευρήματα της μελέτης. Τον Αύγουστο του 2010, το Υπουργείο Γυναικείων Υποθέσεων είχε καταγράψει περισσότερες από 1.900 περιπτώσεις βίας σε βάρος των γυναικών και μόλις 37 αυτοκτονίες τα τελευταία δύο χρόνια. Αυτά τα στατιστικά στοιχεία καταμετρούν μόνον τις περιπτώσεις που καταγγέλλονται στις αρχές και, επομένως, πιστεύεται ότι υποτιμούν την πραγματική κατάσταση. Βλέπε, IRIN, *Afghanistan: Attempted suicide by women, girls on the rise?*, 6 August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c64f11bc.html>. Για άλλες περιπτώσεις αυτό-τραυματισμών, βλέπε, επίσης, The New York Times, *For Afghan Wives, a Desperate, Fiery Way Out*, 7 November 2010, <http://www.nytimes.com/2010/11/08/world/asia/08burn.html>, Time, *Afghanistan: When Women Set Themselves on Fire*, 7 July 2010, <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,2002340,00.html>, Institute for War and Peace Reporting, *Female Suicide On Rise in Herat*, 7 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c11f8051a.html>, RAWA, *A Young Afghan Girl Committed Self-immolation*, 24 January 2010, <http://www.rawa.org/temp/runews/2010/01/24/a-young-girl-committed-self-immolation.html>, RAWA, *A Newly-Married Bride Dies of Self-Immolation in Afghanistan*, 10.1.2010, <http://www.rawa.org/temp/runews/2010/01/10/a-newly-married-bride-dies-of-self-immolation.html>, και AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan - IV*, December 2009, p. 18, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html>.

¹³⁷ Σύμφωνα με Αφγανούς αξιωματούχους και αξιωματούχους της UNAMA, οι γυναίκες στο Αφγανιστάν υποφέρουν από «ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά ενδοοικογενειακής βίας». Σύμφωνα με επικαιροποιημένη Έκθεση για τη Βία σε Βάρος των Γυναικών που εξέδωσε το Υπουργείο Γυναικείων Υποθέσεων του Αφγανιστάν και η UNIFEM, με την υποστήριξη της UNAMA και του Συστήματος Διαχείρισης Πληροφοριών του Αφγανιστάν από τον Οκτώβριο του 2006 έως τα μέσα του 2009 καταγράφηκαν περίπου 2000 περιστατικά βίας σε βάρος των γυναικών. Βλέπε, UNAMA, *High rates of suicide and domestic violence against Afghan women, new reports show*, 7 August 2010, <http://unama.unmis>

των αντιποίνων, συμπεριλαμβανομένων της κοινότητάς τους και των μελών της οικογένειάς τους, συχνά αποθαρρύνουν τα θύματα από την καταγγελία των περιστατικών σεξουαλικής και φυλετικής βίας. Καθώς στο Αφγανιστάν θεωρείται ευρέως ότι οι σεξουαλικές σχέσεις εκτός γάμου ατιμάζουν τις οικογένειες, τα θύματα βιασμού αντιμετωπίζουν τον εξοστρακισμό, τις αναγκαστικές εκτρώσεις ακόμη και το θάνατο¹³⁸. Πριν την πρόσφατη ποινικοποίηση του βιασμού, με την υιοθέτηση του Νόμου για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, οι γυναίκες που ήσαν θύματα βιασμού διέτρεχαν, μαζί με τους δράστες, τον κίνδυνο ποινικής δίωξης για μοιχεία (*zina*), με αποτέλεσμα να μην καταγγέλλουν τα σχετικά εγκλήματα¹³⁹. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι οι παρατηρητές των δικαιωμάτων του ανθρώπου έχουν αναδείξει τα προβληματικά σημεία του νέου νόμου, που πρέπει να αντιμετωπιστούν¹⁴⁰.

Ο στιγματισμός που προκαλεί η σεξουαλική βία πλήττει το θύμα και όχι το δράστη. Επίσης, τα θύματα δεν έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματικές μορφές δικαστικής προστασίας και στην άσκηση ενδίκων μέσων. Έτσι, η σεξουαλική βία δεν αντιμετωπίζεται ούτε από τις αρχές εφαρμογής του νόμου ούτε από την κοινωνία¹⁴¹. Σε κάποιες περιπτώσεις, οι αρχές επιβολής του νόμου ενθαρρύνουν ή εξαναγκάζουν τις γυναίκες και τα κορίτσια που διαφεύγουν την ενδοοικογενειακή βία να επιστρέψουν στις οικογένειές τους και δεν τους παρέχουν προστασία¹⁴². Αναφέρεται επί-

sions.org/Default.aspx?tabid=1783&ctl=Details&mid=1882&ItemID=9932. Βλέπε, επίσης, AIHRC, *Press Release on International Women's Day*, 6 March 2010, http://www.aihrc.org.af/2010_eng/Eng_pages/Press_Releases/2010/pre_6_Mar_2010.pdf και Human Rights Watch, *"We Have the Promises of the World": Women's Rights in Afghanistan*, 3 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b179c4a2.html><http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html>. Όμως, μόνη η οργάνωση AIHRC κατέγραψε το 2008 2.081 περιστατικά βίας σε βάρος των γυναικών. Βλέπε, AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan - IV*, December 2009, p. 18, . Σύμφωνα με τη Διεύθυνση Γυναικείων Υποθέσεων της επαρχίας Baghlan, από τον Ιανουάριο έως το Νοέμβριο του 2009 καταγράφηκαν 74 περιστατικά βίας σε βάρος των γυναικών, συμπεριλαμβανομένων, έξη δολοφονιών, τριών αυτοκτονιών, δέκα αποδράσεων, δέκα περιπτώσεων στέρσης τροφής, οκτώ αναγκαστικών γάμων, επτά διαλυμένων αρραβώνων, και άλλων περιπτώσεων σωματικής κακοποίησης. Βλέπε, US Department of State, *2009 Report on International Religious Freedom - Afghanistan*, 26 October 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ae8616357.html>.

¹³⁸ See, for example, UNAMA, *Silence is Violence: End the Abuse of Women in Afghanistan*, 8 July 2009, pp. 21-32, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a548f532.html> και Watchlist on *Protecting Children Affected by Armed Conflict in Afghanistan*, 14 June 2010, p. 29, www.watchlist.org/reports/pdf/Afghanistan%20Report%202010.pdf.

¹³⁹ Human Rights Watch, *"We Have the Promises of the World": Women's Rights in Afghanistan*, 3 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b179c4a2.html>.

¹⁴⁰ Βλέπε, για παράδειγμα, UNAMA, *UNAMA Press Conference, Kabul - Ines Alberti, Executive Directive of UNIFEM*, 25.11.2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf3883d2.html> και IRIN, *Afghanistan: Women's rights trampled despite new law*, 8 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9a1e83c.html>.

¹⁴¹ Βλέπε, για παράδειγμα, Kristine Herman, *Hearing Their Voices and Meeting Their Needs: Victims of Violence Against Women in Afghanistan*, *Journal of Humanitarian Assistance*, 7 April 2010, <http://jha.ac/2010/04/07/hearing-their-voices-and-meeting-their-needs-victims-of-violence-against-women-in-afghanistan/> και UN Human Rights Council, *Report of the High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Afghanistan and on the achievements of technical assistance in the field of human rights*, A/HRC/13/62, 11 January 2010, para. 27, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc2c8d62.html>.

¹⁴² Για παράδειγμα, δύο νεαρά κορίτσια ηλικίας 13 και 14 ετών, που διέφυγαν από τη συζυγική εστία στο χωριό Oshaan της περιοχής Dolaina στην επαρχία Ghor για να αποφύγουν την ενδοοικογενειακή βία που υφίσταντο από τους κατά πολύ μεγαλύτερους σε ηλικία συζύγους τους συνελήφθησαν στη γειτονική επαρχία Herat και αναγκάστη-

σης ότι, σε ορισμένες περιοχές, η αποτελεσματική δίωξη των βίαιων σεξουαλικών εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένου του βιασμού, υπονομεύεται από την ατιμωρησία που απολαμβάνουν οι δράστες. Οι δράστες συχνά έχουν δεσμούς με ισχυρούς διοικητές, μέλη των αντικυβερνητικών ένοπλων ομάδων, οργανωμένων εγκληματικών δικτύων ή τοπικών παραγόντων εξουσίας¹⁴³.

β) Επιβλαβείς παραδοσιακές πρακτικές

Σε όλες τις εθνοτικές ομάδες του Αφγανιστάν, σε διαφορετικό βαθμό στις αστικές και στις αγροτικές κοινότητες, είναι ευρέως διαδεδομένες οι επιβλαβείς παραδοσιακές πρακτικές¹⁴⁴. Ριζωμένες στη νοοτροπία των διακρίσεων που διαπνέει τις απόψεις για το ρόλο και τη θέση των γυναικών στην κοινωνία του Αφγανιστάν, οι επιβλαβείς παραδοσιακές πρακτικές επηρεάζουν δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια¹⁴⁵. Πρόκειται για τους γάμους ανηλίκων και τους αναγκαστικούς γάμους¹⁴⁶, για τη χρησιμοποίηση των κοριτσιών για την επίλυση διαφορών, για τους γάμους ανταλλαγής, για τον αναγκαστικό περιορισμό στο σπίτι και για τα εγκλήματα τιμής¹⁴⁷. Ως πολιτι-

καν να επιστρέψουν στο χωριό Oshaan. Επειδή εγκατέλειψαν τους συζύγους τους με την επιστροφή τους μαστιγώθηκαν δημοσίως. Βλέπε, *The New York Times*, *Child Brides Escape Marriage, but Not Lashes*, 30 May 2010, <http://www.nytimes.com/2010/05/31/world/asia/31flogging.html>. Βλέπε, επίσης, Human Rights Watch, *"We Have the Promises of the World": Women's Rights in Afghanistan*, 3.12.2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b179c4a2.html> <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49d07f272.html> και UNAMA, *Arbitrary Detention in Afghanistan: A Call For Action, Volume I - Overview and Recommendations*, January 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a548f532.html>.

¹⁴³ Σύμφωνα με πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Σύμφωνα με έκθεση της UNAMA, στο 39% των περιπτώσεων που αναλύθηκαν στη βόρεια περιοχή, οι δράστες είχαν άμεσες σχέσεις με προύχοντες και έτσι απολάμβαναν ασυλία από την ποινική δίωξη και την κοινωνική κατακραυγή. Βλέπε, UNAMA, *Silence is Violence: End the Abuse of Women in Afghanistan*, 8 July 2009, pp. 21-32, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a548f532.html>.

¹⁴⁴ Σύμφωνα με έκθεση της UNAMA που στηρίζεται σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε σχεδόν όλες τις 34 επαρχίες του Αφγανιστάν. Βλέπε, *Practices and Implementation of the Law on Elimination of Violence against Women in Afghanistan*, 9 December 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d00c4e82.html>.

¹⁴⁵ Βλέπε, UNAMA, *Harmful Traditional Practices and Implementation of the Law on Elimination of Violence against Women in Afghanistan*, 9 December 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d00c4e82.html>.

¹⁴⁶ Σύμφωνα με τη UNIFEM, 57% του συνολικού αριθμού των γάμων στο Αφγανιστάν τελείται μεταξύ παιδιών (ηλικίας μικρότερης της νόμιμης των 16 ετών) και 70% έως 80% είναι αναγκαστικοί γάμοι. Βλέπε, UNIFEM Afghanistan, *The Situation of Women in Afghanistan*, UNIFEM Afghanistan Fact Sheet, last updated February 2010, <http://afghanistan.unifem.org/media/pubs/factsheet/10/index.html>. Αναφέρεται ότι, στις αγροτικές περιοχές επιτρέπονται οι γάμοι των κοριτσιών λίγο μετά την εφηβεία. Βλέπε, Human Rights Watch, *"We Have the Promises of the World": Women's Rights in Afghanistan*, 3 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b179c4a2.html>. Τη διετία 2008-2009, η AIHRC κατέγραψε 190 περιπτώσεις αναγκαστικών γάμων και το Υπουργείο Γυναικείων Υποθέσεων 186 περιπτώσεις. Κατά την AIHRC, είναι άμεση η σχέση μεταξύ των αναγκαστικών γάμων και της ενδοοικογενειακής βίας. Βλέπε, AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan - IV*, December 2009, p. 57, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html>. Ωστόσο, είναι δύσκολη η συλλογή επικαιροποιημένων και αξιόπιστων στοιχείων για τους αναγκαστικούς γάμους και τους γάμους παιδιών λόγω της έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων για τους γάμους αυτούς. Η ανεξάρτητη Επιτροπή Προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο Αφγανιστάν εκτιμά ότι, σε ποσοστό πλέον του 39% οι Αφγανές είναι θύματα αναγκαστικών γάμων. Βλέπε, AIHRC, *Evaluation report on General Situation of Women in Afghanistan*, 2005, http://www.aihrc.org.af/rep_eng_wom_situation_8_march.htm#_ftn7.

¹⁴⁷ Σύμφωνα με έκθεση της UNAMA που στηρίζεται σε έρευνα που διενεργήθηκε σε όλες σχεδόν τις 34 επαρχίες του Αφγανιστάν. Βλέπε, UNAMA, *Harmful Traditional Practices and Implementation of the Law on Elimination of Vi-*

σμικά αποδεκτή πρακτική, οι καταναγκαστικοί γάμοι αποτελούν μέσο διακανονισμού χρεών ή ενίσχυσης της θέσης μιας οικογένειας μέσω κοινωνικών συμμαχιών. Στο Αφγανιστάν, οι αναγκαστικές μορφές του γάμου περιλαμβάνουν: (i) το γάμο - «πώληση» (δηλαδή οι γυναίκες και τα κορίτσια αποτελούν αντικείμενο αγοραπωλησίας με αντάλλαγμα συγκεκριμένη ποσότητα εμπορευμάτων, μετρητά ή απλά για το διακανονισμό του οικογενειακού χρέους), (ii) *baad dadan*, μια φυλετική μορφή επίλυσης διαφορών όπου η οικογένεια που διέπραξε την παράβαση προσφέρει στην «αδικημένη» οικογένεια μια κοπέλα, για παράδειγμα για να ρυθμιστεί το «χρέος του αίματος»¹⁴⁸, (iii) *baadal*, όταν δύο οικογένειες ανταλλάσσουν τις κόρες τους προσπαθώντας να ελαχιστοποιήσουν το κόστος του γάμου¹⁴⁹. Η οικονομική ανασφάλεια και οι συνεχιζόμενες συγκρούσεις διαιωνίζουν το πρόβλημα των γάμων των ανηλίκων. Η πρακτική αυτή συχνά θεωρείται μέσο επιβίωσης για το κορίτσι και την οικογένειά της¹⁵⁰.

Διαφαίνεται ότι δεν εφαρμόζεται πλήρως ο Νόμος για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, που ποινικοποιεί πολλές επιβλαβείς παραδοσιακές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων της αγοραπωλησίας γυναικών για γάμο, της προσφοράς των γυναικών για την επίλυση των διαφορών στο πλαίσιο της πρακτικής *baad*, των γάμων ανηλίκων και των αναγκαστικών γάμων¹⁵¹. Τούτο οφείλεται εν μέρει στην απροθυμία και στην αδυναμία ορισμένων αρχών επιβο-

olence against Women in Afghanistan, 9 December 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d00c4e82.html>. Για περισσότερες πληροφορίες για τις πρακτικές γάμου στο Αφγανιστάν, συμπεριλαμβανομένων του *badaal* (γάμος ανταλλαγής), της τιμής της νύφης και της πολυγαμίας, βλέπε Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Decisions, Desires and Diversity: Marriage Practices in Afghanistan*, February 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4992cc722.html> και Women and Children Legal Research Foundation, *Early marriage in Afghanistan*, 2008, http://www.w-clrf.org/English/eng_pages/Researches/Early%20Marriage%20with%20cover.pdf.

¹⁴⁸ Παρότι έχουν μειωθεί, αναφέρεται ότι οι γάμοι *baad* συνεχίζουν να αποτελούν μέσο επίλυσης των διαφορών. Βλέπε, για παράδειγμα, Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Community-Based Dispute Resolution Processes in Nangarhar Province*, December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3870cf2.html>, *Community-Based Dispute Resolution Processes in Bamiyan Province*, December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b38706e2.html> και Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Decisions, Desires and Diversity: Marriage Practices in Afghanistan*, February 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4992cc722.html>. Για παράδειγμα, η περίπτωση δίχρονου κοριτσιού που αποτέλεσε αντικείμενο συναλλαγής, στο πλαίσιο γάμου *baad*, για το σεξουαλικό παράπτωμα του θείου της. Βλέπε, Institute for War and Peace Reporting, *Afghan Girls Suffer for Sins of Male Relatives*, 26 March 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49dc4b201c.html>.

¹⁴⁹ Βλέπε, για παράδειγμα, Institute for War and Peace Reporting, *Afghan Runaways Flee Forced Marriages*, 26 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf4a3e32c.html>, Institute for War and Peace Reporting, *Afghanistan's Frustrated Singles*, 26 April 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49f7ff541e.html> και AIHRC, *Economic and Social Rights Report III*, December 2008, pp 34-35, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a03f56b2.html>.

¹⁵⁰ Αναφέρεται ότι, η φτώχεια αναγκάζει τις οικογένειες να «πωλούν» τα κορίτσια για γάμο, ειδικά σε πολύ μεγαλύτερους σε ηλικία άντρες. Βλέπε, *Harmful Traditional Practices and Implementation of the Law on Elimination of Violence against Women in Afghanistan*, 9 December 2010, pp. 18-19, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d00c4e82.html> και UNICEF, *Forced and early marriages still common for girls in Afghanistan*, 17 March 2010, <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/MUMA-83N3QL>.

¹⁵¹ See UNAMA, *Harmful Traditional Practices and Implementation of the Law on elimination of Violence against Women in Afghanistan*, 9 December 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d00c4e82.html>.

λής του νόμου να εφαρμόσουν το νόμο, στάση που αποτελεί βασικό παράγοντα που συμβάλλει στη διατήρηση των επιβλαβών παραδοσιακών πρακτικών¹⁵². Ενώ σε ορισμένες επαρχίες έχουν διενεργηθεί ανακρίσεις και ασκηθεί δίωξεις δυνάμει των διατάξεων του Νόμου, εξακολουθούν να εκφράζονται σοβαρές ανησυχίες για την εφαρμογή του¹⁵³.

γ) Γυναίκες που θεωρείται ότι παραβαίνουν τα κοινωνικά ήθη

Παρόλες τις προσπάθειες της κυβέρνησης να προάγει την ισότητα των φύλων οι γυναίκες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν διάχυτες κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές διακρίσεις λόγω των προκαταλήψεων και των εθμικών πρακτικών που τις περιθωριοποιούν¹⁵⁴. Εξαιτίας των κοινωνικών και οικογενειακών πιέσεων, οι περισσότερες γυναίκες που διαμένουν στις αγροτικές περιοχές του Αφγανιστάν δεν εξέρχονται από την οικογενειακή εστία χωρίς τη *burqa* και άρρενα συνοδό¹⁵⁵. Συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν τον κοινωνικό στιγματισμό και διακριτική μεταχείριση οι μη συνοδευόμενες γυναίκες, οι γυναίκες που στερούνται άρρενα «φύλακα» (*mahram*), συμπεριλαμβανομένων των διαζευγμένων, των ανύπαντρων που δεν είναι παρθένες, και των γυναικών με διαλυμένο αρραβώνα¹⁵⁶. Οι γυναίκες που δεν έχουν αντρική στήριξη και προστασία αδυνατούν

¹⁵² Αναφέρεται ότι οι εθνικής εμβέλειας αρχές δεν παρέχουν καθόλου ή παρέχουν ανεπαρκείς οδηγίες στις τοπικές αρχές για τον τρόπο εφαρμογής του νόμου, ειδικά στο πλαίσιο εφαρμογής και των υπόλοιπων ποινικών νόμων. Σε πολλές αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές διαπιστώνεται άγνοια του νόμου, που δεν εφαρμόζεται. Βλέπε, UNAMA, *Harmful Traditional Practices and Implementation of the Law on Elimination of Violence against Women in Afghanistan*, 9 December 2010, pp. 18-19, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d00c4e82.html>.

¹⁵³ Για παράδειγμα, έως το Νοέμβριο του 2010, οι Εισαγγελία της επαρχίας Herat είχε ασκήσει ποινική δίωξη κατ' εφαρμογήν του νόμου σε 88 υποθέσεις, ενώ σε εθνικό επίπεδο έχουν ασκηθεί 11 ποινικές δίωξεις. Βλέπε, UNAMA, *Harmful Traditional Practices and Implementation of the Law on Elimination of Violence against Women in Afghanistan*, 9 December 2010, pp. 18-19, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d00c4e82.html>.

¹⁵⁴ UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR), *Consideration of reports submitted by States parties under articles 16 and 17 of the Covenant: concluding observations of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights: Afghanistan*, E/C.12/AFG/CO/2-4, 7 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1732dc2.html> Για περισσότερες πληροφορίες για τη μεταχείριση των γυναικών που θεωρείται ότι παραβιάζουν τον Ισλαμικό Νόμο, βλέπε το Κεφάλαιο III (A) 5, [Μέλη των Εθνοτικών Θρησκευτικών Ομάδων και Πρόσωπα που Θεωρείται ότι Παραβιάζουν τον Ισλαμικό Νόμο](#).

¹⁵⁵ Παρότι στις αστικές περιοχές οι γυναίκες δεν φορούν πλέον την *burqa*, αρκετές επιλέγουν κάποιο είδος καλύμματος της κεφαλής, είτε για προσωπικούς λόγους είτε λόγω της πίεσης του κοινωνικού περιβάλλοντός τους. Βλέπε, US Department of State, *2010 Report on International Religious Freedom - Afghanistan*, 17 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf2d0bb64.html> και US Department of State, *2009 Country Report on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

¹⁵⁶ Σύμφωνα με έρευνα της UNAMA, « οι γυναίκες που κυκλοφορούν δημοσίως μόνες διακινδυνεύουν τη φήμη τους και την ασφάλειά τους. Μουλάδες που συμβουλευθήκε η UNAMA για τους σκοπούς της έρευνας αναφέρθηκαν σε ισλαμικούς κανόνες για να δικαιολογήσουν την άποψη ότι η γυναίκα μπορεί να κυκλοφορεί δημοσίως μόνον όταν συνοδεύεται από άρρενα συγγενή, που την επιβλέπει, δηλαδή *mahram* (κηδεμόνα). Αυτή η ερμηνεία του Ισλάμ είναι συνηθισμένη στο Αφγανιστάν, αν και οι ειδικοί του Ισλαμικού Νόμου τους οποίους συμβουλευθήκε η UNAMA στο πλαίσιο της έρευνας διαφωνούν με την άποψη ότι η θρησκεία επιβάλλει τη συνοδεία της γυναίκας από άρρενα συγγενή, εφόσον τηρούνται ορισμένοι κανόνες που αφορούν στη *hijab* (ισλαμικό μαντήλι)». Βλέπε, UNAMA, *Silence is Violence: End the Abuse of Women in Afghanistan*, 8 July 2009, p. 10, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a548f532.html>. Βλέπε, επίσης, *Womankind Worldwide, Taking Stock Update: Afghan Women and Girls Seven Years On*, February 2008, p. 25, [38](http://www.gaps-</p></div><div data-bbox=)

να εξασφαλίσουν τα μέσα επιβίωσης, δεδομένων των υφιστάμενων κοινωνικών προτύπων που επιβάλλουν περιορισμούς στις γυναίκες που ζουν μόνες, συμπεριλαμβανομένων των περιορισμών που αφορούν στην ελευθερία κυκλοφορίας.

Σημειώνονται ακόμη περιστατικά κράτησης με την αιτιολογία των θεωρούμενων «εγκλημάτων ηθικής», όπως είναι η «απόδραση» από την οικογενειακή εστία¹⁵⁷ (συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων της ενδοοικογενειακής βίας¹⁵⁸), η μη προσήκουσα συνοδεία¹⁵⁹ ή η άρνηση γάμου¹⁶⁰. Σε αυτά τα ζητήματα το εθιμικό δίκαιο συχνά υπερισχύει του ποινικού ή αστικού δικαί-

uk.org/docs/Womankind_Afghan.pdf

¹⁵⁷ Σύμφωνα με το Διευθυντή της AIHRC, που είναι υπεύθυνος για τις βόρειες περιοχές της χώρας, έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια ο αριθμός των κοριτσιών που δραπετεύουν από τα σπίτια τους, συχνά διαφεύγοντας τους αναγκαστικούς γάμους ή την ενδοοικογενειακή βία. Συνεχίζει να είναι πραγματικότητα η κράτηση, ως τιμωρία για την απόδραση. Σε πρόσφατη επίσκεψη σε γυναικείες φυλακές, ο Fawzia Nawabi, διευθυντής του γυναικείου τμήματος της οργάνωσης AIHRC συνάντησε 15 κορίτσια που φυλακίστηκαν επειδή απέδρασαν από τα σπίτια τους στην επαρχία Balkh, 22 στην επαρχία Jawzian, 8 στην επαρχία Sar-i Pol και 4 στην επαρχία Samangan. Βλέπε, Institute for War and Peace Reporting, *Afghan Runaways Flee Forced Marriages*, 26 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf4a3e32c.html>. Στο Αφγανιστάν, η απόδραση από το σπίτι στιγματίζει το δράστη. Παρότι δεν ορίζεται ειδικά στον Ποινικό Κώδικα, θεωρείται ότι συνίσταται στην πράξη της εγκατάλειψης χωρίς την πρόθεση επιστροφής, στην εγκατάλειψη των μελών της οικογένειας χωρίς την άδεια των γονέων ή των νομίμων κηδεμόνων. Βλέπε, AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan - IV*, December 2009, p. 58, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html>.

¹⁵⁸ Σύμφωνα με γνωμοδότηση που εξέδωσε το Ανώτατο Συμβούλιο του Ανωτάτου Δικαστηρίου του Αφγανιστάν στις 1.8.2010, η απόδραση λόγω της ενδοοικογενειακής βίας δεν θεωρείται θρησκευτικό έγκλημα (αδίκημα ηθικής) όταν η γυναίκα αναζητά καταφύγιο/προστασία σε κάποιον συγγενή της ή στις αρμόδιες αρχές. Όμως, η απόδραση σε σπίτι ξένου αντιβαίνει στις αρχές του Ισλαμικού Νόμου και επισύρει τιμωρία. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες έχει αντίγραφο της απόφασης (στη γλώσσα dari). Ωστόσο, στην πράξη, οι γυναίκες που διαφεύγουν την ενδοοικογενειακή βία μπορεί να αντιμετωπίσουν σοβαρές κυρώσεις. Σε μια υπόθεση που δημοσιοποιήθηκε ευρέως τοπικός δικαστής, διοικητής των Ταλιμπάν, καταδίκασε σε ακρωτηριασμό των αυτιών και της μύτης ένα 18χρονο κορίτσι που διέφυγε από τη συζυγική εστία λόγω ενδοοικογενειακής βίας. Βλέπε, Time, *Afghan Women and the Return of the Taliban*, 29 July 2010, <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,2007238,00.html>. Αναφέρεται ότι οι Αφγανικές αρχές συνέλαβαν τον πεθερό του θύματος. Όμως, ο διευθυντής της AIHRC στην επαρχία Uruzgan διέψευσε προηγούμενες αναφορές για εμπλοκή των Ταλιμπάν στην υπόθεση. Αναφέρεται ότι, το κορίτσι είχε δοθεί από την οικογένειά της όταν ήταν παιδί για τη ρύθμιση «χρέους αίματος». Βλέπε, BBC News, *Arrest in case of Afghan teenager who had face maimed*, 7 December 2010, <http://www.bbc.co.uk/news/world-south-asia-11937681>. Επίσης, οι αξιωματούχοι εφαρμογής του νόμου μπορεί να εξαναγκάζουν τις γυναίκες και κορίτσια που διαφεύγουν την ενδοοικογενειακή βία να επιστρέψουν στις οικογένειές τους, με αποτέλεσμα να στερούνται κάθε προστασία. Βλέπε, για παράδειγμα, The New York Times, *Child Brides Escape Marriage, but Not Lashes*, 30 May 2010, <http://www.nytimes.com/2010/05/31/world/asia/31flogging.html>

¹⁵⁹ Σύμφωνα με τη νομολογία Hanafi η «ακατάλληλη συνοδεία» είναι αδίκημα. Οι γυναίκες κρατούνται, διώκονται και καταδικάζονται όταν συνοδεύονται από ακατάλληλο άρρενα ή Khelwat-esahiha. Βλέπε, UNAMA, *Arbitrary Detention in Afghanistan: A Call For Action, Volume I - Overview and Recommendations*, January 2009, p.7, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49d07f272.html>.

¹⁶⁰ UNAMA, *Harmful Traditional Practices and Implementation of the Law on Elimination of Violence against Women in Afghanistan*, 9 December 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d00c4e82.html>. Οι γυναίκες και τα κορίτσια που έχουν τελέσει αδικήματα ηθικής κινδυνεύουν από το οικογενειακό τους περιβάλλον. Βλέπε, Institute for War and Peace Reporting, *No Life Outside for Female Ex-Cons in Afghanistan*, 24 August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c762dc72c.html> και Human Rights Watch, *“We Have the Promises of the World”: Women’s Rights in Afghanistan*, 3 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b179c4a2.html>. Σύμφωνα με μελέτη του 2008 οι περισσότερες γυναίκες ήσαν φυλακισμένες για «εγκλήματα ηθικής», κυρίως για zina (30%) ή επειδή απέδρασαν από το σπίτι (24%). Βλέπε, Women and Children Legal Research Foundation, *Women’s Access to Justice – Problems and Challenges*, 2008, http://www.wclrf.org/English/eng_pages/Researches/Women_a_t_Justice/WATJ.pdf.

ου¹⁶¹. Η κράτηση για παραβιάσεις του εθιμικού δικαίου ή του Ισλαμικού Νόμου πλήττει δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια¹⁶². Οι γυναίκες και τα κορίτσια που φεύγουν από το σπίτι συχνά διώκονται με την κατηγορία της «πρόθεσης» να διαπράξουν *zina* (σεξουαλική επαφή εκτός γάμου)¹⁶³. Δεδομένου ότι η μοιχεία και τα «εγκλήματα ηθικής» μπορεί να προκαλέσουν την τέλεση εγκλημάτων τιμής, οι αρχές δικαιολογούν σε ορισμένες περιπτώσεις την κράτηση των γυναικών που κατηγορούνται για τις προαναφερόμενες πράξεις με το σκεπτικό ότι λειτουργεί ως προστατευτικό μέτρο¹⁶⁴.

Το Μάρτιο του 2009 υιοθετήθηκε ο Σιιτικός Νόμος για την Προσωπική Κατάσταση¹⁶⁵, που στην αρχική του μορφή επέτρεπε το συζυγικό βιασμό και τους περιορισμούς της ελευθερίας κυκλοφορίας των Σιιτών γυναικών εκτός της εστίας τους χωρίς την άδεια του συζύγου τους, εκτός από τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης¹⁶⁶. Παρότι ο νόμος τροποποιήθηκε μετά από εθνικές και διεθνείς επικρίσεις, διατηρήθηκαν κάποιες αμφισβητούμενες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών που εισάγουν διακρίσεις όσον αφορά στην επιτροπεία, στο κληρονομικό δικαίωμα, στους γάμους ανηλίκων και στους περιορισμούς κυκλοφορίας εκτός της οικογενειακής εστίας¹⁶⁷.

¹⁶¹ Human Rights Watch, *“We Have the Promises of the World”: Women’s Rights in Afghanistan*, 3 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b179c4a2.html>. Υπογραμμίζεται ότι οι υποθέσεις οικογενειακού δικαίου δικάζονται δυνάμει του Αστικού Κώδικα που στηρίζεται στη Σχολή *Hanafi* του σουνιτικού Ισλάμ, που εφαρμόζεται ανεξάρτητα από το δόγμα του ενδιαφερόμενου (σουνίτης ή σίιτης).

¹⁶² UNAMA, *Arbitrary Detention in Afghanistan: A Call For Action, Volume I - Overview and Recommendations*, January 2009, p. 6, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49d07f272.html>.

¹⁶³ UNAMA, *Harmful Traditional Practices and Implementation of the Law on Elimination of Violence against Women in Afghanistan*, 9 December 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d00c4e82.html>.

¹⁶⁴ US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

¹⁶⁵ Σιιτικός Νόμος για την Προσωπική Κατάσταση, March 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a24ed5b2.html>. Ο νόμος υιοθετήθηκε κατ’ εφαρμογήν του άρθρου 131 του Συντάγματος του Αφγανιστάν και ρυθμίζει ζητήματα οικογενειακού δικαίου (δηλαδή γάμο, διαζύγιο και κληρονομικά δικαιώματα) της σιιτικής κοινότητας, που αποτελεί περίπου 20% του πληθυσμού της χώρας.

¹⁶⁶ Βλέπε, για παράδειγμα, Human Rights Watch, *“We Have the Promises of the World”: Women’s Rights in Afghanistan*, 3 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b179c4a2.html>.

¹⁶⁷ Βλέπε, για παράδειγμα, US Department of State, *2010 Report on International Religious Freedom - Afghanistan*, 17 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf2d0bb64.html>. Καταργήθηκε η αμφιλεγόμενη διάταξη που απαιτούσε από τη σύζυγο να ικανοποιεί τις σεξουαλικές επιθυμίες του συζύγου της. Ωστόσο, οι Αφγανοί νομικοί εμπειρογνώμονες εκφράζουν την άποψη ότι ο σύζυγος μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 162 του τροποποιημένου νόμου για να αρνηθεί τη συντήρηση της συζύγου του όταν αυτή του αρνείται, ότι θεωρεί ότι αποτελεί συζυγικό του δικαίωμα. Βλέπε, UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR), *Consideration of reports submitted by States parties under articles 16 and 17 of the Covenant: concluding observations of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights: Afghanistan*, E/C.12/AFG/CO/2-4, 7 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1732dc2.html>. Βλέπε, επίσης, UN Human Rights Council, *Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Afghanistan and on the achievements of technical assistance in the field of human rights*, A/HRC/13/62, 11 January 2010, paras. 4 and 21-23, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc2c8d62.html>, όπου καταγγέλλεται ο νόμος επειδή νομιμοποιεί επιζήμιες παραδοσιακές και εθιμικές πρακτικές που ταπεινώνουν τις γυναίκες και απευθύνεται έκκληση για την κατάργησή του.

7. Παιδιά με ειδικά χαρακτηριστικά

Μεταξύ των πλέον ευάλωτων ομάδων στο Αφγανιστάν, τα παιδιά φέρουν το κύριο βάρος των συνεχιζόμενων ένοπλων συγκρούσεων. Αναφέρεται ότι, οι Ταλιμπάν και άλλες αντικυβερνητικές ένοπλες ομάδες ευθύνονται για τις περισσότερες παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου που διαπράττονται σε βάρος παιδιών¹⁶⁸. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι, ανάλογα με τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπόθεσης, τα παιδιά με τα ειδικότερα χαρακτηριστικά που περιγράφονται στη συνέχεια¹⁶⁹, συμπεριλαμβανομένων των ανήλικων στρατιωτών, των παιδιών σχολικής ηλικίας, ιδίως των κοριτσιών, καθώς και των παιδιών που είναι θύματα σεξουαλικής βίας λόγω φύλου, μπορεί να κινδυνεύουν λόγω της συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, της θρησκείας ή / και των (αποδιδόμενων) πολιτικών πεποιθήσεων¹⁷⁰. Τα αιτήματα ασύλου των παιδιών, συμπεριλαμβανομένων των ισχυρισμών των πρώην παιδιών στρατιωτών, που ενδέχεται να εξετάζονται υπό το φως των ρητρών αποκλεισμού, πρέπει να αξιολογούνται με προσοχή και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την εξέταση των αιτημάτων ασύλου των παιδιών¹⁷¹.

α) Αναγκαστική στρατολόγηση

Τον Απρίλιο του 2010, το Υπουργείο Εσωτερικών του Αφγανιστάν θεσμοθέτησε την απαγόρευση κατάταξης των παιδιών στις αστυνομικές δυνάμεις και την αποστράτευση και την επα-

¹⁶⁸ Βλέπε, για παράδειγμα, UN Secretary-General, *Children and armed conflict: report of the Secretary-General*, A/64/742 - S/2010/181, 13 April 2010, para 30, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcc6a2.html>.

¹⁶⁹ Για περισσότερες πληροφορίες για τη μεταχείριση των κοριτσιών που υφίστανται τις βλαβερές παραδοσιακές πρακτικές και σεξουαλική βία και βία λόγω φύλου, βλέπε κεφάλαιο III A (6) *Γυναίκες με ειδικά χαρακτηριστικά*.

¹⁷⁰ Για περισσότερες οδηγίες βλέπε τις *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη συμμετοχή σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα στα πλαίσια του άρθρου 1 A (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 7.5.2002, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3d36f23f4.html> και τις *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την εφαρμογή του άρθρου 1 A (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων στα θύματα εμπορίας ανθρώπων ή στα πρόσωπα που κινδυνεύουν από την εμπορία ανθρώπων*, 7.4.2006, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/443679fa4.html>.

¹⁷¹ Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την *Εξέταση των Αιτημάτων Ασύλου των Παιδιών στο πλαίσιο των άρθρων 1 A (2) και 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 22.12.2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b2f4f6d2.html>. Η Αρχή Εξέτασης Προσφύγων της Νέας Ζηλανδίας διαπίστωσε πρόσφατα ότι οι προσφεύγοντες, δύο παιδιά από το Αφγανιστάν, κινδύνευαν να στοχοποιηθούν στο σχολείο από διάφορες αντικυβερνητικές ομάδες εξεγερμένων αλλά και να υποστούν παρενοχλήσεις, σωματική κακοποίηση ή απαγωγή πηγαίνοντας και επιστρέφοντας από το σχολείο: «σωρευτικά, στο πλαίσιο της σοβαρής βίας με την οποία οι εξεγερμένοι πλήττουν τα σχολεία και τους μαθητές στοχοποιώντας σύμβολα της κυβέρνησης και της «δύσης» και στο πλαίσιο της σωματικής τιμωρίας που εφαρμόζεται στα σχολεία, είναι πραγματικός ο κίνδυνος να υποστούν οι προσφεύγοντες σοβαρή βλάβη». Κατά την Αρχή, οι προσφεύγοντες είχαν βάσιμο και δικαιολογημένο φόβο δίωξης λόγω της συμμετοχής τους σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, δηλαδή στην ομάδα των παιδιών. Βλέπε, *Refugee Appeal Nos. 76305, 76306, 76307 & 76308*, 30 June 2010, paras. 142-146, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3ebb052.html>.

νένταξη των παιδιών που υπηρετούσαν στις δυνάμεις της αστυνομίας¹⁷². Ωστόσο, εκφράζονται ανησυχίες για τη στρατολόγηση παιδιών στις δυνάμεις ασφαλείας του Αφγανιστάν, συμπεριλαμβανομένων των Εθνικών Δυνάμεων Ασφαλείας και της Εθνικής Αστυνομικής Δύναμης¹⁷³ της χώρας. Αναφέρονται αναγκαστικές στρατολογήσεις παιδιών σε ένοπλες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των Ταλιμπάν, του δικτύου Haqqani, της ομάδας Hezb-i-Islami, του Μετώπου Tora Bora και Jamat Sunat al-Dawa Salafia, κυρίως στις νότιες, νοτιοανατολικές και ανατολικές περιοχές. Κινδυνεύουν ιδιαίτερα από τη στρατολόγηση στις ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες τα εσωτερικά εκτοπισμένα παιδιά και τα παιδιά απομονωμένων πληθυσμών σε περιοχές όπου μαίνονται συγκρούσεις¹⁷⁴. Αναφέρεται ότι οι προαναφερόμενες ομάδες απαγάγουν τα παιδιά με σκοπό τη στρατιωτική εκπαίδευσή τους στο Πακιστάν. Περαιτέρω, αυτά τα παιδιά έχουν χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση επιθέσεων αυτοκτονίας ή για την τοποθέτηση εκρηκτικών, που συχνά προκαλούν το θάνατό τους¹⁷⁵.

¹⁷² Βλέπε, UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, <http://www.un.org/Docs/sc/sgrep10.htm>. Πειθαρχικά μέτρα επιβάλλονται σε βάρος των υπεύθυνων στρατολόγησης. Βλέπε, UN News Service, *Afghan prohibition of under-age police recruitment wins UN applause*, 10 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be90fc9c.html>.

¹⁷³ Βλέπε, για παράδειγμα, Watchlist on Children and Armed Conflict, *Setting the Right Priorities: Protecting Children Affected by Armed Conflict in Afghanistan*, 14 June 2010, <http://www.watchlist.org/reports/pdf/Afghanistan%20Report%202010.pdf> και UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR), *Consideration of reports submitted by States parties under articles 16 and 17 of the Covenant: concluding observations of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights: Afghanistan*, E/C.12/AFG/CO/2-4, 7 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1732dc2.html>.

¹⁷⁴ UN Human Rights Council, *Annual report of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict, Radhika Coomaraswamy*, A/HRC/15/58, 3 September 2010, Annex 1, p. 18, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c8f28b32.html> και UNAMA, *February 2010 Mission Report by the Special Representative of the Secretary-General for Children in Armed Conflict on visit to Afghanistan*, 26 February 2010, p. 5, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0e143b2.html>

¹⁷⁵ Σύμφωνα με στρατιωτική έκθεση των ΗΠΑ, στο Αφγανιστάν οι Ταλιμπάν χρησιμοποιούν τα παιδιά ηλικίας τριών ετών ως ασπίδες ή για να συλλέγουν χρησιμοποιημένα φυσίγγια και εφήβους, στους οποίους παραχωρούν μοτοσικλέτες, για να τοποθετούν βόμβες στους δρόμους. Βλέπε, USA Today, *U.S. military report: Taliban uses youths in Afghan fight*, 13 September 2010, http://www.usatoday.com/news/world/afghanistan/2010-09-12-child-soldiers-afghanistan_N.htm. Σύμφωνα με την UNAMA, αναφέρεται ότι οι Ταλιμπάν χρησιμοποιούν παιδιά ηλικίας 13 ετών ως βομβιστές αυτοκτονίας. Στις 22.2.2010, στην επαρχία Nangahar, ένα νεαρό αγόρι εκπυροσκόπησε εκρηκτικά τοποθετημένα στο γιλέκο που φορούσε στοχοποιώντας έναν κυβερνητικό φυλετικό αρχηγό. Από την επίθεση σκοτώθηκαν 14 πολίτες. Βλέπε, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, p. 4, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html> Βλέπε, επίσης, UN Secretary-General, *Children and armed conflict: report of the Secretary-General*, A/64/742 - S/2010/181, 13 April 2010, para. 47, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcce6a2.html>, UNAMA, *February 2010 Mission Report by the Special Representative of the Secretary-General for Children in Armed Conflict on visit to Afghanistan*, 26 February 2010, p. 5, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0e143b2.html> και UNAMA, *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict, 2009*, January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4ef6d52.html>.

β) Πρόσβαση στην εκπαίδευση

Η επιδείνωση της κατάστασης ασφαλείας είχε αρνητικές συνέπειες στην εκπαίδευση¹⁷⁶. Ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες αλλά και συντηρητικά στοιχεία, σε ορισμένες κοινότητες, αντιτίθενται στην εκπαίδευση των κοριτσιών, έχουν αυξήσει τις επιθέσεις σε σχολεία, δασκάλους και μαθητές, ιδιαίτερα σε μαθήτριες. Παρόμοιες επιθέσεις σημειώνονται σε όλη τη χώρα και παρουσιάζουν αξιοσημείωτη αύξηση στις περιοχές γύρω από την Καμπούλ, Wardak, Logar και Khost, καθώς και στις ανατολικές επαρχίες Laghman, Kunar και Nangarhar. Από τις επιθέσεις αυτές πλήττονται περιοχές που προηγουμένως θεωρούνταν σταθερές, όπως οι Takhar και Badakhshan¹⁷⁷. Οι επιθέσεις συνίστανται στον εκφοβισμό των μαθητών και των εκπαιδευτικών, στην τοποθέτηση αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών στους χώρους των σχολείων, σε απαγωγές, ξυλοδαρμούς και στη δολοφονία του προσωπικού του σχολείου, σε εμπρησμούς και σε άλλες στοχευμένες βίαιες πράξεις κατά των σχολείων¹⁷⁸. Αναφέρεται ότι, οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες διένειμαν «νυκτερινές επιστολές» προειδοποιώντας τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές να μην πηγαίνουν στο σχολείο, και ότι τοποθετήθηκαν αυτοσχέδιοι εκρηκτικοί μηχανισμοί στους δρόμους που οδηγούν στα σχολεία¹⁷⁹. Εξαιτίας αυτών των επιθέσεων πολλά σχολεία καταστράφηκαν ή

¹⁷⁶ Βλέπε, για παράδειγμα, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, p. 11, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>.

¹⁷⁷ Βλέπε, για παράδειγμα, Human Rights Watch, *The “Ten-Dollar Taliban” and Women’s Rights Afghan Women and the Risks of Reintegration and Reconciliation*, 13 July 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3c07372.html> UN Secretary-General, *Children and armed conflict: report of the Secretary-General*, A/64/742 - S/2010/181, 13 April 2010, para. 50, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcce6a2.html> και Human Rights Watch, *“We Have the Promises of the World”: Women’s Rights in Afghanistan*, 3 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b179c4a2.html>

¹⁷⁸ Σύμφωνα με κυβερνητικούς αξιωματούχους, τη νύχτα της 8.11.2010 ένοπλοι πυρπόλησαν σχολείο θηλέων στην περιοχή Alengar της επαρχίας Laghman. Βλέπε, CNN, *Girls’ school burned down in Afghanistan, Qurans destroyed*, 9 November 2010, <http://edition.cnn.com/2010/WORLD/asiapcf/11/09/afghanistan.school.torched/index.html>. Αναφέρεται ότι, τον Αύγουστο του 2010, στόχος επίθεσης με δηλητήριο ήταν ένα σχολείο θηλέων στην ανατολική Καμπούλ. Μετά το περιστατικό ακολούθησαν επανειλημμένες επιθέσεις ως έκφραση αντίθεσης στην εκπαίδευση των γυναικών. Κατά το ειδησεογραφικό πρακτορείο Rajhwok Afghan News, 73 μαθήτριες και δάσκαλοι υποβλήθηκαν σε θεραπεία λόγω των συμπτωμάτων από το δηλητηριασμένο αέρα, ενώ σύμφωνα με το Reuters, 40 μαθήτριες νοσηλεύτηκαν μετά την επίθεση. Το προηγούμενο περιστατικό δηλητηρίασης είχε αναφερθεί τον Ιούνιο, όταν αρρώστησαν περίπου 50 μαθήτριες στην επαρχία Ghazni. Βλέπε, NATO Civil-Military Fusion Centre, *Afghanistan Review*, 1 September 2010, [https://www.cimicweb.org/Documents/CFC_AFG_Newsletters_Archive/CFC_Weekly_Sector_Review-Afghanistan_\(01-Sep-10\).pdf](https://www.cimicweb.org/Documents/CFC_AFG_Newsletters_Archive/CFC_Weekly_Sector_Review-Afghanistan_(01-Sep-10).pdf) και AlertNet, *Afghan girls fall ill after apparent gas poisoning*, 25 August 2010, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/SGE6700EQ.htm>. Βλέπε επίσης Watchlist on Children and Armed Conflict, *Setting the Right Priorities: Protecting Children Affected by Armed Conflict in Afghanistan*, 14 June 2010, <http://www.watchlist.org/reports/pdf/Afghanistan%20Report%202010.pdf> και UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, <http://www.un.org/Docs/sc/sgrep10.htm>. Αναφέρεται επίσης ότι, σε όλη τη χώρα, από τον Ιανουάριο έως το Νοέμβριο του 2009, σε παρόμοια περιστατικά σκοτώθηκαν τουλάχιστον 23 μαθητές και 342 υπέστησαν σοβαρούς ή ελαφρείς τραυματισμούς ενώ σκοτώθηκαν 24 δάσκαλοι και εκπαιδευτικό προσωπικό και 41 τραυματίστηκαν. Βλέπε, UN Secretary-General, *Children and armed conflict: report of the Secretary-General*, A/64/742 - S/2010/181, 13 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcce6a2.html>.

¹⁷⁹ Για παράδειγμα, αναφέρεται ότι, στις 29.2.2010 οι Ταλιμπάν απέστειλαν απειλητικές επιστολές απαιτώντας να κλείσουν τα σχολεία στην πρωτεύουσα της επαρχίας Baghlan. Βλέπε, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010*

έπαυσαν να λειτουργούν σε μόνιμη ή προσωρινή βάση, ιδιαίτερα στις νότιες, νότιο-ανατολικές, βόρειες και κεντρικές περιοχές της χώρας¹⁸⁰. Τον Ιούνιο του 2010, το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ καταδίκασε επισήμως τις επιθέσεις κατά των σχολείων και των μαθητών, ιδιαίτερα τις επιθέσεις κατά των μαθητριών¹⁸¹.

γ) Η σεξουαλική βία και η βία λόγω φύλου

Αναφέρεται ότι είναι συνηθισμένη στο Αφγανιστάν η σεξουαλική κακοποίηση και βία κατά των παιδιών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου δράστες είναι τα μέλη της οικογένειάς τους¹⁸². Περαιτέρω, ιδιαίτερα στα βόρεια της χώρας¹⁸³, είναι κοινωνικά αποδεκτή¹⁸⁴ η πρακτική *bacha bazi* (αγόρι παιγνίδι), δηλαδή η χρησιμοποίηση αγοριών από μεγαλύτερους σε ηλικία και ισχυρούς άντρες για λόγους σεξουαλικής και κοινωνικής διασκέδασης. Σύμφωνα με ορισμένες εκθέσεις, οι τοπικές αρχές ανέχονται και, σε κάποιες περιπτώσεις, προστατεύουν¹⁸⁵ αυτήν την

– *Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, p. 11, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>.

¹⁸⁰ Βλέπε, για παράδειγμα, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, p. 11, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>. Τον Απρίλιο του 2010, στην επαρχία Helmand ήσαν κλειστά πλέον του 70% των σχολείων ενώ στην επαρχία Zabul πλέον του 80%. Βλέπε, see UN Secretary-General, *Children and armed conflict: report of the Secretary-General*, A/64/742 - S/2010/181, 13 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcce6a2.html>. Σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας του Αφγανιστάν, το Φεβρουάριο του 2010 450 σχολεία δεν λειτουργούσαν λόγω της δράσης των εξεγερμένων, επηρεάζοντας 200.000 παιδιά και 3.000 δασκάλους. Βλέπε, UNAMA, *February 2010 Mission Report by the Special Representative of the Secretary-General for Children in Armed Conflict on visit to Afghanistan*, 26 February 2010, p. 10, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0e143b2.html>.

¹⁸¹ UN Human Rights Council, *Addressing attacks on school children in Afghanistan*, A/HRC/RES/14/15, 23 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c2c59492.html>.

¹⁸² Σύμφωνα με στοιχεία που συνέλεξε η οργάνωση AIHRC από το 2003 έως το 2010, τα αγόρια κινδυνεύουν περισσότερο από τα κορίτσια να κακοποιηθούν σεξουαλικά. Βλέπε, Watchlist on Children and Armed Conflict, *Setting the Right Priorities: Protecting Children Affected by Armed Conflict in Afghanistan*, 14 June 2010, p. 29, <http://www.watchlist.org/reports/pdf/Afghanistan%20Report%202010.pdf>. Για περισσότερες πληροφορίες για τη σεξουαλική βία και κακοποίηση από την οποία κινδυνεύουν τα παιδιά, βλέπε επίσης UN Secretary-General, *Children and armed conflict: report of the Secretary-General*, A/64/742 - S/2010/181, 13 April 2010, para 49, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcce6a2.html> και Reuters, *Afghan children face world's worst conditions-UN*, 18 March 2010, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/SGE62G0G9.htm>. Για περισσότερες πληροφορίες για τη μεταχείριση των κοριτσιών που υφίστανται σεξουαλική βία και βία λόγω του φύλου τους βλέπε Κεφάλαιο III A (6) [Γυναίκες με ειδικά χαρακτηριστικά](#).

¹⁸³ UN Secretary-General, *Children and armed conflict: report of the Secretary-General*, A/64/742 - S/2010/181, 13 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcce6a2.html> και US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>. Η πρακτική θεωρείται σύμβολο του καθεστώτος, καθώς τη συντροφιά των αγοριών (που αποκαλούνται *halekon* στο νότιο Αφγανιστάν και *bacha bi reesh* – δηλαδή αγόρια χωρίς γένια – σε άλλες περιοχές) μοιράζονται κάποιες φορές με άλλους άντρες σε γιορτές και συναθροίσεις.

¹⁸⁴ Βλέπε, για παράδειγμα, UN Secretary-General, *Children and armed conflict: report of the Secretary-General*, A/64/742 - S/2010/181, 13 April 2010, para 49, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcce6a2.html> και ABC News, *The Warlord's Tune: Afghanistan's war on children*, 22 February 2010, <http://www.abc.net.au/news/stories/2010/02/22/2826024.html>. Οι δράστες είναι ή συνδέονται με τοπικούς άρχοντες, όπως είναι οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι, ισχυροί διοικητές, μέλη των ένοπλων ομάδων και των εγκληματικών συμμοριών. Βλέπε, UNAMA, *Silence is Violence: End the Abuse of Women in Afghanistan*, 8 July 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a548f532.html>.

¹⁸⁵ Βλέπε, για παράδειγμα, BBC News, *The sexually abused dancing boys of Afghanistan*, 7 September 2010,

πρακτική στην οποία συμμετέχουν αγόρια ηλικίας ακόμη και δέκα ετών. Το γενικό κλίμα ατιμωρησίας και το κενό του κράτους δικαίου έχουν επηρεάσει αρνητικά την καταγγελία των περιπτώσεων σεξουαλικής κακοποίησης και βίας κατά των παιδιών στις αρχές και τη δίωξη των δραστών¹⁸⁶. Τα παιδιά που συμμετέχουν στην παραδοσιακή πρακτική *bacha bazi* – συχνά λόγω της φτώχειας, του εξαναγκασμού ή δια της βίας¹⁸⁷ – πρέπει να αντιμετωπίζονται από τους κριτές των αιτημάτων ασύλου ως θύματα και επιζώντες βιασμού, και όχι ως πρόσωπα που επιδίδονται με ελεύθερη βούληση σε σεξουαλικές πράξεις.

8. Θύματα εμπορίας ανθρώπων

Αναφέρεται ότι οι πολίτες του Αφγανιστάν, συμπεριλαμβανομένων αντρών, γυναικών και παιδιών, είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων στο εσωτερικό της χώρας τους αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο για λόγους αναγκαστικής εργασίας¹⁸⁸ και σεξουαλικής εκμετάλλευσης¹⁸⁹. Αφγανοί άντρες – θύματα εμπορίας ανθρώπων διακινούνται στο Ιράν, στο Πακιστάν, στην Ελλάδα, στα κράτη του Κόλπου, και, ενδεχομένως, σε χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας, για καταναγκαστική εργασία και για την εξόφληση χρεών στους τομείς της γεωργίας και των κατασκευών¹⁹⁰. Αναφέρεται ότι, τα παιδιά-θύματα της εμπορίας ανθρώπων διακινούνται στο εσωτερικό της χώρας τους για σεξουαλική εκμετάλλευση, οικιακή δουλειά και καταναγκαστική εργασία, συμπεριλαμβανομένης της καταναγκαστικής επαιτείας (μέσω οργανωμένων επαγγελματικών δικτύων επαιτείας), και, σε μικρότερη κλίμακα σε διεθνές επίπεδο, για λόγους καταναγκαστικής πορνείας και καταναγκαστικής

<http://www.bbc.co.uk/news/world-south-asia-11217772> και ABC News, *The Warlord's Tune: Afghanistan's war on children*, 22 February 2010, <http://www.abc.net.au/news/stories/2010/02/22/2826024.html>.

¹⁸⁶ Αναφέρεται ότι ήταν ελάχιστες οι προσπάθειες που κατέβαλαν οι αφγανικές αρχές για την εξάλειψη της παράδοσης *bacha bazi*. Βλέπε, BBC News, *The sexually abused dancing boys of Afghanistan*, 7 September 2010, <http://www.bbc.co.uk/news/world-south-asia-11217772>. Βλέπε, επίσης, Watchlist on Children and Armed Conflict, *Setting the Right Priorities: Protecting Children Affected by Armed Conflict in Afghanistan*, 14 June 2010, p. 29, <http://www.watchlist.org/reports/pdf/Afghanistan%20Report%202010.pdf>, UN Secretary-General, *Children and armed conflict: report of the Secretary-General*, A/64/742 - S/2010/181, 13 April 2010, para 49, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bfcce6a2.html> και Reuters, *Afghan children face world's worst conditions-UN*, 18 March 2010, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/SGE62G0G9.htm>. Το 2009, το Υπουργείο Εσωτερικών ανέφερε 17 περιπτώσεις βιασμού παιδιών, αν και σύμφωνα με την Ανεξάρτητη Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Αφγανιστάν δεν συνελήφθησαν οι περισσότεροι δράστες. Βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

¹⁸⁷ Βλέπε, για παράδειγμα, BBC News, *The sexually abused dancing boys of Afghanistan*, 7 September 2010, <http://www.bbc.co.uk/news/world-south-asia-11217772> και ABC News, *The Warlord's Tune: Afghanistan's war on children*, 22 February 2010, <http://www.abc.net.au/news/stories/2010/02/22/2826024.html>

¹⁸⁸ Το άρθρο 49 του Συντάγματος του Αφγανιστάν απαγορεύει την αναγκαστική εργασία, 3.1.2004, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/404d8a594.html>.

¹⁸⁹ Βλέπε, για παράδειγμα, US Department of State, *Trafficking in Persons Report 2010 - Afghanistan*, 14 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1884102.html> και AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan - IV*, December 2009, p. 57, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html>

¹⁹⁰ Βλέπε, για παράδειγμα, US Department of State, *Trafficking in Persons Report 2010 - Afghanistan*, 14 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1884102.html>

εργασίας στη λαθραία διακίνηση/λαθρεμπόριο ναρκωτικών στο Πακιστάν και στο Ιράν¹⁹¹. Παρότι οι αρχές καταβάλουν προσπάθειες για τη διερεύνηση και τη δίωξη των περιστατικών εμπορίας ανθρώπων¹⁹², δεν έχουν αναφερθεί καταδίκες για τα σχετικά εγκλήματα¹⁹³. Επιπλέον, εκφράζονται σοβαρές ανησυχίες για τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων που ενδέχεται να τιμωρούνται για πράξεις που μπορεί να τέλεσαν λόγω του καθεστώτος τους ως θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων¹⁹⁴. Απειλές και κακοποίηση από την τοπική κοινότητα αντιμετωπίζουν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις – οι βασικοί φορείς παροχής υπηρεσιών προστασίας στα θύματα της εμπορίας ανθρώπων – ειδικά όταν συνδράμουν θύματα των θεωρούμενων εγκλημάτων «τιμής», όπως είναι ο βιασμός¹⁹⁵.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι, ανάλογα με τις ειδικότερες περιστάσεις κάθε υπόθεσης, τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων και τα πρόσωπα που διατρέχουν τον κίνδυνο να καταστούν θύματα ή εκ νέου θύματα, κυρίως οι γυναίκες και τα παιδιά, μπορεί να κινδυνεύουν λόγω της συμμετοχής τους σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα¹⁹⁶.

¹⁹¹ Βλέπε, για παράδειγμα, US Department of State, *Trafficking in Persons Report 2010 - Afghanistan*, 14 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1884102.html> AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan - IV*, December 2009, p. 57, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html> και UNICEF, *Situation Analysis of Vulnerable Groups of Children in Three Border areas: Islam Qala, Zaranj and Torkham*, 2008, http://www.childtrafficking.com/Docs/bendiksen_lise_08_analysis_1009.pdf

¹⁹² Στις 14.7.2008, υιοθετήθηκε και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Νόμος για την Καταπολέμηση των Απαγωγών και της Εμπορίας Ανθρώπων. Θετική πρωτοβουλία για την πρόληψη των απαγωγών και της εμπορίας ανθρώπων, ο νόμος προβλέπει την ίδρυση επιτροπής υψηλού επιπέδου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για το συντονισμό της δράσης των αρμόδιων αρχών σε αυτόν τον τομέα. Βλέπε, AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan - IV*, December 2009, p. 47, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html>. Ο Νόμος προβλέπει ισόβια κάθειρξη για την εμπορία ανθρώπων για λόγους σεξουαλικής εκμετάλλευσης και «ανώτατο όριο κάθειρξης» για την εμπορία ανθρώπων για λόγους εργασιακής εκμετάλλευσης, που στην πράξη κυμαίνεται μεταξύ οκτώ και δέκα πέντε έτη.

¹⁹³ Το 2009, το Υπουργείο Εσωτερικών αναγνώρισε 360 θύματα εμπορίας για λόγους σεξουαλικής εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένων 44 γυναικών, 211 αντρών, 13 κοριτσιών και 70 αγοριών ενώ συνελήφθησαν 24 πρόσωπα σε 19 υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων. Βλέπε, US Department of State, *Trafficking in Persons Report 2010 - Afghanistan*, 14 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1884102.html>. Βλέπε επίσης Watchlist on Children and Armed Conflict, *Setting the Right Priorities: Protecting Children Affected by Armed Conflict in Afghanistan*, 14 June 2010, pp. 39-40, <http://www.watchlist.org/reports/pdf/Afghanistan%20Report%202010.pdf>. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, στο Αφγανιστάν, από το 2006 καταγράφηκαν τουλάχιστον 65 υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων για λόγους σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Βλέπε, AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan - IV*, December 2009, p. 47, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html>

¹⁹⁴ Σε ορισμένες περιπτώσεις, στο πλαίσιο της εμπορίας ανθρώπων, κάποιες γυναίκες θύματα συλλαμβάνονται και φυλακίζονται ή τιμωρούνται με οιονδήποτε άλλον τρόπο για πορνεία και επειδή διαφεύγουν αναγκαστικούς γάμους. Βλέπε, US Department of State, *Trafficking in Persons Report 2010 - Afghanistan*, 14 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1884102.html>.

¹⁹⁵ US Department of State, *Trafficking in Persons Report 2010 - Afghanistan*, 14 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1884102.html>.

¹⁹⁶ Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την εφαρμογή του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων στα θύματα εμπορίας ανθρώπων ή στα πρόσωπα που κινδυνεύουν από την εμπορία ανθρώπων, 7.4.2006,

9. Λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι, τρανσέξουαλ και ερμαφρόδιτα πρόσωπα

(LGBTI)

Ποινικό αδίκημα τιμωρούμενο με «μακροχρόνια φυλάκιση¹⁹⁷» κατά τον Ποινικό Κώδικα του Αφγανιστάν, η «ομοφυλοφιλική συμπεριφορά» αποτελεί επίσης έγκλημα *Hudood* που ο Ισλαμικός Νόμος¹⁹⁸ τιμωρεί με θάνατο. Ωστόσο, αναφέρεται ότι οι σχετικές διατάξεις του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται σποραδικά¹⁹⁹ και ότι δεν έχουν εκτελεστεί οι σχετικές καταδικαστικές αποφάσεις από την κατάρρευση του καθεστώτος των Ταλιμπάν²⁰⁰.

Λόγω των ισχυρών κοινωνικών αναστολών είναι ελάχιστες οι διαθέσιμες πληροφορίες για τη μεταχείριση των λεσβίων, των ομοφυλόφιλων, των αμφιφυλόφιλων, των τρανσέξουαλ και των ερμαφρόδιτων προσώπων στο Αφγανιστάν. Αν και κατά κανόνα δεν είναι ανεκτές οι εμφανείς ομοφυλοφιλικές σχέσεις, κάποιες εκθέσεις αναφέρουν ότι δεν είναι σπάνιες οι σεξουαλικές σχέσεις μεταξύ ανδρών, μερικές φορές, συμπεριλαμβανομένων των αγοριών²⁰¹. Περαιτέρω, δεν είναι εμφανής η λειτουργία των μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται ενεργά σε θέματα που αφορούν τις λεσβίες, τους ομοφυλόφιλους, τους αμφιφυλόφιλους, τους τρανσέξουαλ και τα ερμαφρόδιτα πρόσωπα²⁰².

<http://www.unhcr.org/refworld/docid/443679fa.html>

¹⁹⁷ Άρθρο 427 του Ποινικού Κώδικα του Αφγανιστάν, 7.10.1976, [http://www.cicr.org/ihl-nat.nsf/6fa4d35e5e3025394125673e00508143/845809a497304d8fc12571140033ac69/\\$FILE/Penal%20Code%20-%20Afghanistan%20-%20EN.pdf](http://www.cicr.org/ihl-nat.nsf/6fa4d35e5e3025394125673e00508143/845809a497304d8fc12571140033ac69/$FILE/Penal%20Code%20-%20Afghanistan%20-%20EN.pdf). Το άρθρο 427 εφαρμόζεται επίσης στις σεξουαλικές σχέσεις με πρόσωπα που δεν έχουν τη νόμιμη ηλικία για να παράσχουν συγκατάθεση.

¹⁹⁸ Βλέπε, για παράδειγμα, International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association, *State-sponsored Homophobia – A world survey of laws prohibiting same sex activity between consenting adults*, May 2010, http://old.ilga.org/Statehomophobia/ILGA_State_Sponsored_Homophobia_2010.pdf. Η *Hudood* προβλέπει τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για την εφαρμογή του Ισλαμικού Νόμου σε ορισμένα εγκλήματα. Σε αντίθεση με τις ποινές *ta'zir*, οι κυρώσεις *Hudood* (ενικός: “*hadd*” που σημαίνει όριο) προβλέπουν την υποχρεωτική επιβολή της ποινής. Όταν δεν πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις, επιβάλλονται οι ποινές *ta'zir* που προβλέπει ο Ποινικός Κώδικας. Ποινές *Hudood* προβλέπονται, μεταξύ άλλων, για τα εξής εγκλήματα: *zina*, δολοφονία, ληστεία και κλοπή.

¹⁹⁹ US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>. Για περισσότερες πληροφορίες για την πρακτική “*bacha baazi*” (αγόρι παιγνίδι), βλέπε κεφάλαιο A (7), Παιδιά με ειδικά χαρακτηριστικά.

²⁰⁰ Βλέπε, για παράδειγμα, International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association, *State-sponsored Homophobia – A world survey of laws prohibiting same sex activity between consenting adults*, May 2010, http://old.ilga.org/Statehomophobia/ILGA_State_Sponsored_Homophobia_2010.pdf.

²⁰¹ US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>. Σύμφωνα με μη απόρρητη μελέτη, που στηρίχθηκε στα αποτελέσματα έρευνας που διεξήγαγε στο νότιο Αφγανιστάν στρατιωτική ερευνητική ομάδα η ομοφυλοφιλική συμπεριφορά μεταξύ των αντρών, αν και δεν ομολογείται, είναι ασυνήθιστα συχνή. Τούτο οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένου του «αυστηρού διαχωρισμού» των γυναικών στην κοινωνία και του «απαγορευτικού» κόστους του γάμου. Βλέπε, Fox News, *Afghan Men Struggle With Sexual Identity, Study Finds*, 28 January 2010, <http://www.foxnews.com/politics/2010/01/28/afghan-men-struggle-sexual-identity-study-finds/>. Βλέπε, επίσης, Los Angeles Times, *Kandahar's Lightly Veiled Homosexual Habits*, 3 April 2002, <http://www.latimes.com/news/nation-world/world/la-000023881apr03.story>.

²⁰² US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

Υπό το πρίσμα των ισχυρών κοινωνικών αναστολών, καθώς και της ποινικοποίησης της «ομοφυλοφιλικής συμπεριφοράς», η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι τα πρόσωπα αυτής της ομάδας μπορεί να κινδυνεύουν λόγω της συμμετοχής τους σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, δηλαδή λόγω του σεξουαλικού προσανατολισμού τους και / ή της ταυτότητας του φύλου, δεδομένου ότι δεν συμμορφώνονται ή θεωρείται ότι δεν συμμορφώνονται με τους ισχύοντες νομικούς, θρησκευτικούς και κοινωνικούς κανόνες²⁰³. Συναφώς, σημειώνεται ότι δεν μπορεί να αναμένεται από τα πρόσωπα αυτής της ομάδας να αλλάξουν ή να αποκρύψουν την ταυτότητά τους προκειμένου να αποφύγουν τη δίωξη²⁰⁴. Εξάλλου, η ισχύς σημαντικών ποινικών κυρώσεων για την «ομοφυλοφιλική συμπεριφορά» αποτελεί πρόσκομμα στην κρατική προστασία, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου οι σχετικές διωκτικές πράξεις τελούνται από μη κρατικά όργανα, όπως είναι τα μέλη της οικογένειας ή της κοινότητας²⁰⁵.

²⁰³ Για περισσότερες οδηγίες, βλέπε τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τα *Αιτήματα Ασύλου που στηρίζονται στο Σεξουαλικό Προσανατολισμό και στην Ταυτότητα του Γένους*, 21.11.2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/48abd5660.html> και τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη *συμμετοχή σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα στα πλαίσια του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 7.5. 2002, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3d36f23f4.html>. Το Δικαστήριο Ασύλου και Μετανάστευσης του Ηνωμένου Βασιλείου έκρινε ότι, στο πλαίσιο του Αφγανιστάν, «είναι αιχμηρή η αντιμετώπιση της κυβέρνησης» σε κάθε πολίτη ή ομάδα υποστήριξης των ομοφυλόφιλων, λεσβιών, αμφιφυλόφιλων και τρανσέξουαλ που εκφράζεται «για πολιτικό θέμα δημόσια ή συμπεριφέρεται με οιονδήποτε τρόπο που μπορεί να προκαλέσει δημόσια κατακραυγή». Βλέπε, *AJ (Risk to Homosexuals) Afghanistan* CG [2009] UKAIT 00001, 5 January 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4964c06b2.html>.

²⁰⁴ Βλέπε, Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τα *Αιτήματα Ασύλου που στηρίζονται στο Σεξουαλικό Προσανατολισμό και στην Ταυτότητα του Γένους*, 21.11.2008, παράγραφος 25 και υποσημείωση, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/48abd5660.html>. Το δικαίωμα στη ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης περιλαμβάνει «την έκφραση της ταυτότητας ή της προσωπικότητας με το λόγο, τη συμπεριφορά, την ένδυση, τα χαρακτηριστικά του σώματος, την επιλογή του ονόματος ή οιοδήποτε άλλο μέσο καθώς και την ελευθερία κάθε προσώπου να αναζητά, να λαμβάνει και να διαδίδει πληροφορίες και ιδέες κάθε μορφής, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν στα δικαιώματα του ανθρώπου, στο σεξουαλικό προσανατολισμό και στην ταυτότητα του γένους με οιοδήποτε μέσο και ανεξάρτητα από τα σύνορα», βλέπε Αρχή 19 των Αρχών της *Yogyakarta Principles - Principles on the application of international human rights law in relation to sexual orientation and gender identity*, March 2007, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/48244e602.html>. Όπως έχουν ήδη αναγνωρίσει πολλές έννομες τάξεις, η δίωξη δεν παύει να είναι δίωξη κατά την έννοια της Σύμβασης του 1951 επειδή όσοι διώκονται μπορούν να εκμηδενίσουν τη βλάβη αναλαμβάνοντας δράση για την αποφυγή της στη χώρα της ιθαγένειάς τους. Βλέπε, για παράδειγμα, την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου του Ηνωμένου Βασιλείου στην υπόθεση *HJ (Iran) and HT (Cameroon) v. Secretary of State for the Home Department*, [2010] UKSC 31, 7 July 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3456752.html> και *Appellant S395/2002 v. Minister for Immigration and Multicultural Affairs; Appellant S396/2002 v. Minister for Immigration and Multicultural Affairs*, [2003] HCA 71, 9 December 2003 (High Court of Australia), para. 81, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3fd9eca84.html>.

²⁰⁵ Ακόμη και όταν δεν εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις που ποινικοποιούν την «ομοφυλοφιλική συμπεριφορά» το διάχυτο ή γενικευμένο κλίμα ομοφοβίας, όπως αποδεικνύεται από τη στάση της κοινωνίας κλπ. Μπορεί να αποτελεί επαρκή ένδειξη για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν στο Αφγανιστάν οι λεσβίες, οι ομοφυλόφιλοι, οι αμφιφυλόφιλοι και οι τρανσέξουαλ. Βλέπε, Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τα *Αιτήματα Ασύλου που στηρίζονται στο Σεξουαλικό Προσανατολισμό και στην Ταυτότητα του Γένους*, 21.11.2008, παράγραφοι 21 έως 22, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/48abd5660.html>.

10. Μέλη των (μειονοτικών) εθνοτικών ομάδων

Είναι ευρέως τεκμηριωμένες οι εθνοτικές εντάσεις και βία που έχουν ξεσπάσει σε διάφορους περιόδους της ιστορίας του Αφγανιστάν²⁰⁶. Ωστόσο, μετά την κατάρρευση του καθεστώτος των Ταλιμπάν, στα τέλη του 2001, μειώθηκαν σημαντικά, σε σχέση με τις προηγούμενες περιόδους, οι εντάσεις και η βία που οφείλονται σε εθνοτικά κίνητρα. Όμως, παρόλες τις προαναφερόμενες διαπιστώσεις και ορισμένες συνταγματικές εγγυήσεις για την «ισότητα όλων των εθνοτικών ομάδων και φυλών»²⁰⁷ τα προβλήματα δεν έχουν εξαλειφθεί²⁰⁸. Μεταξύ άλλων, πρόκειται για τις εθνοτικές διακρίσεις και συγκρούσεις, κυρίως όσον αφορά στη χρήση της γης / δικαιώματα κυριότητας²⁰⁹.

Το Αφγανιστάν είναι ένα περίπλοκο μείγμα εθνοτικών ομάδων²¹⁰ των οποίων οι αμοιβαίες σχέσεις είναι ασαφείς. Για διαφορετικούς ιστορικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς λόγους αλλά και για λόγους ασφάλειας, ορισμένα μέλη εθνοτικών ομάδων διαμένουν εκτός των περιοχών όπου παραδοσιακά ήσαν πλειοψηφία²¹¹. Η κατάσταση αυτή έχει δημιουργήσει ένα πολύπλοκο εθνοτικό

²⁰⁶ Βλέπε, για παράδειγμα, Maley, William, *On the Position of the Hazara Minority in Afghanistan*, December 2010, αντίγραφο του εγγράφου διαθέσιμο από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Βλέπε, επίσης, Maley, William, *The Afghan Wars*, 2002, New York, Palgrave Macmillan - Giustozzi, Antonio, *Empires of Mud: Wars and Warlords of Afghanistan*, 2009, Hurst/Columbia University Press και Giustozzi, Antonio, *Decoding the New Taliban: Insights from the Afghan Field*, (ed.). 2009, Hurst/Columbia University Press.

²⁰⁷ Άρθρο 6 του Συντάγματος του Αφγανιστάν, 3.1.2004, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/404d8a594.html>.

²⁰⁸ Σύμφωνα με τον κατάλογο των «απειλούμενων λαών» του 2010, το Αφγανιστάν κατατάσσεται στην τέταρτη πλέον επικίνδυνη χώρα του κόσμου για τις εξής εθνοτικές ομάδες: Hazara, Pashtuns, Tajiks, Uzbeks, Turkmen και Baluchis. Βλέπε, Minority Rights Groups International, *State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2010*, 1 July 2010, <http://www.minorityrights.org/download.php?id=840>.

²⁰⁹ Βλέπε, για παράδειγμα, UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR), *Consideration of reports submitted by States parties under articles 16 and 17 of the Covenant: concluding observations of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights: Afghanistan*, E/C.12/AFG/CO/2-4, 7 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1732dc2.html>. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των αρχών, το 2009 επλήγησαν από τις φυλετικές, εθνοτικές διαφορές ή τις διαφορές γης περίπου 9.900 πολίτες. Βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>

²¹⁰ Δεν έχει πραγματοποιηθεί απογραφή του πληθυσμού στο Αφγανιστάν από τη δεκαετία του 1970. Με βάση τα προηγούμενα, παρωχημένα στατιστικά στοιχεία, διάφορες πηγές εκτιμούν ότι η σημερινή εθνοτική σύνθεση του πληθυσμού έχει ως εξής: Pashtun (42%), Tajik (27%), Hazara (9%), Uzbek (9%), Aimak (4%), Turkmen (3%), Baloch (2%), και άλλες εθνότητες, κάποιες εκ των οποίων σχετιζόμενες με τις προαναφερόμενες ομάδες (4%). Βλέπε, US Central Intelligence Agency, *CIA Factbook: Afghanistan*, last updated 18 October 2010, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html>

²¹¹ Maley, William, *The Afghan Wars*, 2002, New York, Palgrave Macmillan, pp. 8-9: «Ουδέποτε έχει πραγματοποιηθεί ολοκληρωμένη απογραφή στο Αφγανιστάν, αλλά σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μερικής απογραφής του 1979, προσαρμοσμένα κατάλληλα ώστε να ληφθούν υπόψη και άλλα σχετικά στοιχεία, ο πληθυσμός ανέρχεται σε 13.05 εκατομμύρια, συμπεριλαμβανομένων περίπου 800.000 νομάδων (*Eighth*, 1990: 10). Αυτός ο πληθυσμός ουδέποτε ήταν ομοιογενής και μάλιστα δεν αποτελεί κυριολεξία ο όρος «αφγανική κοινωνία» αφού υπονοεί κάποιο βαθμό συνεκτικής δομής που ουδέποτε υπήρξε. Το Αφγανιστάν περιλάμβανε περισσότερο μια καλειδοσκοπική συλλογή «μικρο-κοινωνιών» (που συχνά αποκαλούνται *qawm* ή «δίκτυα»), με πορώδη και ευέλικτα όρια. Μάλιστα ένας μελετητής χαρακτήρισε το Αφγανιστάν «Έθνος των Μειονοτήτων» (*Jawad*, 1992). Εθνότητα, θρησκεία, επάγγελμα και γένος προσέφεραν στους Αφγανούς μια σειρά βάσεων στις οποίες στηρίζονται επιδιώκοντας να ταυτιστούν με τους συντρόφους τους και, ενώ κάποια από αυτά τα χαρακτηριστικά είναι πράγματι αναλλοίωτα ή μπορούν να αλλάξουν μόνο με τεράστιο κοινωνικό κόστος, η σχετική σημασία που αποδίδεται σε καθένα από αυτά είναι συχνά ζητη-

μωσαϊκό σε ορισμένες περιοχές της χώρας, κυρίως στις βόρειες και κεντρικές περιφέρειες και στις μεγάλες πόλεις στις δυτικές, βόρειες και κεντρικές περιοχές του Αφγανιστάν. Κατά συνέπεια, μια εθνική ομάδα δεν μπορεί να χαρακτηριστεί μειονοτική με απλή αναφορά στα εθνικά στατιστικά στοιχεία. Ένα πρόσωπο που ανήκει σε εθνικά κυρίαρχη εθνοτική ομάδα – όπως είναι οι Pashtuns και οι Τατζέκοι – μπορεί ακόμη να αντιμετωπίζει προβλήματα, εν μέρει λόγω των εθνοτικών του δεσμών, σε περιοχές όπου κυριαρχούν άλλες εθνοτικές ομάδες. Αντίστροφα, ένα πρόσωπο που ανήκει σε εθνοτική ομάδα που αποτελεί μειοψηφία σε εθνικό επίπεδο είναι πιθανό να μην διατρέχει κίνδυνο σε περιοχές όπου η εθνοτική του ομάδα είναι πλειοψηφούσα. Το ζήτημα της εθνοτικής καταγωγής είναι ιδιαίτερα σημαντικό όπου ξεσπούν εντάσεις για την πρόσβαση σε φυσικούς πόρους (όπως είναι οι κτηνοτροφικές εκτάσεις και το νερό) και πολιτικό-φυλετικές διαμάχες ή σε περιόδους ένοπλης σύγκρουσης²¹².

Οι κτηματικές διαφορές, ιδιαίτερα όπου υπάρχουν εθνοτικές διαφορές ή οι αξιώσεις για καταπάτηση της γης από πρόσωπα που κατέχουν θέσεις εξουσίας, μερικές φορές επιλύονται με προσφυγή στη βία ή σε απειλές. Τούτο μπορεί να συμβαίνει όταν οι καταπατητές της γης είναι τοπικοί διοικητές που διατηρούν ισχυρούς δεσμούς με την τοπική ή την κεντρική διοίκηση. Όταν ο νόμιμος ιδιοκτήτης επιδιώκει την επιστροφή της γης του, ελλείψει πολιτικής, φυλετικής ή οικογενειακής προστασίας, μπορεί να διατρέχει τον κίνδυνο κακομεταχείρισης, σύλληψης και κράτησης από τους τοπικούς ηγέτες της πολιτοφυλακής ή τους αξιωματούχους ασφαλείας²¹³. Γενικά, οι πολίτες που κατοικούν σε περιοχές όπου αποτελούν εθνοτική μειονότητα διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο όταν αποπειρώνται να διεκδικήσουν γη και περιουσία.

μα στρατηγικής επιλογής (...). Το Αφγανιστάν είναι κυρίως πολυεθνοτική κοινωνία».

²¹² Για παράδειγμα είναι μακροχρόνια η ιστορία των εθνοτικών συγκρούσεων μεταξύ των Hazaras και των Kuchis, νομάδων εθνοτικής καταγωγής Pashtun, για τα δικαιώματα βοσκής. Βλέπε, για παράδειγμα, IRIN, *Afghanistan: Kuchi minority complain of marginalization*, 23 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf4f83a14.html>, UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, para. 50, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html> και IRIN, *Afghanistan: UNAMA supporting efforts to end dispute over grazing land*, 13 May 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a0bdbcac.html>. Βλέπε, επίσης, Mark Latimer, *Peoples Under Threat 2009, Online Briefing*, p. 2, July 2009, <http://www.minorityrights.org/download.php?id=645>.

²¹³ Βλέπε, για παράδειγμα, Finnish Immigration Service, *Fact-finding mission to Afghanistan*, 24 Sept - 2 Oct. 2009, 11 February 2010, <http://www.immigrationservice.fi/netcomm/content.asp?path=8,2709,2718>. Οι κτηματικές διαφορές ρυθμίζονται συνήθως σε επίπεδο χωριού, αλλά αναφέρεται ότι οι επαναπατριζόμενες οικογένειες έχουν περιορισμένη πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Το 2003, η κυβέρνηση ίδρυσε ειδικό δικαστήριο για την εκδίκαση των υποθέσεων που αφορούν στα δικαιώματα κυριότητας των επαναπατριζόμενων. Ελλείψει κράτους δικαίου δεν εκτελούνται πολλές από τις δικαστικές αποφάσεις. Οι υποθέσεις που αφορούν σε κτηματικές διαφορές εκδικάζονται και από τα πρωτοβάθμια δικαστήρια των επαρχιών, αν και αναφέρεται ότι οι τοπικοί άρχοντες της πολιτικής εξουσίας επηρεάζουν συχνά τη διαδικασία. Βλέπε, International Crisis Group, *Afghanistan: What Now for Refugees?*, 31 August 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a9b95512.html>.

Για παράδειγμα, μία από τις θιγόμενες ομάδες είναι οι Pashtuns, που κατοικούσαν στα βόρεια και στα δυτικά της χώρας, από όπου εκδιώχθηκαν σε μεγάλους αριθμούς λόγω της εθνοτικής βίας μετά την κατάρρευση του καθεστώτος των Ταλιμπάν²¹⁴. Έκτοτε, οι Pashtuns που ζουν στο βόρειο Αφγανιστάν, όπου αποτελούν εθνοτική μειονότητα, υφίστανται διακριτική μεταχείριση, αυθαίρετες συλλήψεις, βία και αντεκδικητικές δολοφονίες από πολιτοφυλακές και ομάδες, που δεν ανήκουν στην εθνοτική ομάδα των Pashtuns, λόγω των (αποδιδόμενων) σχέσεών τους με το πρώην καθεστώς των Ταλιμπάν, των οποίων η ηγεσία αποτελείται κυρίως από Pashtuns που κατάνονται από το νότιο Αφγανιστάν²¹⁵. Αναφέρεται ότι, πολιτική εξουσία στα βόρεια της χώρας ασκούν οι τοπικοί ηγέτες, που συνδέονται με τη Βόρεια Συμμαχία (όπου κυριαρχούν οι Τατζέκοι), και διστάζουν να επιτρέψουν τη βιώσιμη επανένταξη των επαναπατριζόμενων Pashtuns ή να τους παράσχουν προστασία. Ως εκ τούτου, οι Pashtuns που εκτοπίστηκαν μπορεί να αδυνατούν να ανακτήσουν τη γη τους και την περιουσία τους όταν επιστρέψουν στην περιοχή της καταγωγής τους²¹⁶.

²¹⁴ Brookings-Bern Project on Internal Displacement, *Beyond the Blanket: Towards More Effective Protection for Internally Displaced Persons in Southern Afghanistan*, May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3d8cab2.html>, Minority Rights Group International, *World Directory of Minorities and Indigenous Peoples – Afghanistan: Pashtuns*, 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49749d6745.html> και Human Rights Watch, *Paying for the Taliban's Crimes: Abuses Against Ethnic Pashtuns in Northern Afghanistan*, 9 April 2002, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3cb2ad007.html>

²¹⁵ Οι Pashtuns είναι η μεγαλύτερη εθνοτική ομάδα του Αφγανιστάν, αλλά αποτελούν μειονότητα στις βόρειες περιοχές της χώρας. Η παρουσία τους στα βόρεια είναι κυρίως αποτέλεσμα της πολιτικής της μετεγκατάστασης που εφαρμόστηκε τους προηγούμενους αιώνες. Μετά την κατάρρευση των Ταλιμπάν, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες δεν έπαψε να λαμβάνει αναφορές για κατοίκους χωριών και αμάχους Pashtun που αντιμετωπίζουν παρενοχλήσεις, εκφοβισμό και διακριτική μεταχείριση, πράξεις βίας, ληστείες και διώξεις από τους διοικητές των τοπικών αντάρτικων ομάδων και άλλα μέλη των φατριών που ελέγχουν τις βόρειες περιοχές του Αφγανιστάν. Βλέπε επίσης, Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Afghanistan Livelihood Trajectories: Evidence from Faryab*, September 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca33e562.html> και Brookings-Bern Project on Internal Displacement, *Beyond the Blanket: Towards More Effective Protection for Internally Displaced Persons in Southern Afghanistan*, May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3d8cab2.html>. Ειδικά στις περιοχές Moqur και Qadis της επαρχίας Badghis, αναφέρεται ότι, έχουν πυροδοτήσει συγκρούσεις, και, περιστασιακά προκαλέσει δολοφονίες, οι εθνοτικές εντάσεις μεταξύ των ομάδων Pashtun και μη Pashtun. Αναφέρεται ότι, το Φεβρουάριο του 2009 μέλη μιας ομάδας Pashtun σκότωσαν εξέχουσα μη Pashtun προσωπικότητα και πολλά μέλη της οικογένειάς του. Σε αντίποινα, σκοτώθηκαν πολλοί Pashtuns, συμπεριλαμβανομένης της δολοφονίας, το Σεπτέμβριο του 2009, του Mowin Gholan, ενός αρχηγού των Pashtun. Βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

²¹⁶ Brookings-Bern Project on Internal Displacement, *Beyond the Blanket: Towards More Effective Protection for Internally Displaced Persons in Southern Afghanistan*, May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3d8cab2.html> και Internal Displacement Monitoring Centre, *Internal Displacement: Global Overview of Trends and Developments in 2009 - Afghanistan*, 17 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bf252560.html>. Αναφέρεται ότι στην Kunduz, οι Pashtuns κάλεσαν αλλοδαπούς μαχητές Ταλιμπάν για να τους συνδράμουν στις διαπραγματεύσεις τους για κτηματικές διαφορές με τους επαναπατριζόμενους Αφγανούς άλλων εθνοτήτων. Βλέπε, Finnish Immigration Service, *Fact-finding mission to Afghanistan*, 24 Sept - 2 Oct. 2009, 11 February 2010, <http://www.immigration.fi/netcomm/content.asp?path=8,2709,2718>.

Περαιτέρω, αναφέρονται στο Αφγανιστάν²¹⁷ εθνοτικές διακρίσεις στο πλαίσιο της πρόσβασης σε υπηρεσίες, στην εκπαίδευση²¹⁸ και στην απασχόληση, οι οποίες, σε ακραίες περιπτώσεις, ενδέχεται να ισοδυναμούν με δίωξη. Ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης, οι διακρίσεις αυτές μπορούν να πλήττουν οιαδήποτε εθνοτική ομάδα.

Περιθωριοποιημένη κατά τη διακυβέρνηση της χώρας από το καθεστώς των Ταλιμπάν²¹⁹, η κοινότητα των Hazara εξακολουθεί να αντιμετωπίζει διακρίσεις²²⁰ παρόλες τις αξιοπρόσεκτες προσπάθειες της κυβέρνησης να αντιμετωπίσει τις ιστορικές εθνοτικές εντάσεις²²¹. Παρότι είναι σχετικά σταθερή η κατάσταση ασφαλείας στις επαρχίες και περιοχές όπου οι Hazara αποτελούν πλειοψηφία ή σημαντική μειονότητα²²², όπως στις περιοχές Jaghatu, Jaghori και Malistan της Επαρχίας Ghazni, έχουν επιδεινωθεί οι συνθήκες ασφάλειας στις υπόλοιπες περιοχές της επαρχίας, συμπεριλαμβανομένων των οδών πρόσβασης προς και από αυτές τις περιοχές²²³. Παρότι οι Ταλιμπάν δεν είναι σε θέση να διεξάγουν εκτεταμένες επιχειρήσεις στην περιοχή Jaghori, αναφέρεται ότι συνεχίζουν να εξαπολύουν επιθέσεις²²⁴. Η περιοχή Jaghori είναι ιδιαίτερα απομονω-

²¹⁷ Διάφορες εθνοτικές ομάδες έχουν παραπονεθεί για την ανισότητα όσον αφορά στην πρόσβαση σε τοπικές κυβερνητικές θέσεις εργασίας στις επαρχίες όπου αποτελούν μειονότητα. Βλέπε, για παράδειγμα, US Department of State, 2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

²¹⁸ Με 3.000.000 μέλη (που αντιπροσωπεύουν ποσοστό πλέον του 10% του πληθυσμού του Αφγανιστάν), αναφέρεται ότι η κοινότητα των Kuchis είναι μια από τις πλέον φτωχές και περιθωριοποιημένες εθνοτικές ομάδες του Αφγανιστάν. Το ποσοστό αναλφαβητισμού στους Kuchis είναι το υψηλότερο στη χώρα και περίπου 14.000 Kuchis ζουν σε 16 παραγκουπόλεις στην Καμπούλ. Βλέπε, IRIN, *Afghanistan: Kuchi minority complain of marginalization*, 23 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf4f83a14.html>. Βλέπε, επίσης, IRIN, *Afghanistan: Mixed report on Kuchi education*, 17 February 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b7e65182.html>. Μεταξύ των λόγων που επικαλούνται οι Kuchis για τη μη χρησιμοποίηση των υπηρεσιών υγείας είναι: η αδυναμία πρόσβασης, ο ανύπαρκτος ή ανεπαρκής ιατρικός εξοπλισμός και η διακριτική μεταχείριση στα νοσοκομεία και στις κλινικές. Βλέπε, AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan - IV*, December 2009, pp. 25-27, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html>.

²¹⁹ Βλέπε, για παράδειγμα, Rashid, Ahmed, *Taliban: Militant Islam, Oil and Fundamentalism in Central Asia*, 2001, Yale University Press, at 55-81, και Amnesty International Report, *Afghanistan: The Human Rights of Minorities*, 1 November 1999, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/45b253cc2.html>.

²²⁰ Βλέπε, για παράδειγμα, Freedom House, *Freedom in the World 2010 - Afghanistan*, 3 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c0ceb0d28.html> και US Department of State, 2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

²²¹ Σε αντίθεση με την περίοδο διακυβέρνησης της χώρας από το καθεστώς των Ταλιμπάν, μια θετική εξέλιξη είναι ότι, η σιιτική μειονότητα του Αφγανιστάν, που είναι κυρίως οι φυλές των Hazara στο κεντρικό Αφγανιστάν (Επαρχίες Bamiyan και Dai Kundi) μπορεί πλέον να εορτάζει δημόσια τις γιορτές της. Βλέπε, US Congressional Research Service, *Afghanistan: Politics, Elections, and Government Performance*, 14 September 2010, p. 24, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cc7e2352.html>. Βλέπε, επίσης, US Department of State, 2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

²²² Οι Hazaras ήσαν κάποτε η μεγαλύτερη εθνοτική ομάδα του Αφγανιστάν. Σήμερα αποτελούν το 9% του πληθυσμού της χώρας και ζουν κυρίως στην Hazarajat, την κεντρική ορεινή περιοχή του Αφγανιστάν ή στα όρη Badakhshan. Βλέπε, Minority Rights Group International, *World Directory of Minorities and Indigenous Peoples - Afghanistan: Hazaras*, 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49749d693d.html>.

²²³ Βλέπε, για παράδειγμα, ANSO, ANSO Quarterly Data Report: Q.3.2010, 1 January 2010-30 September 2010, 30 September 2010, p. 12, <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/JALR-8A9DLQ>.

²²⁴ Για παράδειγμα, το 2007, σκοτώθηκαν σε επιδρομή των Ταλιμπάν στην περιοχή Angori μέλη της οικογένειας του πρώην αρχηγού της Αστυνομίας Bashi Habibullah. Αντάρτες Ταλιμπάν από γειτονικές περιοχές εξαπέλυσαν επι-

μένη, δεδομένου ότι, αναφέρεται ότι ελέγχονται από τους Ταλιμπάν οι οδικές αρτηρίες πρόσβασης προς και από την περιοχή, συμπεριλαμβανομένων μεγάλων τμημάτων του στρατηγικού οδικού άξονα Καμπούλ-Κανταχάρ. Είναι τακτικές οι αναφορές για ληστείες, ενέδρες, απαγωγές και δολοφονίες που διαπράττουν οι Ταλιμπάν και άλλες εγκληματικές ομάδες κατά μήκος αυτών των οδικών αρτηριών²²⁵. Επίσης, οι Ταλιμπάν εκφόβισαν, απείλησαν και σκότωσαν πολίτες, συμπεριλαμβανομένων μελών της εθνοτικής ομάδας Hazara, που έκριναν ύποπτους συνεργασίας ή υποστήριξης της κυβέρνησης ή των διεθνών ενόπλων δυνάμεων²²⁶. Αναφέρεται επίσης ότι, στην περιοχή Kajran της επαρχίας Daykundi ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες, επικαλούμενες θρησκευτικές διαφορές²²⁷, ασκούν προπαγάνδα κατά των μελών της εθνοτικής ομάδας των Hazaras και σιτών μουσουλμάνων.

Ιστορικά, ορισμένες καταστάσεις προκάλεσαν ή επιδείνωσαν τις εθνοτικές εντάσεις που ξεσπούν στο Αφγανιστάν. Πρόκειται για διαφορές μεταξύ των εθνοτικών ή φυλετικών ομάδων που αφορά στο δικαίωμα στη γη, στο νερό και στη βοσκή²²⁸. Για παράδειγμα, τον Μάιο του 2010, οι

θέσεις σε συνοριακά αστυνομικά φυλάκια στην Hutqi, ενώ απέστειλαν «νυκτερινές επιστολές» στους κατοίκους των χωριών της περιοχής. Βλέπε, Finnish Immigration Service, *The Current Situation in the Jaghori District of Ghazni*, 10 December 2009, as cited in RRT Case No. 1002233, [2010] RRTA 588, Australia: Refugee Review Tribunal, 19 July 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c84d16a2.html>. Βλέπε, επίσης Professor Maley, *On the Position of the Hazara Minority in Afghanistan*, 20 May 2010, www.ajustaustralia.com/downloads/Maley-Hazaras-Opinion-1.doc.

²²⁵ Σύμφωνα με κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Ghazni το 2008 εκλάπησαν 150 αυτοκίνητα. Βλέπε, Finnish Immigration Service, *The Current Situation in the Jaghori District of Ghazni*, 10 December 2009, που αναφέρεται στην απόφαση επί της υπόθεσης RRT Case No. 1002233, [2010] RRTA 588, Australia: Refugee Review Tribunal, 19 July 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c84d16a2.html>. Σύμφωνα με πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, από ανεπιβεβαίωτες αναφορές προκύπτει ότι οι Ταλιμπάν συνεχίζουν να φορολογούν τις προμήθειες που αποστέλλονται στις περιοχές όπου ζουν Hazaras.

²²⁶ Οι αρχές επιβεβαίωσαν ότι τον Ιούνιο του 2010, τουλάχιστον εννέα άντρες Hazara σκοτώθηκαν σε ενέδρα σε απομακρυσμένη περιοχή του κεντρικού Αφγανιστάν που ελέγχεται κυρίως από τους Ταλιμπάν, που ανέλαβαν την ευθύνη της επίθεσης. Σύμφωνα με αξιωματούχους των υπηρεσιών ασφάλειας του Αφγανιστάν η επίθεση εξαπολύθηκε στην ορεινή περιοχή της νοτιο-ανατολικής επαρχίας Uruguan που δεν ελέγχεται από την κυβέρνηση ενώ αναφέρεται ότι κίνητρο της επίθεσης ήταν η αντίληψη ότι οι Hazaras δρουν ως κατάσκοποι και πληροφοριοδότες των διεθνών στρατιωτικών δυνάμεων της περιοχής. Βλέπε, The New York Times, *Taliban Kill 9 Members of Minority in Ambush*, 25 June 2010, <http://www.nytimes.com/2010/06/26/world/asia/26kabul.html>. Βλέπε, επίσης, Reuters, *Police find 11 beheaded bodies in Afghan south*, 25 June 2010, <http://www.reuters.com/article/idUSTRE6502ML20100625>, Sydney Morning Herald, *Sending Hazaras back to Afghanistan 'extremely dangerous'*, 6 July 2010, <http://www.smh.com.au/national/sending-hazaras-back-to-afghanistan-extremely-dangerous-20100705-zxp6.html> και The Australian, *Pakistani officials ridicule Rudd's visa rethink*, 13 April 2010, <http://www.theaustralian.com.au/news/nation/pakistani-officials-ridicule-rudds-visa-rethink/story-e6fmg6nf-1225852940687>.

²²⁷ Σύμφωνα με πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

²²⁸ Βλέπε, για παράδειγμα, IRIN, *Afghanistan: Kuchi minority complain of marginalization*, 23 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf4f83a14.html>; και από το ερευνητικό ινστιτούτο που εδρεύει στην Καμπούλ Co-operation for Peace and Unity (CPAU), *Fractured Relationships: Understanding Conflict between Nomadic and Settled Communities in Wardak's Pastureland*, October 2010, http://www.cpau.org.af/Research/Docs_our_publications/CPAU%20Report%20-%20Fractured%20Relationships.pdf. Βλέπε, επίσης UNEP, *Recommended Strategy for Conflict Resolution of Competing High Pasture Claims of Settled and Nomadic Communities in Afghanistan*, 2009, http://postconflict.unep.ch/publications/afg_tech/theme_01/afg_rangeland_summary_EN.pdf. CPAU, *Conflict Analysis: Chak and Sayedbad Districts, Wardak Province*, April 2009, http://www.cpau.org.af/Research/Docs_our_publications/Wardak%20Conflict%20Analysis%20Apr%2009%20Final.pdf.

εθνοτικές συγκρούσεις για το δικαίωμα βοσκής που ξέσπασαν στην επαρχία Wardak μεταξύ Hazaras και Kuchis, κυρίως νομάδων της εθνοτικής ομάδας των Pashtuns, προκάλεσαν το θάνατο τεσσάρων πολιτών, την καταστροφή σπιτιών και εκτοπισμό²²⁹. Τον Αύγουστο του 2010, κτηματικές διαφορές μεταξύ των Hazaras και των Kuchis στην Καμπούλ προκάλεσαν την εκτόπιση περισσότερων των 250 οικογενειών της εθνοτικής ομάδας Kuchi²³⁰. Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις, διάφορα τμήματα μιας εθνοτικής ομάδας μπορεί να προκαλέσουν διεθνοτικές εντάσεις ή συγκρούσεις²³¹.

Παρότι από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι ορισμένα μέλη μειονοτικών εθνοτικών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των Hazaras, μπορεί να μεταναστεύουν για κοινωνικούς, οικονομικούς και ιστορικούς λόγους, δεν αποκλείεται άλλοι πολίτες να αναγκάζονται να διαφύγουν από τη χώρα τους για λόγους διεθνούς προστασίας. Ενόψει των ανωτέρω, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες θεωρεί ότι, ανάλογα με τις ιδιαίτερες περιστάσεις κάθε υπόθεσης, μπορεί να κινδυνεύουν λόγω της φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής και / ή των (αποδιδόμενων) πολιτικών πεποιθήσεων τα μέλη των εθνοτικών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων, όχι περιοριστικά, των πολιτών που πλήττονται από την εθνοτική βία ή τη χρήση γης και τις διαφορές ιδιοκτησίας²³². Ωστόσο, μόνη η συμμετοχή ενός προσώπου σε εθνοτική ομάδα που είναι μειονότητα σε συγκεκριμένη περιοχή δεν σημαίνει αυτομάτως κίνδυνο δίωξης λόγω εθνοτικής καταγωγής. Κρίσιμους

και CPAU, *Conflict Analysis: Jaghori and Malistan Districts, Ghazni Province*, April 2009, http://www.cpau.org.af/Research/Docs_our_publications/Ghazni%20Conflict%20Analysis%20Apr%2009%20Final.pdf.

²²⁹ Στις 18.5.2010 επισκέφθηκε την περιοχή κυβερνητική αποστολή. Μια συμφωνία των μερών, επικυρωθείσα με προεδρικό διάταγμα, προβλέπει την κατάπαυση πυρός και την αναχώρηση των Kuchis από τις αμφισβητούμενες περιοχές και ρυθμίζει την καταβολή αποζημιώσεων στους χωριάτες και στους Kuchis που επλήγησαν από τις καταστροφές. Βλέπε, UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, para. 50, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html> και Pajhwok Afghan News, *Political motives behind Afghan ethnic violence*, 25 May 2010, πρόσβαση μέσω <http://newsedge.com/>. Το 2009, αναφέρθηκαν στην επαρχία Ghazni, στα υψίπεδα των περιοχών Jaghato, Nawur, και Kwaja Omari, συγκρούσεις για τα δικαιώματα βοσκής που πυροδότησαν εθνοτικές εντάσεις μεταξύ των Kuchis και των Hazaras. Βλέπε, US Department of State, *2009 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 11 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b9e531a82.html>.

²³⁰ Σύμφωνα με πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, στις 13.8.2010 κτηματικές διαφορές μεταξύ ομάδων των Hazara και των Kuchi στη συνοικία 13 της Καμπούλ κατέληξαν στη βίαιη εκτόπιση 250 οικογενειών Kuchi που προσωρινά στεγάζονται σε κτήριο που βρίσκεται στη συνοικία 6 της πόλης. Βλέπε, επίσης, Xinhua, *Gun battle in Afghan capital kills 10: witnesses*, 13 August 2010, πρόσβαση μέσω <http://newsedge.com/>.

²³¹ Βλέπε, για παράδειγμα, τη μη κυβερνητική οργάνωση με έδρα στο Αφγανιστάν Liaison Office (TLO), *Land Based Conflict Report, the case of Paktia*, December 2008, <http://www.tlo-afghanistan.org/publications/working-paper-series/tlo-land-based-conflict-report-case-paktia> και TLO, *Stability Through Dialogue: Kuchi Conflict Mitigation, workshop report (1 - 3 November 2008)*, 2008, <http://www.tlo-afghanistan.org/sites/default/files/workshop-reports/TLO-GTZ-Stability-Through-Dialogue-Kuchi-Conflict-Mitigation-Workshop-Report.pdf>.

²³² Βλέπε, για παράδειγμα, την απόφαση επί της υπόθεσης *RRT Case No. 1000358* [2010] RRTA 328, 30 April 2010, <http://www.austlii.edu.au/au/cases/cth/RRTA/2010/328.txt>, όπου το Δικαστήριο Επανεξέτασης Προσφυγών της Αυστραλίας δέχθηκε, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής ότι, ο προσφεύγων που επιθυμούσε να διεκδικήσει την ακίνητη περιουσία του από την οποία τον είχε εκδιώξει παράνομα τοπικός πολιτικός άρχοντας ήταν πιθανό να μην είχε πρόσβαση στην κρατική προστασία λόγω της εθνοτικής καταγωγής του (στην υπό κρίση υπόθεση Hazara), κατάσταση που συνιστά δίωξη κατά την έννοια της Σύμβασης του 1951.

είναι εν προκειμένω και άλλοι παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της σχετικής κοινωνικής, πολιτικής, οικονομικής και στρατιωτικής ισχύος του ενδιαφερόμενου και / ή της εθνοτικής ομάδας στην οποία ανήκει στην περιοχή όπου επικαλείται φόβο δίωξης. Επιβάλλεται επίσης να εξεταστεί εάν ο ενδιαφερόμενος εκτίθεται και σε άλλους κινδύνους, που αναφέρονται στις παρούσες Οδηγίες και ενδέχεται να επιδεινώνουν τον κίνδυνο δίωξης. Στη διαρκώς εξελισσόμενη κατάσταση που επικρατεί στο Αφγανιστάν, πρέπει πάντα να συνεκτιμάται η δυναμική της κλιμάκωσης της εθνοτικής βίας.

11. Βεντέτες

Η πρακτική της βεντέτας έχει τις ρίζες της στις Αφγανικές πολιτισμικές παραδόσεις. Οι βεντέτες είναι συγκρούσεις μεταξύ αντιτιθέμενων οικογενειών, φυλών και ένοπλων ομάδων και συχνά ξεσπούν ως αντίδραση στις θεωρούμενες παραβιάσεις της τιμής των γυναικών, της προσβολής των δικαιωμάτων κυριότητας και υποθέσεων που αφορούν στο νερό²³³. Σύμφωνα με την πρακτική, τα πρόσωπα που συνδέονται με την οικογένεια ή φυλή του προσώπου που θεωρείται παραβάτης είναι στόχοι των θυμάτων της φυλής του ή των μελών της οικογένειας. Η εκδίκηση επιδιώκεται με το θάνατο, το σωματικό τραυματισμό ή τη δημόσια διαπόμπευση του δράστη ή των προσώπων που σχετίζονται με την οικογένεια ή φυλή.

Οι βεντέτες μπορεί να είναι μακροχρόνιες συγκρούσεις, που διαρκούν για γενιές, με κύκλους βίαιων αντιποίνων μεταξύ των μερών²³⁴. Συνήθως, η επίλυση των διαφορών με δικαστικούς μηχανισμούς δεν θέτει τέλος στη διαμάχη του αίματος. Ειδικότερα, στην κοινότητα των Pash-tun, οι βεντέτες μπορεί να διευθετηθούν με επίσημη απόφαση της *Jirga* – δηλαδή ένα αντρικό μηχανισμό επίλυσης των διαφορών της κοινότητας²³⁵. Σε κάποιες περιπτώσεις, μια ειρηνική συμβιβαστική λύση, όπως είναι ο γάμος *bad dadab*, μπορεί να αποτρέψει τη ραγδαία εξέλιξη της διαφοράς σε βεντέτα²³⁶.

²³³ Σύμφωνα με τους κανόνες του Κώδικα Pashtunwali οι αιτίες των βεντετών είναι η παραβίαση των «zar, zan, zamin» – χρυσού, γυναικών και γης.

²³⁴ Βλέπε, για παράδειγμα, The Times, *Karzai forced to investigate family blood feud after cousin is murdered*, 23 December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3c8bb42.html> και The Telegraph, *Afghan blood feud ends after 30 years*, 1 June 2008, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/afghanistan/2061531/Afghan-blood-feud-ends-after-30-years.html>.

²³⁵ Βλέπε, για παράδειγμα, Tribal Analysis Center, *Jirga System in Tribal Life*, April 2007, p.5, <http://www.tribalanalysiscenter.com/PDF-TAC/Jirga%20System%20in%20Tribal%20Life.pdf>.

²³⁶ Μια παλιά παράδοση των Pashtun. Γάμος *bad* (ή *baad*) είναι η πρακτική όπου ο γάμος του κοριτσιού με μέλος της αντίθετης οικογένειας λειτουργεί ως μέσο διευθέτησης της διαφοράς ή ως μορφή αποζημίωσης. Βλέπε, AIHRC, *Report on the Situation of Economic and Social Rights in Afghanistan - IV*, December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3b2df72.html>. Παρότι σε ύφεση, αναφέρεται ότι οι γάμοι *bad* εφαρμόζονται ως πρακτική για την επίλυση των διαφορών. Βλέπε, για παράδειγμα, Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Community-Based Dispute Resolution Processes in Nangarhar Province*, December 2009,

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι, ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης, μπορεί να κινδυνεύουν λόγω της συμμετοχής τους σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα²³⁷ τα πρόσωπα που εμπλέκονται ή στοχοποιούνται στο πλαίσιο μιας βεντέτας. Ωστόσο, τα αιτήματα ασύλου που καταθέτουν πρόσωπα με τα προαναφερόμενα χαρακτηριστικά ενδέχεται να πρέπει να εξεταστούν υπό το φως των ρητρών αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα.

B. Υπαγωγή στα κριτήρια της διευρυμένης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των συμπληρωματικών μορφών προστασίας

Στο παρόν κεφάλαιο παρέχονται οδηγίες για τον καθορισμό της υπαγωγής των Αφγανών αιτούντων άσυλο στη διεθνή προστασία όταν διαφεύγουν από περιοχές όπου μαίνονται συγκρούσεις αλλά δεν πληρούν τα κριτήρια του ορισμού του πρόσφυγα του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951²³⁸.

<http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3870cf2.html> και Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Community-Based Dispute Resolution Processes in Bamiyan Province*, December 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b38706e2.html>. Για περισσότερες πληροφορίες για τις επιβλαβείς παραδοσιακές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων των γάμων *bad*, βλέπε Κεφάλαιο III Α (6) [Γυναίκες με ειδικά χαρακτηριστικά](#).

²³⁷ Για περισσότερες οδηγίες βλέπε , *τη Θέση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τα εξεταζόμενα κατά τη Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων αιτήματα ασύλου που στηρίζονται σε φόβο δίωξης που οφείλεται στη συμμετοχή σε οικογένεια ή ομάδα που έχει εμπλακεί σε βεντέτα*, 17.3.2006, παράγραφοι 5 έως 6 και 16 έως 20, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/44201a574.html> και Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη UNHCR για τη συμμετοχή σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα στα πλαίσια του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 7.5.2002, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3d36f23f4.html>. Βλέπε επίσης, *Refugee Appeal No. 76355*, 5 November 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b3c8bb42.html>, όπου η Αρχή Προσφύγων της Νέας Ζηλανδίας έκρινε ότι ο προσφεύγων, Αφγανός τατζεκικής καταγωγής που θεωρείτο ότι είχε προσβάλει την τιμή μιας οικογένειας Pashkun , κινδύνευε να διωχθεί λόγω της συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα.

²³⁸ Υπογραμμίζεται ότι τα πρόσωπα που διαφεύγουν από τη χώρα καταγωγής τους λόγω των ένοπλων συγκρούσεων μπορεί να έχουν βάσιμο και δικαιολογημένο φόβο δίωξης για έναν ή περισσότερους λόγους της Σύμβασης του 1951. Όταν εξετάζεται η σχέση με έναν από τους λόγους φόβου δίωξης της Σύμβασης του 1951 στα αιτήματα προσώπων που διαφεύγουν καταστάσεις ένοπλων συρράξεων δεν απαιτείται ο ενδιαφερόμενος να είναι γνωστός και να διώκεται σε εξατομικευμένη βάση από τους αυτοργούς των διωκτικών πράξεων. Ολόκληρες κοινότητες μπορεί να κινδυνεύουν ή να υπομένουν διώξεις για κάποιον από τους λόγους της Σύμβασης του 1951 και δεν απαιτείται να υποφέρει ο ενδιαφερόμενος τύπο ή επίπεδο βλάβης διαφορετικό από αυτόν που πλήττει άλλα πρόσωπα με τα ίδια χαρακτηριστικά. Περαιτέρω, πολλοί πολίτες μπορεί να κινδυνεύουν από τις βόμβες, τους βομβαρδισμούς, τις επιθέσεις αυτοκτονίας και τους αυτοσχέδιους εκρηκτικούς μηχανισμούς. Αυτές οι μέθοδοι βίας μπορεί να χρησιμοποιούνται σε βάρος στόχων ή περιοχών όπου διαμένουν ή συγκεντρώνονται άμαχοι συγκεκριμένης εθνοτικής ή πολιτικής ομάδας και για το λόγο αυτό μπορεί να συνδέονται με κάποιον από τους λόγους της Σύμβασης του 1951. Βλέπε, Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Εγχειρίδιο για τις Διαδικασίες και τα Κριτήρια Καθορισμού του Καθεστώτος των Προσφύγων κατά τη Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, παράγραφος 164, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b3314.html>. Η Σύμβαση του 1951 αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της διεθνούς προστασίας των προσφύγων και επομένως πρέπει να εφαρμόζεται ενδελεχώς και προσηκόντως. Τα κριτήρια για το καθεστώς του πρόσφυγα, όπως ορίζονται στη Σύμβαση του 1951, πρέπει να ερμηνεύονται με τέτοιο τρόπο ώστε τα πρόσωπα ή οι ομάδες που τα πληρούν να αναγνωρίζονται και να προστατεύονται στο πλαίσιο εφαρμογής αυτού του διεθνούς κειμένου. Μόνο στις περιπτώσεις όπου ο αιτών άσυλο δεν πληροί τα κριτήρια υπαγωγής στη Σύμβαση του 1951 πρέπει να εξετάζονται τα κριτήρια του διευρυμένου ορισμού του

Ανάλογα με την περίπτωση, δυνάμει των ευρύτερων κριτηρίων διεθνούς προστασίας μπορεί να αναγνωρίζονται πρόσφυγες, τα πρόσωπα που βρίσκονται εκτός της χώρας καταγωγής τους λόγω σοβαρής απειλής κατά της ζωής τους, της ελευθερίας ή της ασφάλειάς τους που οφείλεται στη γενικευμένη βία ή σε γεγονότα που διαταράσσουν σοβαρά τη δημόσια τάξη. Τα κριτήρια αυτά αποτυπώνονται σε περιφερειακά κείμενα του δικαίου προστασίας των προσφύγων²³⁹ και εμπεριέχονται στη διευρυμένη εντολή διεθνούς προστασίας της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες²⁴⁰. Σε άλλες περιοχές, ο ορισμός του πρόσφυγα της Σύμβασης του 1951 δεν έχει διευρυνθεί, αλλά συμπληρώνεται με ειδικά σχεδιασμένους μηχανισμούς διεθνούς προστασίας²⁴¹.

Τους τελευταίους δώδεκα μήνες, σε ορισμένες περιοχές του Αφγανιστάν, έχουν κλιμακωθεί σε τόσο υψηλά επίπεδα οι συγκρούσεις που οφείλονται στη βία ώστε η κατάσταση χαρακτηρίζεται²⁴² από γενικευμένη βία²⁴³. Οι ένοπλες συγκρούσεις έχουν ενταθεί ιδιαίτερα στις νότιες περιοχές της χώρας και έχουν επεκταθεί σε άλλες που προηγουμένως χαρακτηρίζονταν ασφαλείς²⁴⁴. Η

πρόσφυγα και / ή το καθεστώς συμπληρωματικής / επικουρικής προστασίας. Βλέπε, UNHCR Executive Committee, *Conclusion on the Provision on International Protection Including through Complementary Forms of Protection*, No. 103 (LVI) – 2005, 7 October 2005, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/43576e292.html>.

²³⁹ Βλέπε, για παράδειγμα, *Διακήρυξη της Καρθαγένης, Διάσκεψη για τη Διεθνή Προστασία των Προσφύγων στην Κεντρική Αμερική, στο Μεξικό και στον Παναμά*, 22.11.1984, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b36ec.html> και Οργανισμός Αφρικανικής Ενότητας, *Σύμβαση για τα Ειδικά Θέματα των Προβλημάτων των Προσφύγων στην Αφρική («Σύμβαση του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας»)*, 10.9.1969, 1001 U.N.T.S. 45, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b36018.html>.

²⁴⁰ Η εντολή της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες περιλαμβάνει τα κριτήρια του ορισμού του πρόσφυγα, όπως προβλέπονται στη Σύμβαση του 1951, καθώς και τα κριτήρια της διευρυμένης διεθνούς προστασίας, όπως αναπτύχθηκαν με τις διαδοχικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ σε συνδυασμό με τα περιφερειακά κείμενα του προσφυγικού δικαίου και του διεθνούς δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

²⁴¹ Για παράδειγμα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, χορηγείται «επικουρική προστασία» στα πρόσωπα για τα οποία διαπιστώνεται ότι δεν πληρούν τα κριτήρια του ορισμού του πρόσφυγα της Σύμβασης του 1951, αλλά κινδυνεύουν από βλάβη που οφείλεται σε αδιάκριτη βία σε καταστάσεις διεθνών ή εσωτερικών ένοπλων συρράξεων. Βλέπε, Ευρωπαϊκή Ένωση, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, *Οδηγία του Συμβουλίου 2004/83/ΕΚ της 29.4.2004 για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους*, 2004/83/ΕΚ, 19.5.2004, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4157e75e4.html> (Άρθρο 15).

²⁴² Η γενικευμένη βία χαρακτηρίζεται από διαρκή, γενικά και παρατεταμένα επίπεδα βίας σε μια χώρα ή σε μια περιοχή. Όταν το επίπεδο της βίας είναι σποραδικό ή μεμονωμένο, η κατάσταση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί γενικευμένη βία. Βλέπε, για παράδειγμα, *A.L.N. v. Switzerland*, CAT/C/20/D/090/1997, 19 May 1998 (UN Committee Against Torture), para 5.7, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f588ee1e.html> και άρθρο 1 (2) του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12.8.1949 που αφορά στην προστασία των θυμάτων των μη διεθνών ενόπλων συγκρούσεων (Πρωτόκολλο II), 1125 UNTS 609, 8 June 1977, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b37f40.html>

²⁴³ UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705–S/2010/127, 10 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>

²⁴⁴ UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html> και UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705–S/2010/127, 10 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>

Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες αξιολόγησε τη σοβαρότητα των συγκρούσεων που οφείλονται στη βία και το σχετικό κίνδυνο που ενέχουν για τους άμαχους Αφγανούς λαμβάνοντας υπόψη σωρευτικά διάφορους δείκτες: (i) τις απώλειες των αμάχων λόγω των αδιάκριτων πράξεων βίας, συμπεριλαμβανομένων των βομβαρδισμών, των αεροπορικών επιθέσεων, των επιθέσεων αυτοκτονίας, των εκρήξεων των αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών και των ναρκών, (ii) τα περιστατικά ασφαλείας που σχετίζονται με τις ένοπλες συγκρούσεις, και, (iii) τις μετακινήσεις του πληθυσμού που οφείλονται στις συγκρούσεις και τον εθελοντικό επαναπατρισμό των Αφγανών πολιτών.

1. Απώλειες αμάχων

Σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο του 2009, το πρώτο εξάμηνο του 2010 αυξήθηκε κατά 31% ο συνολικός αριθμός των θυμάτων που προκάλεσαν οι ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ των αμάχων. Αναφέρεται ότι, ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες ευθύνονται για τις απώλειες 72% των αμάχων, κυρίως με επιθέσεις αυτοκτονίας και εκρήξεις αυτοσχέδιων μηχανισμών²⁴⁵. Παρότι τόσο η ISAF²⁴⁶ όσο και οι Ταλιμπάν²⁴⁷ υποσχέθηκαν να μειώσουν τις απώλειες αμάχων, δεν έχουν πάψει να αυξάνονται οι θάνατοι Αφγανών πολιτών. Σημειώνεται ότι, έχουν μειωθεί σημαντικά οι απώλειες των αμάχων λόγω των στρατιωτικών επιχειρήσεων της ISAF, αλλά ο κίνδυνος δεν έχει εκλείψει, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια των αεροπορικών επιδρομών και των νυχτερινών επιθέσεων²⁴⁸.

²⁴⁵ Τους πρώτους έξι μήνες του 2010 η UNAMA τεκμηρίωσε 3.268 απώλειες αμάχων, δηλαδή 1271 θανάτους και 1997 τραυματισμούς. Για τις 386 απώλειες αμάχων ευθύνονταν φιλοκυβερνητικές δυνάμεις. Πρόκειται για μείωση 30% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2009. Βλέπε, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>. Βλέπε, επίσης Afghanistan Rights Monitor, *ARM Mid-Year Report Civilian Casualties of Conflict January-June 2010*, 12 July 2010, <http://arm.org.af/file.php?id=2>.

²⁴⁶ Τα μέτρα που υιοθέτησαν οι διεθνείς δυνάμεις για να μειώσουν τις απώλειες αμάχων, ειδικότερα μια οδηγία τακτικής που εξέδωσαν τον Ιούλιο του 2009 για τον περιορισμό της χρήσης βίας σε κατοικημένες περιοχές, συνέβαλαν, στη μείωση – σε σχέση με το 2008 – κατά 28% του συνολικού αριθμού των καταγραφέντων θανάτων αμάχων για τους οποίους ευθύνονται οι φιλοκυβερνητικές δυνάμεις το 2009.

²⁴⁷ Παρά τον Κώδικα Δεοντολογίας που εξέδωσαν οι Ταλιμπάν τον Ιούλιο του 2009 για την πρόληψη των απωλειών των αμάχων, οι θάνατοι των αμάχων για τους οποίους ευθύνονται οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες αυξήθηκαν κατά 41% σε σχέση με το 2008.

²⁴⁸ Σύμφωνα με την UNAMA, το πρώτο εξάμηνο του 2010 οι φιλοκυβερνητικές δυνάμεις ευθύνονταν για το θάνατο 386 αμάχων, αριθμός που αποτελεί μείωση κατά 30% σε σχέση με αυτόν της αντίστοιχης περιόδου του 2009. Βλέπε, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, pp. 13-26, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>. Βλέπε επίσης UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705-S/2010/127, 10 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>, Afghanistan Rights Monitor, *ARM Mid-Year Report Civilian Casualties of Conflict January-June 2010*, 12 July 2010, <http://arm.org.af/file.php?id=2>. Στις 4 Οκτωβρίου τρεις άμαχοι σκοτώθηκαν από αεροπορική επιδρομή στην Helmand. Βλέπε, AlertNet, *Factbox-Security developments in Afghanistan, Oct 4, 4 October 2010*, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/SGE693013.htm>. Απαντώντας σε πυρά εξεγερμένων σε στρατιωτική

Στις νότιες περιοχές, το πρώτο εξάμηνο του 2010 οι θάνατοι αμάχων αυξήθηκαν κατά 43% και στις νοτιοανατολικές κατά 24%²⁴⁹. Οι προηγουμένως σχετικά σταθερές βορειοανατολικές περιοχές βίωσαν την απότομη αύξηση των δραστηριοτήτων των ενόπλων αντικυβερνητικών ομάδων, με αποτέλεσμα την κλιμάκωση των συγκρούσεων που, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2009, προκάλεσαν αύξηση κατά 136% στους θανάτους των αμάχων²⁵⁰. Η αυξημένη χρήση των αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών²⁵¹ από τις ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες προκάλεσε πολλά θύματα μεταξύ των αμάχων. Σε όλην τη χώρα²⁵², το πρώτο εξάμηνο του 2010, οι εκρήξεις αυτών των μηχανισμών ευθύνονται για το θάνατο των αμάχων κατά ποσοστό 29% και στις νότιες περιοχές κατά ποσοστό 65%²⁵³. Το πρώτο εξάμηνο του 2010, οι επιθέσεις αυτοκτονίας προκάλεσαν το θάνατο 183 αμάχων. Οι περισσότερες από τις μισές επιθέσεις αυτοκτονίας συνέβησαν στις νότιες περιοχές του Αφγανιστάν. Πρόκειται για αύξηση 20% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2009²⁵⁴.

Παρότι το πρώτο εξάμηνο του 2010 οι ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες εξαπέλυσαν επιθέσεις κυρίως σε στρατιωτικούς στόχους, η τακτική της χρήσης των αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών και των επιθέσεων αυτοκτονίας εφαρμόστηκε και σε αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των οδικών αρτηριών που χρησιμοποιούν πολίτες, των χώρων που περιβάλλουν τα ξενοδοχεία και τα κυβερνητικά κτήρια, των πολυσύχναστων αγορών και των εμπορικών περιοχών²⁵⁵.

βάση της επαρχίας Logar, νότια της Καμπούλ, τα στρατεύματα της Πολυεθνικής Δύναμης σκότωσαν κατά λάθος δύο αμάχους. Βλέπε, AlertNet, *Factbox Security developments in Afghanistan, Oct 3, 3 October 2010*, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/SGE692007.htm>, Afghanistan Rights Monitor, *Airstrikes in Farah Killed 117 Civilians*, 13 May 2009, http://arm.org.af/index.php?page=en_Latest+News+05.

²⁴⁹ Με βάση πληροφορίες της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες που επιβεβαιώνονται από πηγές όπως είναι οι εβδομαδιαίες και οι τετραμηνιαίες εκθέσεις του Γραφείου Ασφαλείας των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στο Αφγανιστάν, http://www.afgnsso.org/index_files/Page447.htm.

²⁵⁰ UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, pp. 13-26, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>. Βλέπε, επίσης, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/911-S/2010/463, 14 September 2010, para. 15, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html>. Κατά το Στρατηγό Petraeus, Γενικό Διοικητή της Πολυεθνικής Δύναμης (ISAF), απαιτούνται πρόσθετες στρατιωτικές προσπάθειες στις νότιες επαρχίες Baghlan και Kunduz. Βλέπε, NATO, *ISAF Commander General David Petraeus interviewed on Afghanistan*, 31 August 2010, http://www.nato.int/cps/en/natolive/opinions_65854.htm.

²⁵¹ Από τον Ιούνιο έως τα μέσα Σεπτεμβρίου 2010, τα περιστατικά με τους αυτοσχέδιους εκρηκτικούς μηχανισμούς αυξήθηκαν κατά 82% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2008. Βλέπε, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/911-S/2010/463, 14 September 2010, para. 15, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html>.

²⁵² 374 πολίτες, αύξηση 44% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2009.

²⁵³ UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>.

²⁵⁴ UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>.

²⁵⁵ Στις 5.10.2010, τραυματίστηκαν 25 άμαχοι και σκοτώθηκαν εννέα όταν οι αντάρτες έστησαν ενέδρα σε αυτοκινητοπομπή της αστυνομίας στην Kandahar. Ήταν η τελευταία από μια σειρά βίαιων επιθέσεων σε αυτήν την επικίνδυνη επαρχία. Λίγες ημέρες νωρίτερα σκοτώθηκαν δύο αστυνομικοί και τραυματίστηκαν άλλοι έντεκα σε τρεις εκρήξεις που σημειώθηκαν σε αυτοκινητοπομπή που εξερχόταν από την πόλη Kandahar. Βλέπε, Reuters, *Afghan am-*

Παρόλες τις αδιάκοπες προσπάθειες που καταβλήθηκαν την τελευταία δεκαετία για την εκκαθάριση των ναρκών και των υπολειμμάτων των πυρομαχικών και τη σταθερή μείωση του αριθμού των Αφγανών θυμάτων, οι νάρκες και τα εγκαταλελειμμένα πυρομαχικά προκαλούν κατά μέσο όρο μηνιαίως 42 ατυχήματα, με θύματα, στη συντριπτική πλειοψηφία, παιδιά. Εκτός από τις απώλειες αμάχων και τους σοβαρούς τραυματισμούς, η μόλυνση που προκαλούν οι νάρκες εμποδίζει την ενασχόληση με βιοποριστικές δραστηριότητες καθιστώντας ανέφικτη την πρόσβαση στους αγρούς, στο νερό, στην υγεία και στην εκπαίδευση²⁵⁶.

Η περαιτέρω ανάλυση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τα αναφερόμενα περιστατικά που προκάλεσαν το θάνατο αμάχων από την 1η Ιουλίου έως την 8η Οκτωβρίου 2010 αποκαλύπτει ότι επλήγησαν περισσότερο από τις αδιάκριτες συγκρούσεις, που οφείλονται στη βία, οι επαρχίες Helmand και Kandahar στις νότιες περιοχές της χώρας και η Kunduz στις βόρειο-ανατολικές περιοχές²⁵⁷.

bush kills 9 and wounds 25 in restive south, 5 October 2010, <http://www.reuters.com/article/idUSSGE6940KJ20101005> και CNN, *Blasts in Kandahar kill 10*, 6 October 2010, <http://edition.cnn.com/2010/WORLD/asiapcf/10/05/afghanistan.explosions/index.html?hpt=T2>. Στις 30.9.2010 σε επίθεση βομβιστή αυτοκτονίας που ανατινάχτηκε δίπλα σε αυτοκινητοπομπή των στρατευμάτων της Πολυεθνικής Δύναμης (ISAF) στη νότια επαρχία της Kandahar, σκοτώθηκαν τρεις άμαχοι και τραυματίστηκαν άλλοι εννέα. Βλέπε, AlertNet, *Factbox-Security developments in Afghanistan, Sept 30*, 30 September 2010, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/SGE68T07S.htm>. Στις 25.9.2010, στην επαρχία Logar βόμβα που είχε τοποθετηθεί σε οδική αρτηρία σκότωσε δύο αμάχους και τραυμάτισε άλλους τρεις. Βλέπε, AlertNet, *Factbox-Security developments in Afghanistan, Sept 25*, 25 September 2010, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/SGE68N0B9.htm>. Στις 21.9.2010, στην κεντρική επαρχία Parwan, βόμβα που είχε τοποθετηθεί σε οδική αρτηρία σκότωσε πέντε εργαζόμενους στον κατασκευαστικό τομέα και τραυμάτισε άλλους τρεις. Βλέπε, Reuters, *Factbox: Security developments in Afghanistan*, 21 September 2010, <http://www.reuters.com/article/idUSTRE68K1UM20100921>. Τον Ιανουάριο του 2010, μια σειρά συντονισμένων επιθέσεων που εξαπέλυσαν στην Καμπούλ σε βάρος των υπουργείων και άλλων στόχων εκλαμβανόμενοι αντάρτες Ταλιμπάν σκοτώθηκαν τουλάχιστον δέκα πολίτες και τραυματίστηκαν άλλοι 32. Μεταξύ των νεκρών ήσαν και επτά από τους δράστες της επίθεσης. Βλέπε, The Guardian, *Taliban militants attack Afghan capital*, 18 February 2010, <http://www.guardian.co.uk/world/2010/jan/18/taliban-militants-attack-kabul-centre> και BBC News, *Afghan capital Kabul hit by Taliban attack*, 18 January 2010, http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/8464763.stm. Στις 26 Φεβρουαρίου, σε μια συντονισμένη επίθεση, που συνίστατο σε σειρά επιθέσεων αυτοκτονίας, στοχοποιήθηκαν κατοικίες ξένων και ξενώνες στην Καμπούλ, προκαλώντας το θάνατο τουλάχιστον 17 πολιτών, συμπεριλαμβανομένων 13 αμάχων, πολλοί από τους οποίους ήσαν αλλοδαποί. Αναφέρεται ότι τραυματίστηκαν 44 πολίτες, στην πλειοψηφία τους Αφγανοί. Στις 18 Μαΐου, στην περιοχή Darula Anman της Καμπούλ, σε μια επίθεση αυτοκτονίας με αυτοσχέδιο εκρηκτικό μηχανισμό, που είχε τοποθετηθεί σε αυτοκίνητο, και είχε στόχο αυτοκινητοπομπή της διεθνούς στρατιωτικής δύναμης σκοτώθηκαν επτά άμαχοι και τραυματίστηκαν άλλοι 49, συμπεριλαμβανομένων γυναικών και παιδιών. Βλέπε, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>.

²⁵⁶ Βλέπε, για παράδειγμα, Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Afghanistan: More war victims, fewer landmine casualties*, 29 October 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ccfd4592c.html> Mine Action Co-ordination Centre of Afghanistan, *MAPA Annual Report*, 31 March 2010, http://www.macca.org.af/en/MAPA_Reports.html και UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705–S/2010/127, 10 March 2010, para. 26, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>.

²⁵⁷ Με βάση την ανάλυση των Εξελίξεων Ασφάλειας στο Αφγανιστάν από την 1.7.2010 έως 8.10.2010, όπως δημοσιεύθηκαν από το ειδησεογραφικό πρακτορείο Reuters, <http://www.alertnet.org/>.

2. Περιστατικά ασφάλειας

Τους πρώτους έξι μήνες του 2010, στις νότιες και νοτιοανατολικές περιοχές της χώρας καταμετρήθηκαν περισσότερα από τα μισά περιστατικά ασφάλειας²⁵⁸. Σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, τα περιστατικά ασφάλειας είναι όλο και περισσότερο γεωγραφικά διασκορπισμένα²⁵⁹. Από τα μέσα Ιουνίου έως τα μέσα Σεπτεμβρίου 2010, ο συνολικός αριθμός των περιστατικών ασφάλειας, αυξήθηκε κατά 69% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2009²⁶⁰. Η επιδείνωση της κατάστασης ασφάλειας αποδόθηκε σε διάφορους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων της αυξημένης παρουσίας των διεθνών στρατευμάτων και της αντίστοιχης αύξησης των επιχειρήσεων ασφάλειας των Αφγανικών Εθνικών Δυνάμεων Ασφάλειας καθώς και της κλιμάκωσης των δραστηριοτήτων των αντικυβερνητικών ομάδων²⁶¹. Τον Ιανουάριο του 2010, η ISAF ανέπτυξε στο Αφγανιστάν επιπλέον 34.000 στρατιώτες προκειμένου να στηρίξουν τις εθνικές δυνάμεις ασφάλειας στις προσπάθειες σταθεροποίησης. Κυβερνητικές και διεθνείς δυνάμεις διεξάγουν κοινές, μεγάλης εμβέλειας, στρατιωτικές επιχειρήσεις στις επαρχίες Helmand και Kandahar. Στις επαρχίες αυτές, η αυξημένη παρουσία των διεθνών δυνάμεων σε συνδυασμό με τις Επιχειρήσεις Moshtarak²⁶² και Hamkari²⁶³ και η συνακόλουθη αντίδραση των Ταλιμπάν συνέβαλαν στην κλιμάκωση των συγκρούσεων και προκάλεσαν την αύξηση των θανάτων των αμάχων²⁶⁴.

²⁵⁸ Τα περιστατικά ασφάλειας περιλαμβάνουν στοχευμένες επιθέσεις, όπως είναι οι δολοφονίες, οι εκτελέσεις καθώς και αεροπορικές επιδρομές, χερσαίες επιχειρήσεις, αυτοσχέδιους εκρηκτικούς μηχανισμούς, επιθέσεις αυτοκτονίας κλπ.

²⁵⁹ Με βάση πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, που επιβεβαιώνονται από πηγές όπως είναι οι εβδομαδιαίες και τετραμηνιαίες εκθέσεις του Γραφείου Ασφάλειας των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στο Αφγανιστάν, http://www.afgnso.org/index_files/Page447.htm.

²⁶⁰ UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/911-S/2010/463, 14 September 2010, para. 15, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html>.

²⁶¹ UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html>.

²⁶² Η επιχείρηση Moshtarak είναι κοινή επιχείρηση των Αφγανικών και των διεθνών στρατιωτικών δυνάμεων με στόχο την επανάκτηση του ελέγχου στις περιοχές Marja και Nad Ali της επαρχίας Helmand από τους Ταλιμπάν.

²⁶³ Η επιχείρηση Hamkari αποσκοπεί στην ενίσχυση των συνθηκών σταθερότητας και ασφάλειας στην πόλη της Kandahar και στις γύρω περιοχές.

²⁶⁴ UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, pp. 13-26, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html>. Βλέπε, επίσης, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/911-S/2010/463, 14 September 2010, paras. 15 & 17, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html>. Η επιχείρηση Moshtarak επεκτάθηκε με την επιχείρηση New Dawn που εξαπέλυσαν από κοινού στις 12.6.2010 η Πολυεθνική Δύναμη (ISAF) και οι Αφγανικές Ένοπλες Δυνάμεις, υπό την ηγεσία των Πεζοναυτών των ΗΠΑ με στόχο τη διάσπαση των ανταρτών και τον περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας τους στις αραιοκατοικημένες περιοχές μεταξύ των Marjah και Nawa. Βλέπε, ISAF, ANA, *ISAF Complete First Task in Operation New Dawn*, 21 June 2010, <http://www.isaf.nato.int/article/isaf-releases/ana-isaf-complete-first-task-in-operation-new-dawn.html>. Η αποκαλούμενη επιχείρηση «Χτύπημα του Δράκου», η τελευταία φάση της επιχείρησης Hamkari αποσκοπεί στην αποδυνάμωση των Ταλιμπάν στην Kandahar και στις γύρω περιοχές Zhari, Panjawayi και Arghandab, που για χρόνια ήσαν το λίκνο των Ταλιμπάν. ISAF, NATO SCR and Afghan MOD give Weekly Operational Update, 26 September 2010, <http://www.isaf.nato.int/article/isaf-releases/isaf-nato-scr-and-afghan-mod-spokesmen-give-weekly-operational-update.html> και Saudi Gazette, *NATO and Afghan forces sweep through Kandahar*, 28 September 2010,

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι, τους επόμενους μήνες να- τοϊκά και αμερικανικά στρατεύματα (150.000 στρατιώτες), υποστηριζόμενα από δεκάδες χιλιάδες Αφγανικές δυνάμεις, θα επιδιώξουν να κατατροπώσουν τους Ταλιμπάν, αυξάνοντας την πιθα- νότητα της κλιμάκωσης και της διεύρυνσης της σύγκρουσης²⁶⁵.

3. Μετακινήσεις πληθυσμών λόγω των συγκρούσεων και εθελοντικός επαναπατρισμός

Σε ορισμένες περιοχές του Αφγανιστάν οι συγκρούσεις μεταξύ των αντικυβερνητικών και των φιλοκυβερνητικών δυνάμεων ενέτειναν την ανασφάλεια και τη βία, προκαλώντας σημαντι- κές μετακινήσεις πληθυσμών. Συνεχίζει να αυξάνει ο αριθμός των Αφγανών πολιτών που εκτοπί- ζονται εντός της χώρας τους λόγω των συγκρούσεων, κυρίως στις νότιες και δυτικές περιοχές²⁶⁶. Στα τέλη του Οκτωβρίου 2010, οι εκτοπισμένοι στη χώρα τους Αφγανοί ανέρχονταν σε 330.298. Εξ αυτών 131.984 εκτοπίστηκαν λόγω των συγκρούσεων που ξέσπασαν μεταξύ Ιουνίου 2009 και Οκτωβρίου 2010²⁶⁷. Τον Φεβρουάριο του 2010, 27.700 άτομα εκτοπίστηκαν από τις εστίες τους εξαιτίας των στρατιωτικών επιχειρήσεων στην επαρχία Helmand²⁶⁸. Για παράδειγμα, η δεύτερη φάση της επιχείρησης Hamkari, που ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2010 στην περιοχή Arghandab της επαρχίας Kandahar προκάλεσε τον εκτοπισμό 629 οικογενειών (4.538 προσώπων) στην πόλη Kandahar. Επιπλέον, σύμφωνα με αρχικές εκτιμήσεις περίπου 750 οικογένειες εκτοπίστηκαν πρόσφατα εξαιτίας της επιχείρησης «Κτύπημα του Δράκου» που άρχισε να διεξάγεται στις 24.9.2010. Μικρότερης κλίμακας εκτοπίσεις αναφέρθηκαν στις επαρχίες Zabol, Badghis, Farah και Ghor. Πολλοί εκτοπισμένοι δεν έχουν καταμετρηθεί, κυρίως λόγω της μετακίνησής τους στις νότιες περιοχές της χώρας, όπου μαίνονται συγκρούσεις, και της ελάχιστης ή καθόλα απύσας αν-

<http://www.saudigazette.com.sa/index.cfm?method=home.regcon&contentID=2010092884253>. Σύμφωνα με τον εκ- πρόσωπο της Πολυεθνικής Δύναμης (ISAF), λόγω των παρατεταμένων στρατιωτικών επιχειρήσεων που επικεντρώνο- νται σε έξη περιοχές της κεντρικής Helmand, οι Ταλιμπάν δεν κυριαρχούν πλέον στην περιοχή και έχουν συλληφθεί, σκοτωθεί ή απωθηθεί στην περιφέρεια των μεγάλων αστικών κέντρων. Εκτιμάται ότι δεν υπάρχουν Ταλιμπάν στο 70% έως 80% της έκτασης της Argandhab, ενώ οι στρατιωτικές επιχειρήσεις της ISAF και της κυβέρνησης συνεχίζονται στις περιοχές Najarai και Panjw'ai της Kandahar. Βλέπε, ISAF, *SCR Operational Update Oct. 10*, 10 October 2010, <http://www.isaf.nato.int/article/isaf-releases/isaf-scr-operational-update-oct.-10.html>.

²⁶⁵ Βλέπε, για παράδειγμα, ANSO, *ANSO Quarterly Data Report: Q3.2010*, 1 January 2010-30 September 2010, pp. 5-6 and 15, <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900sid/JALR-8A9DLQ> και IRIN, *Afghanistan: More fighting, greater humanitarian needs*, 13 July 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c4019c2c.html>. Βλέπε επίσης ANSO, *Quarterly Report, Q.2 2010*, 30 June 2010, όπου καταγράφεται αύξηση των βίαιων περιστατικών και των απω- λειών αμάχων λόγω των κλιμακούμενων επιχειρήσεων κατά των ανταρτών.

²⁶⁶ Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Afghanistan: UNHCR worried about growing number of conflict IDPs*, 3 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cd3c9d2c.html>.

²⁶⁷ Σύμφωνα με τα στοιχεία για τους εσωτερικά εκτοπισμένους που διαχειρίζονται από κοινού το επιτόπιο προ- σωπικό της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και οι Επαρχιακές Διευθύνσεις για τους Πρόσφυγες και τους Επαναπατριζόμενους.

²⁶⁸ UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 40 of resolution 1917 (2010)*, S/2010/318, 16 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c35675f2.html>.

θρωπιστικής πρόσβασης σε αυτές τις περιοχές²⁶⁹. Επιπλέον, πολλοί εκτοπισμένοι διαμένουν σε ανεπίσημους οικισμούς ή σε αστικά συμπλέγματα σε άλλες περιοχές της χώρας, όπως είναι η Καμπούλ, και όχι στους καταυλισμούς εκτοπισμένων όπου παρέχεται ανθρωπιστική βοήθεια²⁷⁰.

Σημειώνεται ότι, παρότι αυξήθηκαν οι οφειλόμενες στις συγκρούσεις μετακινήσεις των Αφγανών πολιτών εντός της χώρας τους, αυξήθηκε ο αριθμός των επαναπατριζόμενων Αφγανών, κυρίως από το Πακιστάν και το Ιράν. Μεταξύ του Μαρτίου και του Οκτωβρίου 2010, επέστρεψαν περισσότεροι από 100.000 Αφγανοί, αριθμός διπλάσιος από αυτόν της αντίστοιχης περιόδου του 2009. Είναι πολλά τα κίνητρα της επιστροφής των Αφγανών. Μεταξύ αυτών είναι: (i) η αντίληψη ότι έχει βελτιωθεί η κατάσταση ασφάλειας σε ορισμένες επαρχίες (ii) οι οικονομικοί παράγοντες και (iii) η αυξημένη ανασφάλεια και οι φυσικές καταστροφές που έπληξαν τις περιοχές όπου διέμεναν στο Πακιστάν²⁷¹. Ενώ χιλιάδες Αφγανοί επέστρεψαν στις πατρογονικές εστίες τους, το ένα τρίτο σχεδόν διαμένει σε ανεπίσημους οικισμούς εκτοπισμένων ή σε αστικές περιοχές του Αφγανιστάν. Κάποιοι από αυτούς τους οικισμούς βρίσκονται στις επαρχίες Nagarhar, Laghman και Kunar, όπου η κατάσταση είναι ρευστή και σημειώνονται σημαντικές απώλειες αμάχων και σοβαρά περιστατικά που πλήττουν την ασφάλεια²⁷². Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι, πολλοί Αφγανοί επαναπατρίζονται λόγω της επιδείνωσης των συνθηκών διαβίωσής τους εκτός της χώρας τους και όχι επειδή έχουν βελτιωθεί σημαντικά οι συνθήκες ασφάλειας και η κατάσταση των δικαιωμάτων του ανθρώπου στο Αφγανιστάν.

4. Συνοπτική παρουσίαση των περιοχών που πλήττονται από γενικευμένη βία

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες αναγνωρίζει ότι, η αβεβαιότητα, που προκαλεί η ρευστή και ευμετάβλητη φύση των συγκρούσεων στο Αφγανιστάν, προβλημάτισε στο παρελθόν τους κριτές των αιτημάτων ασύλου κατά την αξιολόγηση υποθέσεων που δεν εμπίπτουν στον ορισμό του πρόσφυγα της Σύμβασης του 1951. Ωστόσο, υπό το πρίσμα: (i) της επιδείνωσης της κατάστασης ασφαλείας σε ορισμένες περιοχές της χώρας, (ii) του αυξανόμενου αριθμού των

²⁶⁹ Βλέπε, για παράδειγμα, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/911-S/2010/463, 14 September 2010, para. 48, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html> και UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705-S/2010/127, 10 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>.

²⁷⁰ Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Afghanistan: UNHCR worried about growing number of conflict IDPs*, 3 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cd3c9d2c.html>.

²⁷¹ UNHCR, *Voluntary returns to Afghanistan exceed 100,000 this year*, 27 August 2010, <http://www.unhcr.org/4c77a0d59.html>. Βλέπε, επίσης, IRIN, *Afghanistan: Increased number of returnees from Pakistan*, 4 November 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cd91d56c.html>.

²⁷² Βλέπε, ANSO, *The ANSO Report 1-15 November 2010*, Issue 61, <http://www.afgnso.org/2010/The%20ANSO%20Report%20%281-15%20November%202010%29.pdf>.

θυμάτων μεταξύ των αμάχων, και (iii) των σημαντικών μετακινήσεων των πληθυσμών, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι οι συνθήκες που επικρατούν σε ορισμένες περιοχές του Αφγανιστάν, συνιστούν, κατά το χρόνο έκδοσης των κατευθυντήριων οδηγιών, κατάσταση γενικευμένης βίας. Επιπλέον, η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού έχει αναγνωρίσει ότι η κατάσταση στο Αφγανιστάν πληροί τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1 (1) του Πρωτοκόλλου II των Συμβάσεων της Γενεύης²⁷³, και, επομένως ότι πρόκειται για εσωτερική ένοπλη σύρραξη.

Ειδικότερα, με βάση τις πληροφορίες που ήταν γνωστές και διαθέσιμες στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες κατά το χρόνο της έκδοσης των οδηγιών η κατάσταση στις επαρχίες Helmand, Kandahar και Kunar, καθώς και σε περιοχές των επαρχιών Ghazni και Khost είναι ιδιαίτερα κρίσιμη, όπως προκύπτει από: (i) τον αριθμό των απωλειών μεταξύ των αμάχων, (ii) τη συχνότητα των περιστατικών ασφάλειας, και (iii) τον αριθμό των εκτοπισθέντων εξαιτίας της ένοπλης σύγκρουσης. Επομένως, κατά την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες η κατάσταση σε αυτές τις επαρχίες χαρακτηρίζεται από τη γενικευμένη βία. Ως εκ τούτου, οι Αφγανοί αιτούντες άσυλο, πρώην κάτοικοι των επαρχιών Helmand, Kandahar και Kunar, καθώς και περιοχών των επαρχιών Ghazni και Khost²⁷⁴ μπορεί να έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας στο πλαίσιο των συμπληρωματικών μορφών προστασίας, εξαιτίας του φόβου να υποστούν σοβαρή και αδιάκριτη βλάβη που οφείλεται στην κατάσταση γενικευμένης βίας²⁷⁵.

Επιπλέον, υπό το φως των: (i) συνεχιζόμενων ευρείας κλίμακας στρατιωτικών επιχειρήσεων στις νότιες περιοχές των επαρχιών Helmand και Kandahar, (ii) των συγκρούσεων που ξέσπασαν για τον εδαφικό έλεγχο μεταξύ των αντιμαχόμενων μερών, και (iii) της έξαρσης της βίας σε περιοχές που στο παρελθόν δεν είχαν πληγεί από αυτήν, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι δεν σε καμιά από αυτές τις δύο επαρχίες δεν υπάρχει η δυνατότητα εγκατάστασης

²⁷³ ICRC, *Πρόσθετο Πρωτόκολλο II στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 για την προστασία των θυμάτων μη διεθνών ένοπλων συρράξεων*, 1125 UNTS 609, 8 June 1977, Article 1(2), <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b37f40.html>. Σύμφωνα με τη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού ο «διεθνής» χαρακτήρας της ένοπλης σύρραξης στο Αφγανιστάν έπαυσε με την εγκαθίδρυση της μεταβατικής κυβέρνησης, τον Ιούνιο του 2002. Βλέπε, ICRC, *International humanitarian law and terrorism: questions and answers*, 5 May 2004, <http://www.icrc.org/Web/eng/siteeng0.nsf/iwpList488/OF32B7E3BB38DD26C1256E8A0055F83E>

²⁷⁴ Υπογραμμίζεται ότι παρότι κάποιες περιοχές των επαρχιών Ghazni και Khost δεν χαρακτηρίζονται από γενικευμένη βία, μπορεί να μην είναι προσβάσιμες με ασφάλεια λόγω της κατάστασης ανασφάλειας που επικρατεί στις γειτονικές περιοχές και / ή επαρχίες.

²⁷⁵ Βλέπε, επίσης, *HM and Others (Article 15(c)) Iraq* CG [2010] UKUT 331 (IAC), 20 September 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca367242.html>, όπου το Ανώτερο Δικαστήριο έκρινε ότι «σε καταστάσεις ένοπλων συρράξεων όπου οι άμαχοι πλήττονται από τις συγκρούσεις, η προσέγγιση της αξιολόγησης του επιπέδου της αδιάκριτης βίας πρέπει να είναι περιεκτική και να εξαρτάται μόνον από την ύπαρξη επαρκούς αιτιώδους σχέσης μεταξύ της βίας και των συγκρούσεων». Για το σκοπό αυτόν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι απειλές κατά της ζωής, οι σοβαροί τραυματισμοί και οι πνευματικές διαταραχές καθώς και οι σοβαρές απειλές κατά της προσωπικής ασφάλειας των ενδιαφερομένων.

σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής / εγχώρια προστασία. Όσον αφορά στους Αφγανούς που στο παρελθόν διέμεναν σε οιαδήποτε άλλη επαρχία, πλην των Helmand και Kandahar, που πλήττεται από τις συγκρούσεις, η δυνατότητα εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής / εγχώρια προστασία πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση, στο πλαίσιο των οδηγιών που παρατίθενται στη συνέχεια, στο κεφάλαιο Γ.

Επειδή η κατάσταση στο Αφγανιστάν είναι περίπλοκη και ρευστή, οι αιτήσεις ασύλου των Αφγανών που υποστηρίζουν ότι διαφεύγουν τη γενικευμένη βία που πλήττει άλλες περιοχές της χώρας τους πρέπει να αξιολογούνται ενδελεχώς, υπό το πρίσμα των αποδεικτικών στοιχείων που επικαλούνται και άλλων επίκαιρων και αξιόπιστων πληροφοριών για την κατάσταση που επικρατεί στον τόπο της προηγούμενης διαμονής τους. Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται να αξιολογείται αν η κατάσταση στην περιοχή της προηγούμενης διαμονής τους χαρακτηρίζεται από γενικευμένη βία κατά το χρόνο κρίσης της αίτησής τους για διεθνή προστασία. Σημειώνεται ότι, είναι ρευστή η κατάσταση ασφαλείας και σε άλλες επαρχίες, συμπεριλαμβανομένων των Uruzgan, Zabol, Paktika, Nangarhar, Badghis, Paktya, Wardak και Kunduz. Το επίπεδο της βίας, τα θύματα και οι αναγκαστικές μετακινήσεις του πληθυσμού μπορεί να είναι ιδιαίτερα σοβαρά ανάλογα με τις δραστηριότητες των ενόπλων ομάδων και τις συγκρούσεις τους με την ISAF και τις Αφγανικές Δυνάμεις.

Γ. Δυνατότητα εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής ή εγχώρια προστασία

Λεπτομερές αναλυτικό πλαίσιο για την αξιολόγηση της δυνατότητας εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής ή εγχώριας προστασίας περιέχεται στις κατευθυντήριες οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη «*δυνατότητα εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής στο πλαίσιο του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και/ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*»²⁷⁶.

²⁷⁶ Η αξιολόγηση της δυνατότητας εφαρμογής της εγχώριας προστασίας απαιτεί την ανάλυση δύο στοιχείων, που συνίστανται στη διαπίστωση του (i) εφικτού και (ii) εύλογου χαρακτήρα της δυνατότητας μετεγκατάστασης του ενδιαφερόμενου στην επικράτεια της χώρας καταγωγής. Κατά την αξιολόγηση ενός αιτήματος ασύλου όπου αποδεικνύεται ότι υπάρχει βάσιμος και δικαιολογημένος φόβος δίωξης σε τμήμα της χώρας καταγωγής, ο καθορισμός της καταλληλότητας της προστασίας στην προτεινόμενη περιοχή μετεγκατάστασης για τη συγκεκριμένη περίπτωση απαιτεί διαχρονική αξιολόγηση λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο τις περιστάσεις που προκάλεσαν το φόβο δίωξης και τη διαφυγή αλλά και αν η περιοχή μετεγκατάστασης συνιστά πραγματική μελλοντική λύση προστασίας για τον ενδιαφερόμενο. Περαιτέρω, είναι αναγκαίο να συνεκτιμηθούν οι προσωπικές περιστάσεις του αιτούντα άσυλο στη χώρα καταγωγής καθώς και οι συνθήκες που επικρατούν σε αυτήν. Βλέπε, *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη δυνατότητα εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής στα πλαίσια του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 23.7.2003, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f2791a44.html>

1. Πολίτες που κινδυνεύουν από στοχευμένη δίωξη

Για να είναι η εγχώρια προστασία αναμενόμενη, θα πρέπει να διαπιστώνεται ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, η προτεινόμενη περιοχή μετεγκατάστασης είναι προσβάσιμη και ότι σε αυτήν δεν υπάρχουν παράγοντες που δημιουργούν βάσιμο και δικαιολογημένο φόβο δίωξης.

Δεδομένης της ευρείας γεωγραφικής επέκτασης μερικών ένοπλων αντικυβερνητικών ομάδων μπορεί να μην είναι βιώσιμη η δυνατότητα εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής προκειμένου για αιτούντες άσυλο που κινδυνεύουν να στοχοποιηθούν από αυτές. Σημειώνεται ότι, η επιχειρησιακή ικανότητα των Ταλιμπάν (συμπεριλαμβανομένου του δικτύου Haqqani), της οργάνωσης Hezb-e-Eslami (Gulbuddin) και άλλων ενόπλων ομάδων στις νότιες, νοτιοανατολικές και ανατολικές περιοχές του Αφγανιστάν αποδεικνύεται όχι μόνον από τις θανατηφόρες επιθέσεις, όπως είναι οι (περίπλοκες) επιθέσεις αυτοκτονίας, αλλά και από τη σταθερή διείσδυσή τους σε ορισμένες γειτονιές και την τακτική της διανομής απειλητικών «νυκτερινών επιστολών».

Επιπλέον, ορισμένοι μη κρατικοί φορείς δίωξης, όπως είναι τα δίκτυα του οργανωμένου εγκλήματος, οι τοπικοί διοικητές των παράτυπων ή παραστρατιωτικών ομάδων και πολιτοφυλάκων, καθώς και οι Ταλιμπάν και η οργάνωση Hezb-e-Eslami (Gulbuddin) έχουν διασυνδέσεις ή συνδέονται στενά με ισχυρούς και σημαίνοντες παράγοντες της τοπικής και κεντρικής διοίκησης²⁷⁷. Έτσι, λειτουργούν κατά κανόνα σε καθεστώς ατιμωρησίας και ο έλεγχος που ασκούν μπορεί να επεκτείνεται πέραν της περιοχής που υπάγεται στον άμεσο (*de facto*) έλεγχό τους.

Για τις κατηγορίες των Αφγανών πολιτών – όπως είναι οι γυναίκες και τα παιδιά με ειδικά χαρακτηριστικά και οι λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι και τρανσέξουαλ – για τις οποίες μπορεί να είναι αναμενόμενη η εγκατάσταση σε άλλη περιοχή της χώρας τους, επειδή φοβούνται τη βλάβη που προκαλούν οι επιζήμιες παραδοσιακές πρακτικές και οι θρησκευτικοί κανόνες διωκτικού χαρακτήρα, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η προσκόλληση μεγάλων τμημάτων της κοινωνίας και των ισχυρών συντηρητικών στοιχείων της δημόσιας διοίκησης σε αυτά τα πρότυπα.

Επιβάλλεται να καθορίζεται σε εξατομικευμένη βάση ο «εύλογος» χαρακτήρας της δυνατότητας εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής, λαμβάνοντας υπόψη, κατά το χρόνο κρίσης του σχετικού αιτήματος ασύλου, τις συνθήκες ασφάλειας, την κατάσταση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, το περιβάλλον της ανθρωπιστικής βοήθειας στην προτεινόμενη

²⁷⁷ Βλέπε, για παράδειγμα, Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Corrupting the State or State-Crafted Corruption? Exploring the Nexus between Corruption and Subnational Governance*, June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c21cd102.html> και IRIN, *Afghanistan: Running on drugs, corruption and aid*, 10 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4be90b62c.html>.

περιοχή της μετεγκατάστασης. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να συνεκτιμώνται τα ακόλουθα στοιχεία: (i) η διαθεσιμότητα των παραδοσιακών μηχανισμών στήριξης, όπως είναι οι συγγενείς και οι φίλοι που μπορούν να φιλοξενήσουν τους εκτοπισμένους, (ii) η διαθεσιμότητα των βασικών υποδομών και η πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, όπως είναι η υγεία, η υγειονομική περίθαλψη και η εκπαίδευση, (iii) η ικανότητα συντήρησης των ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών διαβίωσης²⁷⁸, (iv) το ποσοστό της εγκληματικότητας και της συνεπαγόμενης ανασφάλειας, ιδίως στις αστικές περιοχές καθώς και (v) το μέγεθος της εκτόπισης στην προτεινόμενη περιοχή μετεγκατάστασης.

Η παραδοσιακή διευρυμένη οικογένεια και οι κοινοτικές δομές της αφγανικής κοινωνίας συνεχίζουν να αποτελούν την κύρια προστασία και το μηχανισμό αντιμετώπισης των προβλημάτων, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές όπου οι υποδομές δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες. Οι Αφγανοί βασίζονται σε αυτές τις δομές και σε αυτούς τους δεσμούς για την ασφάλεια τους και την οικονομική επιβίωσή τους, συμπεριλαμβανομένων της πρόσβασης σε στέγη και σε κατάλληλο επίπεδο διαβίωσης. Δεδομένου ότι η προστασία που παρέχεται από τις οικογένειες και τις φυλές περιορίζεται στις περιοχές όπου υπάρχουν η οικογένεια ή οι κοινοτικοί δεσμοί, οι Αφγανοί, ιδιαίτερα οι ασυνόδευτες γυναίκες και τα ασυνόδευτα παιδιά και οι γυναίκες αρχηγοί των νοικοκυριών χωρίς την προστασία άρρενα μέλους της οικογένειάς τους, αδυνατούν να διάγουν φυσιολογική ζωή χωρίς αναίτιες δυσκολίες στις περιοχές που δεν λειτουργούν κοινωνικά δίκτυα στήριξης, συμπεριλαμβανομένων των αστικών κέντρων²⁷⁹. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να είναι αδύνατη η μετεγκατάσταση σε μια περιοχή με διαφορετική εθνοτική / θρησκευτική σύνθεση λόγω της λανθάνουσας ή εμφανούς έντασης που χαρακτηρίζει τις σχέσεις των εθνοτικών / θρησκευτικών ομάδων.

²⁷⁸ Οι Αφγανοί που κατάγονται από αγροτικές περιοχές με μη ενδιαφέρουσες για την αγορά εργασίας επαγγελματικές δεξιότητες πέραν της αγροτικής και κτηνοτροφικής οικονομίας μπορεί να έχουν περισσότερες δυσκολίες να επανενταχθούν αλλού. Έχουν ελάχιστες οικονομίες και καθόλου περιουσία (επειδή η περιουσία τους έχει καταστραφεί, λεηλατηθεί ή επειδή την έχουν εγκαταλείψει κατά την εκτόπισή τους), καμιά κοινωνική υποστήριξη στις περιοχές μετεγκατάστασης και, ίσως, δυσκολίες επικοινωνίας, λόγω των περιορισμών της γλώσσας ή της διαλέκτου.

²⁷⁹ Βλέπε, για παράδειγμα, Internal Displacement Monitoring Centre, *Internal Displacement: Global Overview of Trends and Developments in 2009 - Afghanistan*, 17 May 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bf252560.html> και IRIN, *Afghanistan: Family-related determinants of poverty*, 8 April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b-c80c5fc.html>. Όπως τεκμηριώνεται σε μελέτες για τις ευάλωτες ομάδες στα αστικά κέντρα, στο Αφγανιστάν, η οικογένεια και ο ευρύτερος συγγενικός κύκλος αποτελούν το βασικό κοινωνικό δίκτυο. Περαιτέρω, σύμφωνα με ενδείξεις τα ισχύοντα παραδοσιακά συστήματα αλληλεγγύης και ανακατανομής είναι λιγότερο αποτελεσματικά στον ευρύτερο συγγενικό κύκλο των οικογενειών που ζουν σε αστικά κέντρα. Brookings-Bern Project on Internal Displacement, *Beyond the Blanket: Towards More Effective Protection for Internally Displaced Persons in Southern Afghanistan*, May 2010, pp. 66-68, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3d8cab2.html> και Stefan Schutte, *Urban Vulnerability in Afghanistan: Case Studies From Three Cities*; Working Paper Series, Afghanistan Research and Evaluation Unit, May 2004, at p. 3, http://www.areas.org.af/?option=com_docman&Itemid=&task=doc_download&g.

Στα αστικά κέντρα, ο πληθυσμός των εκτοπισμένων και η αύξηση της μετανάστευσης για οικονομικούς λόγους ασκούν πιέσεις στην αγορά εργασίας και στους πόρους, όπως είναι τα υλικά οικοδομών, η γη και το πόσιμο νερό²⁸⁰. Η εκτεταμένη ανεργία και υποαπασχόληση περιορίζουν την ικανότητα μεγάλου αριθμού πολιτών να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες. Η περιορισμένη διαθεσιμότητα της ανθρωπιστικής βοήθειας δεν έχει συμβάλει με ουσιαστικό τρόπο στη βελτίωση αυτής της κατάστασης²⁸¹. Εκτός από τις απώλειες σε ανθρώπινες ζωές και τους σοβαρούς τραυματισμούς, τα ναρκοπέδια²⁸² παρακωλύουν την άσκηση δραστηριοτήτων για την εξασφάλιση των προς το ζην, συμπεριλαμβανομένων των περιορισμών πρόσβασης σε αγροτική γη, νερό, φροντίδες της υγείας και εκπαίδευση²⁸³.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά γενικά ότι είναι εύλογη στο Αφγανιστάν η δυνατότητα εγχώριας προστασίας όταν, στην προτεινόμενη περιοχή μετεγκατάστασης, ο ενδιαφερόμενος έχει πρόσβαση στην προστασία της διευρυμένης

²⁸⁰ Το επίπεδο της αστικής μετανάστευσης προς την Καμπούλ και τις μεγάλες επαρχιακές πόλεις είναι ιδιαίτερα υψηλό. Μόνο στην Καμπούλ, ο πληθυσμός αυξήθηκε από 1.500.000 το 2001 σε περίπου 5.000.000, με την πλειοψηφία των κατοίκων να διαμένουν σε καταπατημένες εκτάσεις όπου έχουν δημιουργηθεί ανεπίσημοι καταυλισμοί, σε δημόσια κτήρια ή σε δημόσια γη. Βλέπε, Brookings-Bern Project on Internal Displacement, *Beyond the Blanket: Towards More Effective Protection for Internally Displaced Persons in Southern Afghanistan*, May 2010, p. 14, www.unhcr.org/refworld/docid/4c3d8cab2.html. Βλέπε, επίσης, UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR), *Consideration of reports submitted by States parties under articles 16 and 17 of the Covenant: concluding observations of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights: Afghanistan*, E/C.12/AFG/CO/2-4, 7 June 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c1732dc2.html>.

²⁸¹ Εκτιμάται ότι, το Δεκέμβριο του 2009, 180 έως 1200 εσωτερικά εκτοπισμένες οικογένειες ζούσαν σε 17 περιοχές εντός και γύρω από την Καμπούλ. Οι περισσότεροι εσωτερικά εκτοπισμένοι Αφγανοί πολίτες ισχυρίζονται ότι η κυβέρνηση ή οι ανθρωπιστικές οργανώσεις δεν τους παρέχουν βοήθεια και ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα διατροφής, υγείας, νερού και λόγω του κρύου. Βλέπε, IRIN, *Afghanistan: Kapisa Province IDPs flock to Kabul*, 12.1.2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4f20ecc.html>.

²⁸² Παρόλες τις επίμονες προσπάθειες για την εκκαθάριση των ναρκοπεδίων και των πυρομαχικών κατάλοιπων του πολέμου πολλές περιοχές παραμένουν επικίνδυνες. Σύμφωνα με την οργάνωση Mine Action Coordination Centre for Afghanistan (Κέντρο για το Συντονισμό της Δράσης κατά των Ναρκών στο Αφγανιστάν – MACCA) τον Αύγουστο του 2010 υπήρχαν στη χώρα 23 περιοχές μολυσμένες με πυρομαχικά διασποράς, συμπεριλαμβανομένων οκτώ τοποθεσιών σε μη ασφαλείς περιοχές όπως είναι η Registan στην Kandahar και η Zurmat στην Paktia, που πρόκειται να εκκαθαριστούν όταν το επιτρέψουν οι συνθήκες ασφάλειας. Βλέπε, Mine Action Coordination Centre for Afghanistan (MACCA), *Fact Sheet on Cluster Munitions in Afghanistan*, 1 August 2010, <http://www.macca.org.af/file.php?id=48>. Η οργάνωση MACCA ανακοίνωσε ότι από τον Απρίλιο έως τον Αύγουστο του 2010 απομακρύνθηκαν οι νάρκες και άλλα πυρομαχικά κατάλοιπα του πολέμου από 77 κοινότητες. Βλέπε, MACCA, *Newsletter: August 2010*, August 2010, <http://www.macca.org.af/file.php?id=180><http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>. Στα μέσα Μαρτίου του 2010 περισσότερες από 2.150 κοινότητες είχαν άμεσα πληγεί από τα ναρκοπέδια και τα πυρομαχικά κατάλοιπα του πολέμου. Βλέπε, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705-S/2010/127, 10 March 2010, para. 38,

²⁸³ UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705-S/2010/127, 10 March 2010, para. 26, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html>. Μια διασυννοριακή συμφωνία του Αφγανιστάν με το Τατζικιστάν θα επιτρέψει την εκκαθάριση των ναρκοπεδίων σε απομακρυσμένες περιοχές της επαρχίας Badakhshan. Βλέπε, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/911-S/2010/463, 14 September 2010, para. 48, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ca187f62.html>.

οικογένειάς του, της κοινότητας ή της φυλής στην οποία ανήκει²⁸⁴. Άγαμοι άντρες και οικογένειες εν στενή εννοία μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να επιβιώνουν χωρίς οικογενειακή και κοινοτική στήριξη στις αστικές και στις ημι-αστικές περιοχές που διαθέτουν υποδομές και υπάγονται στον αποτελεσματικό έλεγχο της κυβέρνησης. Ωστόσο, είναι αναγκαία η εξατομικευμένη αξιολόγηση κάθε υπόθεσης λόγω της αποσύνθεσης που προκάλεσαν στον παραδοσιακό κοινωνικό ιστό της χώρας οι δεκαετίες ένοπλων συγκρούσεων, τα μαζικά κύματα των προσφύγων και η αυξανόμενη εσωτερική μετανάστευση προς τις αστικές περιοχές.

2. Πολίτες που διαφεύγουν τη γενικευμένη βία

Για όσους διαφεύγουν τη γενικευμένη βία που επικρατεί στο Αφγανιστάν, κατά την αξιολόγηση του εύλογου και αναμενόμενου χαρακτήρα της δυνατότητας εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής έχει ιδιαίτερη σημασία να ληφθούν υπόψη: (i) οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις ασφαλούς πρόσβασης σε περιοχές του Αφγανιστάν που δεν επηρεάζονται από τη γενικευμένη βία, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης των κινδύνων που ενέχουν σε όλη την επικράτεια η εκτεταμένη χρήση αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών και τα ναρκοπέδια, οι επιθέσεις και οι συγκρούσεις που σημειώνονται σε πολυσύχναστους δρόμους, και οι δράση των οργανωμένων εγκληματικών συμμοριών²⁸⁵, και (ii) η αστάθεια και η ρευστότητα των συγκρούσεων όσον αφορά στη δυσκολία καθορισμού των πιθανών ασφαλών ζωνών. Εξάλλου, η προτεινόμενη περιοχή μετεγκατάστασης πρέπει να είναι προσβάσιμη τόσο από πρακτικής πλευράς όσο και από νομικής και από πλευράς ασφάλειας²⁸⁶. Περαιτέρω, επιβάλλεται να συνεκτιμηθεί ότι οι περιοχές

²⁸⁴ Πρόσθετοι ειδικοί παράγοντες πρέπει να συνεκτιμώνται κατά την αξιολόγηση της διαθεσιμότητας της δυνατότητας εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής / εγχώριας προστασίας προκειμένου για ασυνόδευτα και χωρισμένα από τις οικογένειές τους παιδιά. Βλέπε, Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Εξέταση των Αιτημάτων Ασύλου των Παιδιών στο πλαίσιο των άρθρων 1 (Α) 2 και 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 22.12.2009, παράγραφοι 53-57, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b2f4f6d2.html>. Βλέπε, επίσης, αναλογικά, Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Ειδικά Μέτρα για την Επιστροφή των Ασυνόδευτων και των Χωρισμένων από τις Οικογένειές τους Παιδιών στο Αφγανιστάν*, Αύγουστος 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c91dbb22.html>.

²⁸⁵ Πολλές περιοχές του Αφγανιστάν δεν είναι ασφαλείς ή δεν είναι προσβάσιμες καθώς σημαντικός αριθμός οδικών αρτηριών δεν θεωρούνται ασφαλείς. Οι εξεταστές των αιτημάτων ασύλου οφείλουν να αξιολογούν προσεκτικά τις σχετικές συνθήκες και κινδύνους ασφάλειας. Βλέπε, για παράδειγμα, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c6120382.html> και Voice of America, *8 Civilians Killed in Roadside Bombing in Afghanistan*, 28 June 2010, <http://www1.voanews.com/english/news/asia/8-Civilians-Killed-in-Roadside-Bombing-in-Afghanistan-97294849.html>.

²⁸⁶ Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη δυνατότητα εγκατάστασης σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής / εγχώρια προστασία στα πλαίσια του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και / ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 23.7.2003, παράγραφος 7, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b2f4f6d2.html>

όπου η κατάσταση είναι σχετικά σταθερή μπορεί να μην είναι προσβάσιμες όταν οι οδικές αρτηρίες που οδηγούν σε αυτές είναι ανασφαλείς²⁸⁷.

Στην περίπτωση που θεωρείται αναμενόμενη η μετεγκατάσταση από περιοχή όπου επικρατεί γενικευμένη βία, ειδικά προς τις αστικές περιοχές, η αξιολόγηση του εύλογου χαρακτήρα πρέπει να περιλαμβάνει την εξέταση των στοιχείων που προαναφέρθηκαν για τα πρόσωπα που κινδυνεύουν από στοχευμένη δίωξη.

Δ. Αποκλεισμός από το καθεστώς της διεθνούς προστασίας

Υπό το φως των σοβαρών παραβιάσεων των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που διαπράχθηκαν κατά την πολυετή ιστορία των ένοπλων συγκρούσεων που μαίνονται στο Αφγανιστάν, ενδέχεται να ανακύψουν περιπτώσεις Αφγανών αιτούντων άσυλο που αποκλείονται από την προστασία του καθεστώτος του πρόσφυγα δυνάμει του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951. Οι ρήτρες αποκλεισμού ενδέχεται να ενεργοποιηθούν όταν από τους ισχυρισμούς των ενδιαφερομένων προκύπτει ότι σχετίζονται ή έχουν εμπλακεί στην τέλεση εγκληματικών πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 ΣΤ. Λόγω των σοβαρών συνεπειών του αποκλεισμού από το καθεστώς της διεθνούς προστασίας οι ρήτρες αποκλεισμού πρέπει να εφαρμόζονται στο πλαίσιο ολοκληρωμένης αξιολόγησης των ειδικότερων περιστάσεων κάθε υπόθεσης²⁸⁸.

Στο πλαίσιο του Αφγανιστάν, μπορεί να αποκλείονται από το καθεστώς του πρόσφυγα αιτούντες άσυλο με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και υπόβαθρο, κυρίως όσοι έχουν συμμετάσχει (i) στην επανάσταση του Απριλίου 1978 με την οποία ανέλαβε την εξουσία το Λαϊκό Δημοκρατικό Κόμμα του Αφγανιστάν που εφάρμοσε ριζοσπαστική πολιτική μεταρρυθμίσεων και κατέστειλε με βίαια μέσα όσους εξεγέρθηκαν, (ii) στη σοβιετική εισβολή και κατοχή του Δεκεμβρίου 1979 και στον πόλεμο των αντιστασιακών, (iii) στη σοβιετική αποχώρηση και στον επακόλουθο εμφύλιο πόλεμο, (iv) στο κατασταλτικό καθεστώς των Ταλιμπάν, και (v) τέλος, στις ένοπλες συγκρούσεις

²⁸⁷ Για παράδειγμα, λόγω των εγκληματικών δραστηριοτήτων και της δράσης των εξεγερμένων είναι εξαιρετικά επικίνδυνες οι συνθήκες στον αυτοκινητόδρομο Καμπούλ-Kandahar, που κατασκευάστηκε εκ νέου το Δεκέμβριο του 2003. Βλέπε, UN Office of the High Commissioner for Human Rights, *Human Rights Dimension of Poverty in Afghanistan*, March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bbc313d2.html>.

²⁸⁸ Για αναλυτικές οδηγίες για την εφαρμογή του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 βλέπε, Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διεθνή Προστασία των Προσφύγων: Η εφαρμογή των ρητρών αποκλεισμού - Άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 4.9.2003, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f5857684.html> και Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Η εφαρμογή των ρητρών αποκλεισμού - Άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 4.9.2003, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f5857d24.html>

που ακολούθησαν την επέμβαση της οποίας ηγήθηκαν οι ΗΠΑ με την οποία ανατράπηκε, το Δεκέμβριο του 2001, το καθεστώς των Ταλιμπάν²⁸⁹.

Στο πλαίσιο του Αφγανιστάν, έχει ιδιαίτερη σημασία ο πιθανός αποκλεισμός από το καθεστώς του πρόσφυγα λόγω της εμπλοκής του ενδιαφερόμενου στην τέλεση εγκλημάτων πολέμου και σοβαρών παραβιάσεων των δικαιωμάτων του ανθρώπου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1 ΣΤ (α)²⁹⁰. Στις πράξεις, που αναφέρεται ότι τέλεσαν τα μέλη των διαφόρων ένοπλων συγκρούσεων στο Αφγανιστάν, συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, οι απαγωγές και οι εξαφανίσεις, οι αδιάκριτες επιθέσεις σε βάρος αμάχων, οι αναγκαστικές εκτοπίσεις, τα βασανιστήρια και άλλη σκληρή, απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών δολοφονιών, των μαζικών φόνων, των εξωδικαστικών και συνοπτικών εκτελέσεων και της αναγκαστικής στρατολόγησης για την εκπλήρωση της στρατιωτικής θητείας και / ή εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της στρατολόγησης παιδιών²⁹¹.

Αναφέρεται επίσης ότι, ενεπλάκησαν σε διάφορες εγκληματικές δραστηριότητες, όπως είναι η παραγωγή και εμπορία ναρκωτικών, η παράνομη φορολόγηση και το εμπόριο όπλων και ανθρώπων, και η παράνομη διακίνηση ανθρώπων οργανωμένα εγκληματικά δίκτυα, πολέμαρχοι καθώς και ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες που δρουν στη χώρα²⁹². Τα εγκλήματα αυτά ενδέχεται

²⁸⁹ Για περισσότερες πληροφορίες για τις παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου στις προαναφερόμενες περιόδους, βλέπε, για παράδειγμα, Human Rights Watch, *The Human Cost: The Consequences of Insurgent Attacks in Afghanistan*, 16 April 2007, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/463724452.html> και Afghanistan Justice Project, *Casting Shadows: War Crimes and Crimes against Humanity: 1978-2001 Documentation and analysis of major patterns of abuse in the war in Afghanistan*, 2005, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/46725c962.html>.

²⁹⁰ Τα εγκλήματα πολέμου είναι σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που τελέστηκαν στο πλαίσιο ένοπλων συγκρούσεων. Ωστόσο, έως τα μέσα της δεκαετίας του 1990 δεν είχε αναγνωριστεί η ποινική ευθύνη για παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που εφαρμόζεται σε μη διεθνείς ένοπλες συρράξεις (δηλαδή κοινό άρθρο 3 των Συμβάσεων της Γενεύης του 1949, του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου II και διεθνές εθιμικό δίκαιο). Το 1995, το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την Πρώην Γιουγκοσλαβία έκρινε ότι οι παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που διέπει τις μη διεθνείς ένοπλες συγκρούσεις συνεπάγονται ποινική ευθύνη κατά το διεθνές εθιμικό δίκαιο. Βλέπε, *Prosecutor v. Dusko Tadic aka "Dule", Decision on the Defense Motion for Interlocutory Appeal on Jurisdiction*, IT-94-1, 2 October 1995, para. 134, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/47fdfb520.html>. Επομένως, μόνον οι παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που τελέστηκαν μετά το 1995 μπορεί να χαρακτηριστούν «εγκλήματα πολέμου» που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 ΣΤ (α).

²⁹¹ Για επισκόπηση των διαφόρων παραβιάσεων του διεθνούς δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου στο Αφγανιστάν, βλέπε, για παράδειγμα, Amnesty International, *Afghanistan - All Who Are Not Friends, Are Enemies: Taliban Abuses against Civilians*, 19 April 2007, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4631c3ad2.html> Human Rights Watch, *The Human Cost: The Consequences of Insurgent Attacks in Afghanistan*, 16 April 2007, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/463724452.html> και Afghanistan Justice Project, *Casting Shadows: War Crimes and Crimes against Humanity: 1978-2001*, 2005, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/46725c962.html>.

²⁹² Κατά το Γραφείο του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά και την Εγκληματικότητα (UNODC), όλοι οι παράγοντες που εμπλέκονται στην αποσταθεροποίηση του Αφγανιστάν έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με την οικονομία των ναρκωτικών. Η πρόσβαση των εξεγερμένων στην οικονομία του οπίου έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των στρατιωτικών δυνατοτήτων τους, παρατείνει τις συγκρούσεις και πυροδοτεί την ανασφάλεια ανά τη χώρα καθώς οι ομάδες μάχονται η μία την άλλη για τον έλεγχο των διαδρομών και του εδάφους. Βλέπε, UN Office on Drugs and Crime, *Addiction, Crime and Insurgency. The transnational threat of Afghan opium*, October 2009,

να συνιστούν εγκλήματα πολέμου, βάσει του ισχύοντος διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, στις περιπτώσεις που διαπράχθηκαν στο πλαίσιο των ένοπλων συγκρούσεων που ξέσπασαν στο Αφγανιστάν μετά τα μέσα τη δεκαετίας του 1990 και συνίσταντο στην άσκηση βίας, στον εξαναγκασμό και στον εκφοβισμό των αμάχων. Στην περίπτωση που δεν συνιστούν εγκλήματα πολέμου πρέπει να καθοριστεί αν είναι σοβαρά μη πολιτικά εγκλήματα υπαγόμενα στο άρθρο 1 ΣΤ (β) της Σύμβασης του 1951.

Για να δικαιολογείται ο αποκλεισμός από τη διεθνή προστασία πρέπει να αποδειχθεί η προσωπική ευθύνη του ενδιαφερόμενου για έγκλημα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 ΣΤ. Αυτή η ευθύνη απορρέει από τη συμμετοχή του ενδιαφερόμενου στην τέλεση της εγκληματικής πράξης ως φυσικού ή ηθικού αυτουργού ή στην περίπτωση των προσώπων που ασκούν εξουσία από την ευθύνη που συνεπάγεται η διαταγή ιεραρχικά ανώτερου προσώπου για την τέλεση παρόμοιας πράξης. Εν προκειμένω εφαρμόζονται ενστάσεις που αφορούν στον καταλογισμό της ποινικής ευθύνης καθώς και η αρχή της αναλογικότητας. Ως εκ τούτου, η συμμετοχή στις κυβερνητικές δυνάμεις ασφαλείας ή στις ένοπλες αντικυβερνητικές ομάδες δεν αποτελεί επαρκή βάση για τον αποκλεισμό του αιτούντα άσυλο από το καθεστώς του πρόσφυγα, ιδίως υπό το φως των τεκμηριωμένων πρακτικών της αναγκαστικής στρατολόγησης, ιδιαίτερα των παιδιών. Είναι απαραίτητο να εξεταστεί αν ο ενδιαφερόμενος συμμετείχε σε προσωπική βάση σε πράξεις βίας ή σε άλλες πράξεις που επισύρουν τον αποκλεισμό από το καθεστώς του πρόσφυγα ή εάν συμμετείχε με τρόπο ουσιαστικό γνωρίζοντας τις συνέπειές τους. Ελλείψει αξιόπιστων αποδεικτικών στοιχείων για το αντίθετο, οι αξιόπιστοι ισχυρισμοί του ενδιαφερόμενου για τη μη συμμετοχή του στην τέλεση των πράξεων που επισύρουν τον αποκλεισμό ή για την ανυπαρξία οιασδήποτε σχέσης με αυτές, συνεπάγονται την μη υπαγωγή του στο πεδίο εφαρμογής των ρητρών αποκλεισμού.

Το 2008, η κυβέρνηση ενέκρινε Νόμο για την Εθνική Σταθερότητα και Συμφιλίωση²⁹³ που προβλέπει την αμνηστία από τις διώξεις για τους πολίτες που συμμετείχαν στις ένοπλες συγκρούσεις που ξέσπασαν πριν το Δεκέμβριο του 2001²⁹⁴, οπότε συγκροτήθηκε η Προσωρινή Διοίκηση

<http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ae1660d2.html> και Congressional Research Service, *Taliban and the Drug Trade*, 5 October 2001, <http://fpc.state.gov/documents/organization/6210.pdf>.

²⁹³ Επικρατεί σύγχυση όσον αφορά στην ακριβή ημερομηνία και στις συνθήκες υιοθέτησης του νόμου. Επικυρώθηκε από το Κοινοβούλιο το 2007, αλλά μετά από διεθνή πίεση ο πρόεδρος Καρζάϊ υποσχέθηκε να μην τον υπογράψει. Τον Ιανουάριο του 2010 διαπιστώθηκε ότι ο νόμος δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης το 2008, αν και σύμφωνα με ορισμένες πηγές δεν είχε δημοσιευθεί έως τον Ιανουάριο του 2010. Βλέπε, UN General Assembly, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: report of the Secretary-General*, A/64/705-S/2010/127, 10 March 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb44c5c2.html> και Human Rights Watch, *Afghanistan: Repeal Amnesty Law*, 10 March 2010, <http://www.hrw.org/en/news/2010/03/10/afghanistan-repeal-amnesty-law>.

²⁹⁴ Σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ασκήθηκε κριτική για την υιοθέτηση του νόμου και απευθύνθηκαν εκκλήσεις

του Αφγανιστάν. Δεδομένης της ειδεχθούς φύσης των ευρέως τεκμηριωμένων εγκλημάτων που διέπραξαν διάφοροι φορείς κατά την πολύχρονη ιστορία των ένοπλων συγκρούσεων που μαίνονται στο Αφγανιστάν, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκτιμά ότι, είναι δικαιολογημένη η εφαρμογή των ρητρών αποκλεισμού του άρθρου 1 ΣΤ και στις περιπτώσεις των πράξεων που τελέστηκαν πριν το Δεκέμβριο του 2001 και για τις οποίες η κυβέρνηση της χώρας χορήγησε αμνηστία²⁹⁵.

Στο πλαίσιο του Αφγανιστάν, επιβάλλεται η προσεκτική εξέταση των αιτούντων άσυλο που έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: (i) ήσαν μέλη των δυνάμεων ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων όσων υπηρέτησαν στις υπηρεσίες ασφαλείας KhAD / WAD και των ανώτατων αξιωματούχων των κομμουνιστικών καθεστώτων, (ii) ήσαν μέλη και διοικητές των ενόπλων ομάδων και των δυνάμεων της πολιτοφυλακής κατά τη διακυβέρνηση της χώρας από το κομμουνιστικό καθεστώς, (iii) είναι μέλη και διοικητές των Ταλιμπάν, της οργάνωσης Hezb-e-Islami Hikmatyar και άλλων ένοπλων αντικυβερνητικών ομάδων, (iv) είναι μέλη ομάδων του οργανωμένου εγκλήματος, (v) είναι μέλη των δυνάμεων ασφαλείας του Αφγανιστάν, συμπεριλαμβανομένων των μελών της Εθνικής Διεύθυνσης Ασφαλείας και (vi) είναι μέλη φιλοκυβερνητικών παραστρατιωτικών ομάδων και πολιτοφυλακών. Στη συνέχεια παρέχονται περισσότερες πληροφορίες για τις σοβαρές παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου για τις οποίες ευθύνονται τα μέλη των ανωτέρω ομάδων.

για την κατάργησή του. Βλέπε, για παράδειγμα, Afghanistan Research and Evaluation Unit, *The State of Transitional Justice in Afghanistan: Actors, Approaches and Challenges*, April 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bc6ccb42.html>, UN News Centre, *Top UN human rights official in Afghanistan calls for repeal of amnesty law*, 25 March 2010, <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=34198>, Human Rights Watch, *Afghanistan: Repeal Amnesty Law*, 10 March 2010, <http://www.hrw.org/en/news/2010/03/10/afghanistan-repeal-amnesty-law>, και AIHRC, *Discussion Paper on the Legality of Amnesties*, 21 February 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bb31a5e2.html>.

²⁹⁵ Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Η Εφαρμογή των Ρητρών Αποκλεισμού: άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 4.9.2003, παράγραφος 75, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f5857d24.html>. Αυτή η αμνηστία παραβιάζει την υποχρέωση των κρατών να διερευνούν και να ασκούν ποινική δίωξη για εγκλήματα του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου των οποίων η προστασία είναι ανεπίδεκτη εξαίρεσεων. Βλέπε, Κανόνας 159 (Αμνηστία) της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού, *Customary International Humanitarian Law*, Cambridge: Cambridge Univ. Press, 2005, reprinted 2009, http://www.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v1_rul_rule159. Πολλές διεθνείς ένομες τάξεις έχουν κρίνει ότι τα εγκλήματα πολέμου και οι σοβαρές παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου δεν μπορεί να υπαχθούν σε καθεστώς αμνηστίας. Βλέπε, για παράδειγμα, *Prosecutor v. Anto Furundzija* (trial judgment), IT-95-17/1-T, International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY), 10 December 1998, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/40276a8a4.html> και *Case of Barrios Altos v. Peru*, Inter-American Court of Human Rights, 14.3.2001, http://www.corteidh.or.cr/docs/casos/articulos/seriec_75_ing.pdf

1. Μέλη των Σωμάτων Ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων όσων υπηρέτησαν στις υπηρεσίες ασφαλείας KhAD / WAD και των υψηλόβαθμων αξιωματούχων του Κομμουνιστικού Καθεστώτος

Τα μέλη των στρατιωτικών και αστυνομικών δυνάμεων και των υπηρεσιών ασφαλείας καθώς και οι υψηλόβαθμοι κυβερνητικοί αξιωματούχοι των καθεστώτων Taraki, Hafizullah Amin, Babrak Karmal και Najibullah²⁹⁶ συμμετείχαν σε επιχειρήσεις σύλληψης, εξαφάνισης, βασανιστηρίων και απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας και εξωδικαστικών εκτελέσεων πολιτών²⁹⁷. Στις πράξεις αυτές συγκαταλέγονται οι μαζικές δολοφονίες που διαπράχθηκαν μετά το πραξικόπημα του 1978 και τα αντίποινα κατά της αντίστασης στα διατάγματα για τον αναδασμό της γης που υιοθέτησε το καθεστώς του Hafizullah Amin. Επίσης, είναι ευρέως τεκμηριωμένα περιστατικά στοχοποίησης αμάχων στο πλαίσιο στρατιωτικών επιχειρήσεων²⁹⁸.

Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται η ιδιαίτερα προσεκτική εξέταση των υποθέσεων πρώην μελών της *Khadamate Ettelaate Dowlati* (KhAD), της Κρατικής Υπηρεσίας Πληροφοριών²⁹⁹. Οι αρμοδιότητες της KhAD / WAD διευρύνθηκαν με την πάροχο του χρόνου, με αποκορύφωμα το συντονισμό και τη διεξαγωγή στρατιωτικών επιχειρήσεων μετά την αποχώρηση των σοβιετικών στρατευμάτων, το 1989. Όμως, παράλληλα είχε αναπτύξει υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης σε κεντρικό, επαρχιακό και περιφερειακό επίπεδο³⁰⁰. Σύμφωνα με πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, σε αντίθεση με τις επιχειρησιακές μονάδες οι διευθύνσεις με διοι-

²⁹⁶ Αυτή η περίοδος της πρόσφατης Αφγανικής ιστορίας ξεκίνησε με το στρατιωτικό πραξικόπημα της 27.4.1978, με το οποίο κατέλαβε τη διακυβέρνηση της χώρας το Λαϊκό Δημοκρατικό Κόμμα του Αφγανιστάν, συνέχισε με τη σοβιετική κατοχή, που άρχισε στις 27.12.1979 και διήρκεσε έως την πτώση της κυβέρνησης του Najibullah στις 15.4.1992.

²⁹⁷ Βλέπε, για παράδειγμα, UN Commission on Human Rights, *Report on the Situation of Human Rights in Afghanistan prepared by the Special Rapporteur, Mr. Felix Ermacora, in accordance with Commission on Human Rights Resolution 1985/38*, E/CN.4/1986/24, 17 February 1986, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/482996d02.html>, Human Rights Watch, «*Tears, Blood and Cries*» *Human Rights in Afghanistan since the Invasion 1979 – 1984*, US Helsinki Watch Report, December 1984, <http://hrw.org/reports/1984/afghan1284.pdf>, και Amnesty International, *Violations of Human Rights and Fundamental Freedoms in the Democratic Republic of Afghanistan*, ASA/11/04/79, September 1979.

²⁹⁸ Human Rights Watch, *The Forgotten War: Human Rights Abuses and Violations of the Laws of War since the Soviet Withdrawal*, 1 February 1991, <http://www.hrw.org/reports/1991/afghanistan/> και Human Rights Watch, *By All Parties to the Conflict: Violations of the Laws of War in Afghanistan*, Helsinki Watch/Asia Watch report, March 1988, <http://hrw.org/reports/1998/afghan0388.pdf>.

²⁹⁹ Το 1986, η KhAD αναβαθμίστηκε σε υπουργικό επίπεδο και έκτοτε μετονομάστηκε σε WAD (*Wezarat-e-Amniyat-e Dowlati* ή Υπουργείο Κρατικής Ασφάλειας). Για αναλυτικές πληροφορίες (i) για την απαρχή της KhAD/WAD, (ii) για τη δομή και την επάνδρωσή της, (iii) για τις σχέσεις μεταξύ των Υπηρεσιών με τις αφγανικές ένοπλες δυνάμεις και τους Αφγανούς αντάρτες, (iv) για τη διάκριση μεταξύ των επιχειρησιακών και των υποστηρικτικών υπηρεσιών και (v) για τις πολιτικές μετακινήσεων / μεταθέσεων και προαγωγής του ανθρώπου δυναμικού στην KhAD/WAD, βλέπε, Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Note on the Structure and Operation of the KhAD/WAD in Afghanistan*, 1978-1992, May 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/482947db2.html>

³⁰⁰ Πρόκειται για δραστηριότητες διοικητικών και οικονομικών λειτουργιών, διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, προπαγάνδας και αντι-προπαγάνδας, λογιστικής υποστήριξης, τηλεπικοινωνιών και αποκωδικοποίησης. Βλέπε, Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Note on the Structure and Operation of the KhAD/WAD in Afghanistan 1978-1992*, May 2008, paras. 15-17, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/482947db2.html>.

κητικές αρμοδιότητες δεν ευθύνονται για παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Έτσι, η απλή ιδιότητα του μέλους της KhAD / WAD δεν συνεπάγεται την αυτόματη εφαρμογή των ρητρών αποκλεισμού και η σχετική εξατομικευμένη αξιολόγηση πρέπει να συνεκτιμά το ρόλο του αιτούντα άσυλο, το βαθμό και τις αρμοδιότητές του στην οργάνωση³⁰¹.

2. Μέλη των ενόπλων και παραστρατιωτικών ομάδων που έδρασαν κατά τη διάρκεια και μετά τη διακυβέρνηση της χώρας από το κομμουνιστικό καθεστώς

Κατά την εξέταση των δραστηριοτήτων που ανέπτυξαν τα μέλη των ενόπλων ομάδων και των πολιτοφυλακών³⁰² την περίοδο της ένοπλης αντίστασης κατά των κομμουνιστικών καθεστώτων και της σοβιετικής κατοχής – από τις 27 Απριλίου 1978 μέχρι την πτώση του καθεστώτος του Najibullah, τον Απρίλιο του 1992 – μπορεί να ανακύψει ζήτημα αποκλεισμού από το καθεστώς διεθνούς προστασίας. Εν προκειμένω, πράξεις που συνεπάγονται τον αποκλεισμό από τη διεθνή προστασία είναι οι πολιτικές δολοφονίες, τα αντίποινα και οι εξωδικαστικές εκτελέσεις, οι βιασμοί, συμπεριλαμβανομένων των Αφγανών πολιτών που στοχοποιήθηκαν λόγω της εργασίας τους σε κυβερνητικά θεσμικά όργανα, στα σχολεία ή επειδή παραβίαζαν τα ισλαμικά κοινωνικά ήθη. Άλλες παραβιάσεις είναι οι εξωδικαστικές εκτελέσεις των αιχμαλώτων πολέμου και οι επιθέσεις κατά αμάχων³⁰³. Οι ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ του 1992 και του 1995 χαρακτηρίστηκαν από σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του βομβαρδισμού των αστικών κέντρων³⁰⁴.

³⁰¹ UNHCR, Note on the Structure and Operation of the KhAD/WAD in Afghanistan 1978-1992, May 2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/482947db2.html>. Βλέπε, επίσης, DS (Afghanistan) v. Secretary of State for the Home Department [2009] EWCA Civ 226, 24 March 2009 (England and Wales Court of Appeal), <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49ca60ae2.html>, όπου ο προσφεύγων, Αφγανός τατζεκικής καταγωγής, που εργάστηκε ως πράκτορας της Khad, επικαλέστηκε φόβο δίωξης από μη κρατικά όργανα, δηλαδή ανώτατο διοικητή της Βόρειας Συμμαχίας. Το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή κρίνοντας ότι ο προσφεύγων αποκλειόταν από την προστασία του καθεστώτος του πρόσφυγα καθόσον ήταν μέλος οργάνωσης που είχε εμπλακεί σε ευρείας κλίμακας επιχειρήσεις βασανιστηρίων και γνώριζε για τις κακοποιήσεις των θυμάτων. Βλέπε επίσης *Judgment of the Hague District Court in the Case concerning KhAD/WAD member from Afghanistan*, 20 May 2008 (Netherlands, Hague District Court), <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49997af9d.html>.

³⁰² Στους συγκεκριμένους διοικητές και μέλη των Ισλαμικών κομμάτων, όπου απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή κατά την εξέταση των αιτημάτων ασύλου, συγκαταλέγονται: Hezb-e-Islami, (Hekmatyar και Khalis), Hezb-e-Wahdat (και οι δύο πτέρυγες/ή και τα εννέα κόμματα που ίδρυσαν το Hezb-e-Wahdat), Jamiat-e-Islami (συμπεριλαμβανομένου του Shura-e-Nezar), Jonbesh-e-Melli-Islami, Ittehad-e-Islami, Harakat-e-Inqilab-e-Islami (υπό τον Mohammad Nabi Mohammadi) και Harakat-e-Islami.

³⁰³ Human Rights Watch, *The Forgotten War: Human Rights Abuses and Violations of the Laws of War since the Soviet Withdrawal*, 1 February 1991, <http://www.hrw.org/reports/1991/afghanistan/>, και Human Rights Watch, *By All Parties to the Conflict: Violations of the Laws of War in Afghanistan*, Helsinki Watch/Asia Watch report, March 1988, <http://hrw.org/reports/1988/afghan0388.pdf>.

³⁰⁴ Βλέπε, για παράδειγμα, Human Rights Watch, *Blood-Stained Hands: Past Atrocities in Kabul and Afghanistan's Legacy of Impunity*, 7 July 2005, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/45c2c89f2.html>, Amnesty International

3. Μέλη των Ταλιμπάν, *Hezb-e-Islami Hikmatyar* και άλλων ενόπλων αντικυβερνητικών ομάδων

Ήδη από το 2002, μέλη του προηγούμενου καθεστώτος των Ταλιμπάν, συνεργαζόμενα με νεο-σύλλεκτους οπαδούς, άρχισαν να διεξάγουν στο Αφγανιστάν ένοπλες επιχειρήσεις, κυρίως στα ανατολικά και στα νότιο-ανατολικά της χώρας. Έκτοτε, ανασυντάχθηκαν και εξαπλώθηκαν οι αντάρτικες ομάδες, που αυτό-αποκαλούνται «Ισλαμικό Εμιράτο του Αφγανιστάν»³⁰⁵, απειλώντας την κυβέρνηση της χώρας καθώς και τα διεθνή στρατεύματα που επιχειρούν σε αυτήν³⁰⁶.

Η εφαρμογή των ρητρών αποκλεισμού αφορά στα μέλη και στους στρατιωτικούς διοικητές των *Ταλιμπάν* την περίοδο που κυβερνούσαν τη χώρα και μετά την εκδίωξή τους, εφόσον τεκμηριώνεται επαρκώς η συμμετοχή τους στις παραβιάσεις του δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του ανθρωπιστικού δικαίου. Είναι ευρύτατα γνωστές περιπτώσεις επιθέσεων που οι *Ταλιμπάν* εξαπέλυσαν κατά των αμάχων, συνοπτικών εκτελέσεων, σφαγών, σκόπιμης και συστηματικής καταστροφής των πόρων διαβίωσης του πληθυσμού με την εφαρμογή της πολιτικής της «καμένης γης» καθώς και αναγκαστικών μετεγκαταστάσεων.

Η εφαρμογή των ρητρών του αποκλεισμού θα πρέπει επίσης να εξεταστεί στις περιπτώσεις των μελών και των διοικητών των ένοπλων ομάδων των *Ταλιμπάν*, *Hezb-e-Islami Hikmatyar*³⁰⁷, *Tora Bora-Nizami Mahaz* (Στρατιωτικό Μέτωπο *Tora Bora*)³⁰⁸, *Αλ Κάιντα*³⁰⁹, *Jaish-i Khorassan al-*

al, *Afghanistan: Executions, amputations and possible deliberate and arbitrary killings*, ASA 11/05/95, April 1995, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/48298bca2.html> και Amnesty International, *Afghanistan: The human rights crisis and the refugees*, ASA 11/002/1995, 1 February 1995, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6a9a613.html>.

³⁰⁵ Αρχηγός των Ταλιμπάν είναι ο Mullah Mohammad Omar, που διοικεί την οργάνωση με 33μελές συμβούλιο, τη shura (rabbari shura ή ηγετικό συμβούλιο). Αναφέρεται ότι η έδρα της οργάνωσης βρίσκεται στην Quetta του Πακιστάν. Ωστόσο, παρά την ιδεολογική συνοχή, τη νομιμότητα της ηγεσίας και την ενότητα της στρατηγικής διοίκησης που χαρακτηρίζουν το κίνημα, πολλοί αναλυτές υπογραμμίζουν τη σχετικά χαλαρή οργανωτική δομή της ομάδας, που επιτρέπει την αυτονομία δράσης, σε επίπεδο τακτικής, στους κατά τόπον διοικητές. Βλέπε, Antonio Guistozi, *Koran, Kalashnikov and Laptro: The Neo Taliban Insurgency in Afghanistan 2002-2007*, C. Hurst & Co Publishers Ltd, 2007. Βλέπε, επίσης, Ron Synovitz, *Taleban evolves into network of groups*, RFE/RL Afghanistan, 26.4.2008, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4815d19a16c.html>

³⁰⁶ Βλέπε, για παράδειγμα, UK Parliament, House of Commons Library, *The AfPak policy and the Pashtuns*, 22.6.2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c21c6062.html> και *Jane's Terrorism Intelligence Centre Country Briefing: Afghanistan*, Jane's, 24 July 2008 (subscription service).

³⁰⁷ Βλέπε, Human Rights Watch, *The Human Cost: The consequences of insurgent attacks in Afghanistan*, Volume 19 No. 6 (C), April 2007 σε <http://www.hrw.org/en/reports/2007/04/15/human-cost>.

³⁰⁸ Το κόμμα *Tora-Bora Nizami Mahaz* είναι παρακλάδι του *Hezb-e Islami* (Khalis) που ιδρύθηκε από τον Anwarul Haq Mujahid, το γιο του τελευταίου Αφγανού ηγέτη των Mujahideen Maulvi Yunis Khalis, για να οργανώσει την αντίσταση κατά των αλλοδαπών δυνάμεων που βρίσκονται στη χώρα υπό τη διοίκηση των ΗΠΑ και αρχικά δρούσε στο Ανατολικό Αφγανιστάν. Αναφέρεται ότι αυτή η ομάδα έχει συμμαχήσει με τους Ταλιμπάν. Βλέπε R. Usufzai, *New Taleban group named after Tora-Bora*, The News International, 26.2.2007 σε http://www.thenews.com.pk/top_story_detail.asp?id=6140.

³⁰⁹ Αναφέρεται ότι ο ηγέτης της Al Qaeda στο Αφγανιστάν είναι ο αιγυπτιακής καταγωγής Uthman Abu al-Yazid, που διατηρεί στενές σχέσεις με τον Osama bin Laden από τη δεκαετία του 1980. Ο Abu al-Yazid δήλωσε ότι στόχος του είναι η χρηματοδότηση και η τεχνική κατάρτιση των εξεγερμένων ώστε να διαχειριστούν τις πολεμικές συ-

Islami (Στρατός του Ισλαμικού Khorassan)³¹⁰, *Arbakai*³¹¹, των αντάρτικων ομάδων (που διατηρούν δεσμούς με την κυβέρνηση³¹² ή τους τοπικούς διοικητές³¹³) και άλλων εγκληματικών ομάδων³¹⁴ που συμμετέχουν στην εξέγερση του Αφγανιστάν, εφόσον αποδεικνύεται επαρκώς η συμμετοχή τους σε σοβαρές παραβιάσεις του δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του ανθρωπιστικού δικαίου. Από τις αρχές του 2006, οι Ταλιμπάν και *Hezb-i-Islami Hikmatyar* καθώς και άλλες

γκρούσεις. Βλέπε, M. Scheuer, *Al-Qaeda's new leader in Afghanistan: a profile of Abu al-Yazid*, Terrorism Monitor, Jamestown Foundation, Volume 4, issue 21, 3.7.2007 σε http://www.jamestown.org/programs/gta/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=4276&tx_ttnews%5BbackPid%5D=240&no_cache=1.

³¹⁰ Τον Ιούνιο του 2008 το κόμμα *Jaish-i Khorassan al-Islami* δήλωσε ότι αποτελείται από Αφγανούς και αλλοδαπούς μαχητές, που έχουν βάση στην περιοχή του νότιου Waziristan στο Πακιστάν και στο νότιο Αφγανιστάν και ότι στόχος του είναι ο πόλεμος κατά των αμερικανικών στρατευμάτων που βρίσκονται στο Αφγανιστάν. Βλέπε, J. Hashimzada, *New armed group vows to fight afghan foreign forces*, Pajhwok Network, 2.7.2008 σε <http://www.informationclearinghouse.info/>.

³¹¹ Οι *Arbakai* είναι φυλετικές αντάρτικες ομάδες, που είναι παρούσες στις νοτιο-ανατολικές και ανατολικές περιοχές όπου είναι κυρίαρχη η εθνοτική ομάδα των Pashtuns, μια περιοχή που αποκαλείται Loya Paktia (Μεγάλη Paktia), συμπεριλαμβανομένων των επαρχιών Paktia, Paktika και Khost. Οι *Arbakai* είναι επιφορτισμένοι με τη διατήρηση της ασφάλειας και την προάσπιση των συμφερόντων της φυλής. Πρόκειται για τα όργανα στα οποία έχει ανατεθεί η εφαρμογή και η εκτέλεση των αποφάσεων που λαμβάνει η *jirga* (Συμβούλιο). Λόγω της φύσης των καθηκόντων τους μπορεί να στρατολογούνται σε *ad hoc* βάση. Επιχειρούν κυρίως στις περιοχές όπου οι φυλές διατηρούν κάποιο επίπεδο αυτονομίας από την κυβέρνηση και τους εξεγερμένους και είναι αφοσιωμένοι μόνον στη φυλή τους (πληροφορίες που στηρίζονται σε αναλύσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και επιτόπιων παρατηρητών). Βλέπε επίσης, C. Schetter, *Beyond warlordism: the local security arrangements in Afghanistan*, σε International Politik und Gesellschaft, issue 2, June 2007 σε <http://www.afghanconflictmonitor.org/2007/10/beyond-warlordi.html>.

³¹² Η Βόρεια Συμμαχία, η βασική οργάνωση mujahideen που συνέβαλε στην κατάρρευση του καθεστώτος των Ταλιμπάν το 2001, αποτελείτο από τα μέλη των ένοπλων τμημάτων τριών πολιτικών κομμάτων: *Jombesh-e Melli-ye Eslami* (Εθνικό Ισλαμικό Κίνημα, αποτελούμενο από Αφγανούς συζμπεκικής καταγωγής, με ηγέτη τον Abdulrahim Dostum, που έως το Φεβρουάριο του 2008 ήταν ο επιτελάρχης του ένοπλου τμήματος του κόμματος), *Jamiyyat-e Eslami* (αποτελούμενο από Αφγανούς τατζεκικής καταγωγής, με ηγέτη τον Burhanuddin Rabbani, πρώην πρόεδρο του Αφγανιστάν την περίοδο 1992 έως 1996) και *Hezb-e Wahdat-e Eslami-ye Afghanistan* (Κόμμα της Ισλαμικής Ενότητας του Αφγανιστάν, αποτελούμενο κυρίως από Αφγανούς χαζαρκικής καταγωγής με ηγέτη τον Abdul Karim Khalili, που σήμερα είναι αντιπρόεδρος της χώρας) που ασκούσαν επιρροή κυρίως στις βόρειες και βορειο-ανατολικές περιοχές της χώρας καθώς και στα υψίπεδα του κεντρικού Αφγανιστάν. Βλέπε, ICG, *Political parties in Afghanistan*, 2.6.2005, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49997ae51f.html>. Οι περισσότερες από τις προαναφερόμενες αντάρτικες ομάδες συγχωνεύτηκαν το 2002 σε ένα μεταβατικό στρατό, αποκαλούμενο Αφγανικές Δυνάμεις Ανταρτών, που υπήχθη στη δικαιοδοσία του Υπουργείου Άμυνας. Αργότερα, στο πλαίσιο της διαδικασίας Αφοπλισμού, Αποστράτευσης και Επανάταξης, η κυβέρνηση Karzai, αποφάσισε να διαλύσει επισήμως αυτές τις αντάρτικες ομάδες. Βλέπε, Guistozzi, ανωτέρω υποσημείωση 305. Πρόσφατα, η κυβέρνηση ενέκρινε σχέδιο για την ίδρυση τοπικών ενόπλων δυνάμεων. Βλέπε, New York Times, *Afghanis to Form Local Forces to Fight Taliban*, 14.7.2010, <http://www.nytimes.com/2010/07/15/world/asia/15afghan.html>.

³¹³ Με ή χωρίς τη χρηματοδότηση ή την υποστήριξη της κυβέρνησης, κυβερνήτες, πρώην κυβερνήτες και ισχυροί άντρες του Κεντρικού, Νοτίου και Δυτικού Αφγανιστάν έχουν ιδρύσει ή διατηρούν αντάρτικες ομάδες για λόγους άμυνας και αντιμετώπισης των επιχειρήσεων που διεξάγουν οι εξεγερμένοι. Βλέπε, Guistozzi, ανωτέρω υποσημείωση 305. Αναφέρεται ότι το 2008 ήσαν 1.800 οι παράνομες ένοπλες ομάδες που λειτουργούσαν σε όλη τη χώρα. Βλέπε Amnesty International, *Afghanistan: arms proliferation fuels further abuse*, Public Briefing, 3.4.2008 σε <http://www.amnestyusa.org/all-countries/afghanistan/document---afghanistan-arms-proliferation-fuels-further-abuse/page.do?id=1551013>.

³¹⁴ Σε όλο το Αφγανιστάν είναι πολλές οι ένοπλες ομάδες που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση ναρκωτικών και εμπορίας ανθρώπων και διαπράττουν απαγωγές. Βλέπε, για παράδειγμα, UNODC, *Addiction, Crime and Insurgency: the transnational threat of Afghan opium*, October 2009, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4ae1660d2.html> και Congressional Research Service, *Taliban and the Drug*

ένοπλες ομάδες στο Αφγανιστάν, εξαπέλυσαν πολλές ένοπλες επιθέσεις που είτε είχαν στόχο τους αμάχους είτε αδιαφορούσαν για την προσωπική ασφάλεια των πολιτών της χώρας ³¹⁵.

Trade, 5 October 2001, <http://fpc.state.gov/documents/organization/6210.pdf>.

³¹⁵ Για γενικότερες πληροφορίες για τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου που διαπράχθηκαν από τους εξεγερμένους στο Αφγανιστάν το 2009 στο πλαίσιο των ένοπλων συγκρούσεων βλέπε, για παράδειγμα, UNAMA, *Afghanistan: Mid Year Report 2010 – Protection of Civilians in Armed Conflict*, August 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4ef6d52.html> και UNAMA, *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict, 2009*, January 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b4ef6d52.html>